

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

24-30 TEMMUZ 2023 HAFTASI

İÇİNDEKİLER

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
24-30 TEMMUZ 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
BORÇLANMA YETKİSİ EK BÜTÇEYLE 3 MİSLİNE ÇIKARTILDI	10
YABANCI YATIRIMCI İKTİDARA GÜVENMEDİĞİ İÇİN TÜRKİYE'YE GELMİYOR.	11
VERGİ DAR GELİRLİYE YÜKLENİYOR	12
BÜTÇEDE REKOR AÇIK	12
KISA VADELİ DIŞ BORÇTA YENİ REKOR	14
KONUT FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 103,6 ARTTI	15
TÜRKİYE'DE ENFLASYON VE DOLAR KURU ZİRVE YAPACAK	15
YOKSULLUK SINIRI ASGARİ ÜCRETİN 3 KATI	16
ZAM ZAM ZAM...	16
AKARYAKITTA DEV ÖTV ZAMMI YENİ ZAMLARI DA TETİKLEYECEK	17
CHP İL VE İLÇE ÖRGÜTLERİNİN ZAMLARLA İLGİLİ EŞ ZAMANLI BASIN AÇIKLAMASI	18
51 MİLYON KİŞİ AÇLIKLA BOĞUŞUYOR	18
EMEKLİYİ İNSANLIK DIŞI ÜCRETLERE MAHKUM ETTİ!	20
EMEKLİYE, MEMURA ZAM TUZAĞI!	20
MALİYETLER KATLANDI, YENİ ZAMLAR YOLDA	22
PROPAGANDANIN BEDELİ	23
'TEDBİRİ' ELDEN BIRAKTILAR	24
TASARRUF GENELGESİ İLK GÜNDEN DELİNDİ	24
TARIMDAKİ ÇÖKÜŞ GIDAYI ERİŞİLMEZ HALE GETİRECEKTİR!	24
YILIN İLK 6 AYINDA 9 BİN 852 ŞİRKET KAPANDI	25
ÇÖKÜŞ TAM GAZ	26
ÇÜRÜK İNŞAATIN BETONUNU AKP'Lİ BELEDİYE HİBE ETMİŞ	27
İŞ CİNAYETLERİ	27
ÇOCUK İNTİHARLARI ALARM VERİYOR	28
TÜRKİYE ÇALIŞANLAR İÇİN EN KÖTÜ 10 ÜLKEDEN BİRİ	29
AVRUPA'DA ÇALIŞMA SAATLERİNİN EN YÜKSEK OLDUĞU ÜLKE TÜRKİYE	30
PTT'DE YETERSİZ PERSONEL ZULMÜ	30
KRİZ VATANDAŞLARA, PARALAR KONAKLARA	31
İKTİDARIN TERCİHİ YİNE ŞİRKETLERDEN YANA OLDU	32
HALKIN SORUNLARINI GÖRMEZDEN GELDİLER	33
İKTİDARIN HEDEFİNDE ENGELLİ YARDIMI VAR	35
AKP'Lİ BELEDİYE AİLE ŞİRKETİNE DÖNMÜŞ	36
ÇİVİ ÇAKMIYORLAR	37
'SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM' DEĞİL 'SAĞLIKTA ÇÖKÜŞ'	38
İLACA ULAŞMAK ZOR	38
VAKA SAYISI ÇOK DAHA FAZLA OLABİLİR	40
KUDUZ VAKALARINDA ARTIŞ	41
BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ, TİCARİ BİR ANLAYIŞLA SUNULMAKTADIR	42
AİLELER ÇOCUKLARA BAKAMIYOR	43
BAŞARISIZLIĞI GİZLEME ÇABASI	43
EĞİTİMDE SORUNLAR ÇİĞ GİBİ ARTARAK BÜYÜYOR!	44
SORUN ZİHNİYETDE	46
EĞİTİM SİSTEMİ TEPETAKLAK	48
DEVLET, MENZİL'İN MÜŞTERİSİ OLMUŞ!	49
MİLLİ EĞİTİM BAKANI VE İKTİDARIN AYRIMCI ZİHNİYETİ	50
KADINLARIN TECRİDİNE DÖNÜK PLANLAR	51
SANAT VE SANATÇI DÜŞMANLIĞI	52
KAZDAĞLARI'NA BİR HANÇER DAHA	53
MARMARİS MİLLİ PARKI'NA BETON SANTRALİ	53
ORMANLAR VE ZEYTİN ALANLARI YAPILAŞMAYA AÇILACAK	54
ZEYTİNLİK ALANLARIN YERLEŞİME AÇILMASI	55

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğruda olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

24-30 TEMMUZ 2023 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*24 Temmuz 1923 - Günümüz Türkiye'sinin sınırlarını büyük oranda çizildiği **Lozan Antlaşması** imzalandı.

*24 Temmuz 1908 - **II. Meşrutiyet'in ilanı**: 29 yıldır askıda olan Osmanlı Anayasası yeniden yürürlüğe girdi.

*24 Temmuz **Gazeteciler ve Basın Bayramı**: Türk basınında sansürün kaldırılmasının yıl dönümü

* **24 Temmuz Basın Bayramı**

24 Temmuz 1908 II. Meşrutiyetin ilanı ve basın üzerindeki baskı ve sansürün kaldırılmasının yıl dönümü olarak her yıl Basın Bayramı olarak kutlanmaktadır.

111 yıl önce bugün kaldırılan basın sansürünün yıl dönümünde ülkemiz basın mensuplarının asılsız suçlamalarla hapsedildiği günleri yaşıyor, basın ve ifade özgürlüğünün ayaklar altına alındığı bir yönetim anlayışı ile mücadele ediyoruz. Fikir özgürlüğü, basının en temel hakkıdır. Maalesef her türlü baskı ve yaptırıma uğrayan basınımızın bazıları kalemlerinden maruz kalmış, bazıları da kalemlerini bırakmak zorunda kalmıştır. **Basınımız ifade özgürlüğü baskı altına alınırken, halkımızın da doğru haber alma hakkı elinden alınmaktadır. Medya kartelleşme ve siyaset baskısı sarmalında her geçen gün yandaşlaşmakta, adeta iktidarın reklam ajansı gibi yayın yapmaktadır.**

Demokrasinin temel şartlarından biri de ifade özgürlüğüdür. Bu ifade özgürlüğü hakkında haber alma özgürlüğüdür. Fakat sadece gazetecilik görevini yaptığı için hapse atılmak, tahammülsüzlük ve demokrasinin olmadığı ülkelerde yaşanmaktadır. Üstelik tahammülü olmayan yandaş medya adeta bir sektör haline gelmiş, yanlış haber yapmaktan öte özgür basına da saldırır hale gelmiştir.

Basın özgürlüğünün kısıtlanması halkın haber ve bilgi alma özgürlüğünün kısıtlanması demektir. Çünkü baskıcı uygulamalara maruz bırakılmak istenen özgür basınımıza müdahale edilmek istenmesi, halkın haber alma özgürlüğüne yapılmış bir gasptir. Halkımız yandaş basın sayesinde uyutulmaya çalışılmakta, gerçeklerin üstü örtülerek güneşi balçıkla sıvayamaya çalışılmaktadır.

Doğruyu söylediği için 9 köyden kovulan bağımsız gazetecilerin 10. Köyü Cumhuriyet Halk Partisi'nin mücadelesidir. **Gazetecilerin unutmaması gereken yegâne gerçek onların halkı yönetenlere değil halka karşı sorumlu oldukları gerçeğidir.**

Basın Bayramı'nı utanç gününe çeviren, işini yapan gazetecileri hapse atan, sansürün en beterini uygulayan AK Parti Hükümeti'ni kınıyoruz. **Sadece Gazetecilik mesleğini yaptıkları için tutuklu onlarca gazetecimiz varken Basın Bayramı'nı kutlayamayız. Basın özgür olana ve ülkece adalete kavuşana kadar mücadele edeceğiz.**

*24 Temmuz 1963 - **Sendikalar Kanunu ile Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu** çıktı.

*24 Temmuz 2020 - Ayasofya Müzesi, **Ayasofya Camii Olarak 86 yıl sonra tekrar açıldı.**

*25 Temmuz 1931 - Cumhuriyet döneminin ilk basın yasası olan **Matbuat Kanunu** kabul edildi.

*27 Temmuz 2008 - **Güngören saldırısı:** İstanbul Güngören, Güven Mahallesi'deki, Kınalı Caddesi üzerinde bulunan Menderes Çıkmazı'nda saat 22:00 civarında 2 ayrı patlama meydana geldi. Patlamada 18 kişi hayatını kaybetti, 154 kişi de yaralandı.

*28 Temmuz 1914 - **I. Dünya Savaşı başladı.**

*28 Temmuz **Dünya Hepatit Günü**

*29 Temmuz 1953 - **TCDD** işletmesi kuruldu.

*29 Temmuz 1957 - **Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu** kuruldu.

*30 Temmuz 2006'da gazeteci yazar ve kadın hakları savunucusu **Duygu Asena** hayatını kaybetti.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

✓ *Mayısta hem işgücü hem de işsizlik oranları gerilerken, işgücüne dahil olmayanlarda hızlı, istihdamda ise sınırlı bir artış yaşandı. Gerçek işsizlik ise 8,6 milyon kişi ve yüzde 22,5 oranıyla oldukça yüksek kalmaya devam ediyor.*

✓ *Bu yıl ocak-haziran döneminde toplam 827 bin 821 kişi işinden çıkarıldığı için işsizlik ödeneği almak üzere işsizlik sigortası Fonu'na başvurdu. Bu dönemde başvuruların sadece 360 bin 573 binine işsizlik ödeneği bağlanırken, haziran ayında fiilen işsizlik ödeneği ödenenlerin sayısı ise 334 bin 626 kişide kaldı.*

✓ *Nisanda yıllık olarak yüzde 1,2 oranında azalan sanayi üretimi, mayısta da önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 oranında daraldı. Bu yıl üretim daha önce de şubat ayında depremin de etkisiyle yüzde 8,2 oranında azalmıştı.*

✓ *Türkiye, 7,9 milyar dolarla oldukça yüksek bir aylık cari işlemler açığı verdiği mayıs ayında tam bir ödemeler dengesi krizinin eşiğine geldi. Türk lirasında Haziranda yaşanan yüksek oranlı değer kayıplarının arkasında sadece cari işlemler açığındaki büyümenin değil, dışardan borç bulamamanın ve kayıt dışına yoğun döviz çıkışları yaşanıyor olmasının yattığı gözleniyor.*

✓ Merkez Bankası'nın brüt rezervi 30 Haziran – 7 Temmuz haftasında 1,8 milyar dolar daha artarak 110,4 milyar dolara çıkarırken, eksi durumdaki net rezervi ise -48,2 milyar dolara yükseldi.

✓ Türkiye'nin bu yılın ilk beş aylık dönemindeki dış borç faiz ödemeleri 7 milyar doları buldu.

✓ Türk lirasında yaşanan değer kaybının, Türkiye'deki hisse senedi ve diğer varlıkların fiyatını dolar cinsinden ucuzlatması, yabancı portföy yatırımcılarını yeniden iştahlandırdığı gözleniyor. Son beş haftada büyük bölümü hisse senetlerine olmak üzere 1,4 milyar dolarlık portföy yatırımı girişi yaşandı.

✓ Bankalardaki mevduat 30 Haziran – 7 Temmuz haftasında 149 milyar lira arttı. Artışın 107 milyar liralık kısmı KKM'de yaşanan artıştan kaynaklandı. Kur korumalı mevduatlar 2 trilyon 847 milyar liraya çıktı. KKM, TL mevduatların yüzde 42,5'i kadar bir büyüklük oldu. İktidar, KKM'nin tüm maliyetini Merkez Bankasına yükleyerek, diğer bir ifadeyle enflasyon yaratarak karşılamaya çalışıyor.

✓ Yıllık faiz oranı yüzde 50'ye yaklaşmasına rağmen vatandaşların bankacılık sisteminden kullandığı bireysel kredilerdeki büyüme devam ediyor. Vatandaşların bankalara ve tüketici finansman şirketlerine olan bireysel kredi (ihtilaç, konut ve taşıt) ile kredi kartları borçları 30 Haziran- 7 Temmuz günleri arasında da 16,6 milyar lira artarak 2 trilyon 228 milyar liraya kadar yükseldi.

✓ Tarım ürünlerinin üretici fiyatları mayısta bir önceki aya göre yüzde 4,04 oranında artarken yıllık artış oranı ise yüzde 57,93 olarak gerçekleşti.

✓ Türkiye'de tarım sektörünün üretimi azalırken (Yılın ilk çeyreğinde tarım sektörü yüzde 3,8 oranında küçülmüştü) bu yılın ilk beş aylık döneminde tarım ürünü ve gıda ithalatında yüzde 39,1 oranında artış yaşandı.

✓ Son yıllarda vatandaşlar tarafından "yatırım aracı" olarak değerlendirildiği için oldukça yüksek fiyat artışları yaşanan konut satışlarında Haziranda yüzde 44,4 oranında düşüş yaşandı.

İŞSİZLİK-İSTİHDAM. GERÇEK İŞSİZLİK YÜZDE 22,5

• Mayısta hem işgücü hem de işsizlik oranları gerilerken, işgücüne dahil olmayanlarda hızlı, istihdamda ise sınırlı bir artış yaşandı. Gerçek işsizlik ise 8,6 milyon kişi ve yüzde 22,5 oranıyla oldukça yüksek kalmaya devam ediyor.

• Emeklilikle yaşa takılanlarla ilgili düzenlemeden yararlanarak emekli olanlarla iş aramaktan vazgeçen işsizlerin etkisiyle mayısta işgücü önceki aya göre 130 bin kişilik, işsiz sayısında 214 bin kişilik azalma, işgücüne dahil olmayan nüfusta ise 177 bin kişilik artış yaşandı. İş gücünün (istihdamdakiler + işsizler) 35 bin 44 kişiyle gerilediği mayısta istihdamdakiler 31 milyon 716 bin, işsizler ise 3 milyon 328 bin kişi oldu. İşgücüne katılmayan nüfus ise (15+ yaş) 177 bin kişi artarak 30 milyon 308 bine yükseldi.

• Resmi işsizlik oranının yüzde 9,5'e gerilediği mayıs ayında, işsizlerle birlikte sayıları 2 milyon 209 bini bulan eksik istihdamdakiler ve 3 milyon 35 bin kişiyi bulan iş bulma umudu olmadığı için iş aramayanların oluşturduğu gerçek işsizlik oranı ise yüzde 22,5 olarak hesaplandı. TÜİK'in atıl nüfus olarak tanımladığı gerçek işsizlerin sayısı ise 8 milyon 572 bin kişi olarak hesaplandı.

• Mayısta işgücünde yaşanan azalmada emekli olanların sayısının olağanüstü artmasının yanı sıra, iş bulma olanaklarının azalması nedeniyle işsizlerin önemli bir kısmının iş aramaktan da vazgeçtiğini gösteriyor. Bu nedenle mayısta işgücüne katılım oranı yüzde 53,9'dan yüzde 53,6'ya gerilerken, istihdam oranı yüzde 48,5'te kaldı.

• **Kayıtlı İşsizler De Azaldı:** İş-Kur'un verilerine göre ise haziranda İş Kur aracılığıyla iş arayanların sayısı bir önceki aya göre 19 bin kişi, geçen yılın aynı ayına göre ise 966 bin kişi azalarak 2 milyon 602 bine kadar geriledi.

• Kayıtlı işsiz sayısındaki azalış, iş bulma umudunun azaldığı dönemlerde işsizlerin iş aramaktan vazgeçmelerinden kaynaklanıyor.

• **İşsizlik Sigortası:** Bu yıl ocak-haziran döneminde toplam 827 bin 821 kişi işinden çıkarıldığı için işsizlik ödeneği almak üzere işsizlik sigortası Fonu'na başvurdu. Bu dönemde başvuruların sadece 360 bin 573 binine işsizlik ödeneği bağlanırken, haziran ayında fiilen işsizlik ödeneği ödenenlerin sayısı ise 334 bin 626 kişide kaldı.

• Kaynaklarının önemli bir kısmı işveren desteği olarak kullanılan işsizlik sigortası, yararlanma koşullarının ağırlığı yüzünden işsizlerin ancak yüzde 10'unu kapsayabildi.

SANAYİ ÜRETİMİNDEKİ AZALMA SÜRÜYOR

- Nisanda yıllık olarak yüzde 1,2 oranında azalan sanayi üretimi, mayısta da önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0,2 oranında daraldı. Bu yıl üretim daha önce de şubat ayında depremin de etkisiyle yüzde 8,2 oranında azalmıştı.
- Üretimdeki azalışta ara malı üretiminde gözlenen yüzde 5,5 oranındaki düşüş belirleyici olurken, dayanıksız tüketim malı üretiminde yüzde 1,2, enerji üretiminde ise yüzde 5,7 oranında azalma kaydedildi.
- Sanayi üretimi dayanıklı tüketim malı ve sermaye (yatırım malı) üretimindeki artışlar ayakta tuttu. Yıllık olarak dayanıklı tüketim malı üretiminde yüzde 11,8, sermaye malı üretiminde ise yüzde 18,1 artış yaşandı.
- İhracatta gözlenen yüzde 10,1 oranındaki azalmaya bakıldığında sanayi üretiminin haziran ayında da yıllık olarak önemli ölçüde azalmış olabileceğini gösteriyor.

CARİ İŞLEMLER AÇIĞI VE KAYIT DIŞI BEŞ AYDA 39 MİLYAR DOLARLIK REZERV YUTTU

- Türkiye, 7,9 milyar dolarla oldukça yüksek bir aylık cari işlemler açığı verdiği mayıs ayında tam bir ödemeler dengesi krizinin eşiğine geldi. Türk lirasında Haziranda yaşanan yüksek oranlı değer kayıplarının arkasında sadece cari işlemler açığındaki büyümenin değil, dışardan borç bulamamanın ve kayıt dışına yoğun döviz çıkışları yaşanıyor olmasının yattığı gözleniyor.
- İktidarın seçimden hemen sonra apar topar Körfez ülkelerinden para bulmak için seferber olmasının altında da mayıs ayında yaşanan bu tablonun daha fazla sürdürülebilir olmamasının yattığı anlaşılıyor.
- Türkiye 7,9 milyar dolarlık cari işlemler açığının yanı sıra 1,2 milyar dolarlık sermaye çıkışını ve mali sistemden sistem dışına (net hata ve noksan) 7,4 milyar dolarlık döviz çıkışını finanse etmek zorunda kaldı. Bu nedenle tek başına mayıs ayında Merkez Bankası rezervlerinde 16,6 milyar dolarlık erime yaşandı.
- Türkiye mayıs ayında aylık olarak 9,2 milyar dolarlık finansman açığı verdi.
- Cari işlemler açığının 37,7 milyar dolara kadar çıktığı bu yılın ocak mayıs döneminde de 12,4 milyar dolarlık sermaye girişine rağmen, 13,7 milyar dolarlık kayıt dışı döviz çıkışının etkisiyle resmi rezervlerde 39 milyar dolarlık çıkış yaşandı.
- Türkiye Ocak-Mayıs 2023 döneminde 25,3 milyar dolarlık finansman açığıyla karşı karşıya kaldı. Dışardan cari işlemler açığını finanse edebilecek kadar bile borç, doğrudan yatırım, mevduat, portföy yatırımı ve benzeri kalemlerle finansman bulamayan Türkiye bir de kayıt dışına döviz çıkışıyla karşı karşıya bulunuyor.
- 2022 yılında bunun tam tersi olmuş net hata ve noksan kalemi, mali sistem dışından sisteme kayıt dışı olarak 25 milyar dolar giriş olduğuna işaret etmişti.
- Mayıs ayı itibarıyla son bir yıllık cari işlemler açığı ise 60 milyar dolara kadar yükseldi.
- İktidardakilerin, Türk lirasında son aylarda yaşanan değer kaybının önümüzdeki aylarda cari işlemler açığını dizginlemesini beledikleri anlaşılıyor. Ancak Türkiye'nin özellikle üretimde ve enerjide ithalata olan bağımlılığının bu beklentileri boşa çıkarabileceği belirtiliyor.

MERKEZ BANKASININ NET REZERVİ -48,2 MİLYAR DOLAR

- Merkez Bankası'nın brüt rezervi 30 Haziran – 7 Temmuz haftasında 1,8 milyar dolar daha artarak 110,4 milyar dolara çıkarırken, eksi durumdaki net rezervi ise -48,2 milyar dolara yükseldi.
- Brüt rezervin 69,8 milyar doları döviz 40,6 milyar doları ise altın varlıklarından oluşuyor.
- 7 Temmuz 112,6 milyar dolarlık dış varlığı (döviz ve altın) bulunan Merkez Bankasının bilançosunda (Hazine ye olan borçları da dahil) 112 milyar dolarlık, bilanço dışında ise 61,3 milyar dolarlık swap (Katar, BAE, Çin gibi ülkelerin merkez bankalarına ve yerli bankalara) yükümlülüğü bulunuyor.
- Brüt rezervin yüzde 55,5'i yurt içi ve yurt dışından yapılan swap borçlanmalarından oluşuyor.
- Dolayısıyla kamunun, Bankadaki mevduatı yükümlülük olarak kabul edilerek hesaplanan net rezerv (eksi) - 60,6 milyar dolar olarak gözüküyor. Bu tanıma göre net rezervde son haftada 2,9 milyar dolarlık bir toparlanma gözleniyor.
- Kamunun döviz mevduatı yükümlülük kabul edilmeden hesaplanan net rezerv ise son hafta 1,2 milyar dolarlık bir toparlanmayla -48,2 milyar dolar oldu.
- Bu arada iktidar demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, yargı bağımsızlığı ve akılcı ekonomik politikalara dönüp kaliteli ve uzun vadeli sermaye akışı sağlamak yerine, dış politikada da tavizler vererek başta Körfez

ülkelerinden olmak üzere kısa vadeli sermaye arayışlarıyla eksi durumdaki döviz rezervinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini ertelemeye çalışıyor.

BEŞ AYDA 7 MİLYAR DOLAR DIŞ BORÇ FAİZİ

- Türkiye'nin bu yılın ilk beş aylık dönemindeki dış borç faiz ödemeleri 7 milyar doları buldu.
- Ocak-mayıs döneminde kamu sektörü 3,1 milyar dolar, özel sektör ise 3,9 milyar dolar dış borç faizi ödedi. Kamu sektörünün ödediği faiz geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22,1, özel sektörün faiz ödemeleri de yüzde 38,4 oranında büyüdü.
- AKP iktidarları döneminde Türkiye, 344 milyar dolar artarak mart 2023 sonunda 458 milyar dolara ulaşan dış borç stoku için toplamda 222,4 milyar dolar faiz ödedi.

TL'NİN DEĞER KAYBI YABANCI PORTFÖY YATIRIMCISINI İŞTAHLANDIRDI

- Türk lirasında yaşanan değer kaybının, Türkiye'deki hisse senedi ve diğer varlıkların fiyatını dolar cinsinden ucuzlatması, yabancı portföy yatırımcılarını yeniden iştahlandırdığı gözleniyor.
- Seçimden sonraki beş haftalık dönemde, tümüne yakını hisse senedi piyasasına olmak üzere Türkiye'ye net olarak 1,4 milyar dolarlık portföy yatırımı girdi.
- Yabancı yatırımcıların hisse senedi portföylerinin değeri 24,2 milyar dolara çıkarken, iç borçlanma kağıtları portföyleri ise 2,1 milyar dolar düzeyinde seyrediyor.

KUR KORUMALI MEVDUAT ÇIKMAZI

- Bankalardaki mevduat 30 Haziran – 7 Temmuz haftasında 149 milyar lira artarak 11,79 trilyon liraya yükseldi.
- Bu artışın 107 milyar liralık kısmı hem Türk lirası olarak açılan hem de dövizden dönerek açılan kur korumalı mevduatlarda yaşanan artıştan kaynaklandı. Kur korumalı mevduatlar 7 Temmuz itibarıyla 2 trilyon 847 milyar liraya çıktı.
- KKM büyüklüğü toplam mevduatın yüzde 24,1'ine ulaşırken, getirisi dövize endekli ve vade sonunda dövize dönebilme olanağı sağlanmasına rağmen istatistiklerde TL mevduat olarak gösterilen KKM, TL mevduatların ise yüzde 42,5'i kadar bir büyüklük oldu.
- Bu arada haziran ayında KKM'de gözlenen yüksek miktardaki artışın arkasında Hazine'nin yüzde 20-25'lere vardığı tahmin edilen kur farkı ödemelerinin büyük bir payı bulunuyor. Vadesi dolan hesapların büyük kısmının faiz ve kur farkı da eklenerek yeniden KKM olarak değerlendirilmesinin bu büyümeyi sağladığı ifade ediliyor. Hazinesin sadece Haziran ayında 100 milyar liraya yakın bir kur farkı ödemiş olabileceği tahmin ediliyor. TL cinsinden açılan KKM'nin kur farkı yükünün bütçeden alınarak Merkez Bankasına devredilmesinin altında da bu büyüklüğün yattığı belirtiliyor.
- Bankanın vereceği faiz ve Hazine ya da Merkez Bankasının ödeyeceği kur farkıyla birlikte, açıldığı tarihtekine eşit miktarda dövize dönme olanağı bulunan KKM hesaplarında, dövize dönme potansiyeli bulunan 145 milyar dolarlık bir büyüklük bulunuyor.
- KKM hesapları gerçek kişiler tarafından çoğunlukla üç ay, şirketler tarafından da 6 ay vadeli olarak açılıyor. Döviz kurunun bugün geldiği ve uygulanan sürdürülemez dövize müdahale politikalarının sone ermesiyle birlikte geleceği noktalar dikkate alındığında, yıl sonuna kadar kamunun bir KKM depresi yaşaması kaçınılmaz gözüküyor.
- Maliyeti her geçen gün artan KKM'den çıkış da giderek zorlaşırken, iktidar KKM'nin bütçeye getirdiği olağanüstü yükten kurtulmanın yolunu Merkez Bankasına para bastırmakta buldu. AKP'nin TBMM'den geçirdiği yasayla şimdiye kadar dövizden dönen mevduatların kur farkını ödeyen Merkez Bankasının bundan sonra TL olarak açılmış KKM'lerin kur farkını da ödemesi öngörülüyor. Bu yolla bütçenin 2023 yılında "100 milyar liralık bir yükten" kurtulacağı ifade ediliyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankası 100 milyar liralık karşılıksız para basmaya zorlanıyor. (Bu tür zorlamalarla enflasyonu kontrol etmek giderek güçleşiyor.)
- **Dolarizasyon Oranları:** Yabancı para cinsinden açılan döviz mevduatlarının toplam mevduata oranı, 7 Temmuz itibarıyla yüzde 43,2 olarak gerçekleşti.
- Gerçek kişilerin mevduatlarındaki dolarizasyon oranı ise son haftada yüzde 45,3 olarak hesaplandı.

- İstatistiklerde TL olarak gösterilen KKM'ler da dövize endeksli olduğu için, r döviz mevduatı sayılarak hesaplanan dolarizasyon oranı ise 67,4'e yükseldi. Diğer bir ifadeyle gerçek dolarizasyon oranı artmaya ve yüksek kalmaya devam ediyor.

VATANDAŞIN BORÇLARI

- Yıllık faiz oranı yüzde 50'ye yaklaşmasına rağmen vatandaşların bankacılık sisteminden kullandığı bireysel kredilerdeki büyüme devam ediyor
- Vatandaşların bankalara ve tüketici finansman şirketlerine olan bireysel kredi (ihtilaç, konut ve taşıt) ile kredi kartları borçları 30 Haziran- 7 Temmuz günleri arasında da 16,6 milyar lira artarak 2 trilyon 228 milyar liraya kadar yükseldi.
- Söz konusu haftada tüketici kredileri 9,6 milyar lira, kredi kartı borç bakiyesi de 7 milyar lira arttı.
- Yıl başından bu yana tüketici kredileri 310 milyar lira artarak 1 trilyon 430 milyar liraya, kredi kartı borçları ise 343,7 milyar lira büyüyerek 798 milyar liraya kadar çıktı.
- Bankaların büyük bir kısmını varlık yönetim şirketlerine devretti zamanında tahsil edilemediği için icra takibine aldıkları vatandaşlardan olan kredi alacakları ise 5,2 milyar liralık artışla 35,5 milyar liraya çıktı. Varlık yönetim şirketlerinin kontrolünde ise 36,6 milyar liralık bir batık tüketici kredisi alacağı bulunuyor.
- Bu arada vatandaşların TOKİ'ye de 46 milyar liralık taksitli konut borcu bulunuyor.
- **Kara Listedeki Vatandaşlar:** Risk Merkezinin verilerine göre son beş yılda bankalar tarafından kredi kartı ve/veya bireysel kredi borcu yüzünden bankalar tarafından icra takibine alındığı halde borcunun tamamını ödeyemeyenlerin sayısı ise 3 milyon 840 bin kişiyi geçti.
- **Mayıs 2023 sonu itibariyle bankalar bu durumdaki toplam 2 milyon 398 bin kişiyi,** varlık yönetim şirketleri de 2 milyon 29 bin kişiyi icra takibinde tutmaya devam ediyor. (Birden fazla banka veya varlık yönetim şirketi tarafından takipte bulunanlar, toplamda tek kişi sayıldığı için bu iki rakamın toplamı 3 milyon 840 binin üzerinde gözüküyor.)
- **Borçlu Sayıları:** Risk Merkezi'nin verilerine göre Mayıs 2023 itibariyle toplam 38 milyon 565 bin vatandaşın bankalara ve finansman şirketlerine bireysel kredi borcu bulunuyor. Bankalara kredi kartı borcu bulunanların sayısı ise aynı tarih itibariyle 37 milyon 892 kişi olarak açıklandı. 27 milyon 873 bin kişinin de kredili mevduat hesabı bulunuyor.
- **Bu rakamlar bir çok kişinin aynı zamanda hem bireysel kredi, hem kredi kartı hem de kredili mevduat hesabı borçlusuna işaret ediyor.**

FAİZ ORANLARI

Mevduat Ve Kredi Faizleri

- Merkez Bankasının faiz indiriminin beklentilerin altında kalması geçen hafta mevduat faiz oranlarının 2-3 puan geriye gelmesine yol açtı. Bu nedenle mevduat faizini indiren bankalar kredi faizlerini ise artırdılar.
- Bankalar, geçen hafta da ihtiyaç kredisi faizlerini 4 puan artırarak yüzde 49,95'e kadar yükseltirlerken, taşıt kredisi faizleri de 5 puanlık artışla yüzde 41,42'ye kadar çıktı. Bankaların son dönemde pek de kullandırmadığı konut kredilerinin faizi ise yüzde 28,30 düzeyine yükseldi. Bireysel kredilerin ortalama faizi ise yüzde 3 puan artarak yüzde 46,11 olarak hesaplandı.
- Yıl başından bu yan ihtiyaç kredisi faizlerinde 18,57 puan, taşıt kredisi faizlerinde 16,34 puan, konut kredisi faizlerinde 8,33 puan artış yaşandı.
- Bankalar Merkez Bankasının yaptırımları yüzünden uzun bir süredir yüzde 14 seviyelerinde tuttıkları TL ticari kredilerin faizini 7 Temmuz haftasında yüzde 24,45'e kadar yükselttiler. Dolar cinsinden ticari kredi faizi yüzde 10,84'ü buldu. Euro cinsinden olanın faizi de yüzde 8,98 oldu.
- Kredi ve mevduat faizleri, iktidarın Merkez Bankasını politika faizinde indirim yapmaya zorladığı Eylül 2021'deki düzeyinin oldukça üzerinde bulunuyor. Eylül 2021'de vadeli mevduatların ortalama faizi yüzde 18, üç ay vadelinin faizi yüzde 19 düzeyindeydi. Bu sürede üç ay vadeli mevduat faizinde 20 puandan fazla artış yaşandı. İhtiyaç kredisi faizi yüzde 23, taşıt kredisi faizi yüzde 21, konut kredisi faizi yüzde 17 seviyesindeydi. Sadece ticari kredi faizleri bu günkü seviyesinin üzerinde (yüzde 21) bulunuyordu. Ancak o dönemde işletmeler

ticari kredi bulabiliyordu şimdi kredi bulamıyorlar. Eylül 2021'de Türkiye'deki bankalar dolar cinsinden ticari krediyi yıllık yüzde 2,7 seviyesinden kullanıyordu.

- **Kredi faizlerindeki bu yükseliş önümüzdeki günlerde kredi artış hızının yavaşlamasına, iç talepte ve üretimde önemli bir daralmaya yol açacak.**

Merkez Bankası Faizi

- Merkez Bankası geçen hafta bankaları yüzde 15 faiz oranıyla fonladı.

Hazine Borçlanma Faizleri

- İkincil piyasada, iki yıl vadeli tahvilin faizi geçen hafta 0,92 puan artarak yüzde 13,50'ye çıktı.
- Hazinenin beş yıl vadeli dış borçlanma kağıtlarının (Eurobond) faizi de 0,86 puan azalarak yüzde 8,66 seviyesine indi.
- Türkiye'nin risk primi (CDS) ise önceki haftaya göre yüzde 12 oranında azalmasına rağmen 435,89'la oldukça yüksek seyretmeye devam ediyor.

TARIMDA ENFLASYON YENİDEN HIZLANDI

- Tarım ürünlerinin üretici fiyatları mayısta bir önceki aya göre yüzde 4,04 oranında artarken yıllık artış oranı ise yüzde 57,93 olarak gerçekleşti.
- Tarım ürünü fiyatları bu yıl nisan ayında yüzde 2,32, geçen yıl mayıs ayında da yüzde 0,66 oranında azalmıştı.
- Tarım ürünlerinin üretici fiyatlarında yaşanan bu artış, haziranda TÜFE kapsamındaki gıda fiyatlarına aylık yüzde 3 artış olarak yansımıştı.
- Döviz kurunda yaşanan artışın başta enerji olmak üzere tarımsal girdi fiyatlarında yol açtığı artışın önümüzdeki aylarda tarım ürünü fiyatlarına da yansımaları bekleniyor.

DÖVİZ KURU-ALTIN BORSA

- Merkez Bankasının açıkladığı kurlara göre dolar kuru geçen hafta önceki haftaya göre yüzde 0,41 oranında artarak 26,14 TL, Euro kuru ise yüzde 3,51 oranında artarak 29,33 TL seviyesine yükseldi.
- Dolar kuru yıl başından bu yana yüzde 39,8, Euro kuru ise yüzde 47,1 oranında arttı. TL'nin yıl başından bu yana değer kaybı dolara karşı yüzde 28,4, Euroya karşı ise yüzde 32'ye ulaştı.
- Geçen hafta yüzde 1,89 oranında artan altın fiyatlarında yıl başından buyana ise yüzde 49,9 oranında artış yaşandı, Borsa endeksi geçen hafta yüzde 4,05 oranında arttı.
- Haziranda Türk lirasının reel değerinde ise yüzde 11,3 oranında kayıp yaşandı.

İCRA DAİRELERİNE YENİ GELEN DOSYA SAYISI

- 1 Ocak- 14 Temmuz 2023 günleri arasında icra dairelerine gelen yeni dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 61,6 oranında artarak 7 milyon 907 bine kadar yükseldi.
- Ayrı dönemde, aboneliklerden kaynaklanan icradaki bazı alacakların zarar yazılarak vazgeçilmesinin de etkisiyle 9 milyon 349 bin dosya da sonuçlandı.
- Dolayısıyla UYAP üzerinden açılan ve icra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı 21 milyon 782 bine geriledi.

TARIM ÜRÜNÜ İTHALATI YÜZDE 39 ARTTI

- Türkiye'de tarım sektörünün üretimi azalırken (Yılın ilk çeyreğinde tarım sektörü yüzde 3,8 oranında küçülmüştü) bu yılın ilk beş aylık döneminde tarım ürünü ve gıda ithalatında yüzde 39,1 oranında artış yaşandı.
- Geçen yılın ilk beş aylık döneminde 5,4 milyar dolar olan tarım ürünü ve gıda ithalatı 5,4 milyar dolar olmuştu.
- Ocak-Mayıs 2023 döneminde yapılan 7,5 milyar dolarlık tarım ürünü ithalatının ✓ 317 milyon dolarını canlı hayvanlar,

✓ 3,2 milyar dolarını hububat ve hububat ürünleri,

✓ 1,3 milyar dolarını meyve ve sebzeler,

- ✓ 1,1 milyar dolarını hayvanlar için gıda maddeleri
- ✓ 393 milyon dolarını çeşitli yenilebilir ürünler oluşturdu.
- ✓ Kahve, çay gibi ürünlerin ithalatına beş ayda 731 milyon dolar,
- ✓ Şeker ve şeker ürünlerine 255,6 milyon dolar,
- ✓ Et ürünlerine 65 milyon dolar,
- ✓ Balık ve diğer deniz ürünleri için 128 milyon dolar,
- ✓ Süt ve süt ürünlerine 64,2 milyon dolar ödedi.

KONUT SATIŞLARINDA SERT DÜŞÜŞ

- Son yıllarda vatandaşlar tarafından “yatırım aracı” olarak değerlendirildiği için oldukça yüksek fiyat artışları yaşanan konut satışlarında Haziranda yüzde 44,4 oranında düşüş yaşandı.
- Ocak-Haziran 2023 dönemindeki konut satışları da yüzde 22,1 oranında gerileyerek 565 bin 779’a indi. Geçen yıl aynı dönemde 726 bin 398 konutun satışı yapılmıştı.
- Satılan konutların 19 bin 275’ini, geçen yıla göre yüzde 45,5 oranında azalan yabancıların satın aldığı konutlar oluşturdu.
- İpotekli konut satışlarında (kredili) ocak-haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 28,6, diğer satışlarda ise yüzde 20,1 oranında azalma yaşandı. Konut kredisi faizlerinin yükselmeye başladığı haziran ayında ise ipotekli satışlarda yüzde 66,8’e varan azalma oldu.
- Bu arada geçen yıl temmuzda yüzde 18,35 olan konut kredisi faizleri de yüzde 28,30’a kadar yükseldi. Konut kredisi stoku ise geçen yıla göre yüzde 25,9 oranında artarak 438 milyar lira oldu.
- Merkez Bankası bu yıl nisan ayı itibarıyla Türkiye genelindeki ortalama konut fiyatlarında yıllık olarak yüzde 116,3 oranında artış yaşandığını açıklamıştı. TÜİK ise mayıs sonu itibarıyla son bir yılda ikamet amaçlı binaların maliyetinde yüzde 50,9 oranında artış olduğunu hesapladı.
- Türkiye’de konut fiyatlarındaki artışın tek başına maliyet artışlarından kaynaklanmadığı gözleniyor.

BEYAZ EŞYADA ÜRETİM VE İHRACAT AZALIYOR, İÇ SATIŞLAR ARTIYOR

- Bu yıl ocak-mayıs döneminde Türkiye’deki beyaz eşya üretiminin yüzde 0,2 oranında azalmasına karşı, iç satışlarda yüzde 17,9 oranında bir artış yaşandı. Aynı dönemde ihracatta ise yüzde 12,8 oranında bir daralma gözlemlendi.
- Yüksek enflasyonun körüklediği beyaz eşya iç talebindeki canlılık ithalatı da körükledi. Aynı dönemde ithalat ise yüzde 74,6 oranında artış kaydetti.

ELEKTRİK ÜRETİMİ DE TÜKETİMİ DE DARALDI

- Bu yılın ilk yarısında Türkiye’nin elektrik üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,9 oranında azalarak 150,2 milyar kilovatsaate gerilerken, tüketim ise yüzde 4,9 oranında azalarak 152,2 milyar kilovat saat oldu.
- Elektrik tüketimi üretim miktarının (+ ihracat) üzerine çıktığı için elektrik ithalatında yüzde 23,8 oranında artış kaydedildi. Bu dönemde elektrik ihracatı yüzde 50 azalarak 1,1 milyar kilovatsaate düşerken, ithalat 3,1 milyar kilovatsaate çıktı.
- Elektrik üretim ve tüketimindeki bu gerileme, üretimdeki azalmanın TÜİK’in en son sanayi üretimi istatistiklerine yansıyan oranlardan çok daha fazla olduğuna işaret ediyor.

BORÇLANMA YETKİSİ EK BÜTÇEYLE 3 MİSLİNE ÇIKARTILDI

Ekonomideki plansızlık ve öngörüsüzlük, ek bütçe çıkarılmasıyla kendisini gösterdi. Yıllık bütçeye ilave olarak 1,1 trilyon TL tutarındaki ek bütçeyle Hazineye ve Cumhurbaşkanına tanınan borçlanma yetkisi, 3 misline çıkartıldı. 2023 borçlanma limitinin yarısı kullanılmışken yılsonuna kadar 6 ayda bunun üç katı ilave borçlanma, yerel seçimler öncesi yeni bir seçim ekonomisine kaynak hazırlığını işaret ediyor!

Motorlu taşıtlar vergisinin bir defaya mahsus olmak üzere iki katı tutarına yükseltilmesi, KDV, ÖTV, Kurumlar Vergisi ve harçlarda yüksek düzeyli artışları içeren torba yasanın hemen ardından TBMM’den geçirilen **1 trilyon**

195 milyar 500 milyon TL tutarındaki ek bütçe yasasıyla Cumhurbaşkanı ile Hazine ve Maliye Bakanının ilave borçlanma yetkisi üç katına çıkartıldı. Vergilerde yapılan artışların ve memur maaşlarına yapılan zamların yer almadığı ek bütçede gelir ve gider kalemleri 1,1 trilyon TL ile aynı düzeyde tutuldu. Böylece 2023 bütçesinde 657 milyar TL olan yılsonu bütçe açığı tutarı değişmedi. Gerek yeni vergilerin gerekse ek bütçenin ana gerekçesi olarak 6 Şubat Depremi vurgulanıyor. Ancak neden bunun için 5 ay beklendiği, niçin bu düzenlemelerin TBMM'den geçirilmediği, aksine seçimde bol bol vaatlerde bulunulduğu sorusunun yanıtı açık. Yılsonu bütçe açığı hedefi değişmediği halde ek bütçede borçlanma yetkisinin üç kat artırılmasının gerisinde farklı amaç ve planların yattığı anlaşılıyor. Kur Korumalı Mevduattan (KKM) hazineye ve bütçeye gelen kur farkı ve faiz yükünün artan kur ve faizlerle şimdiden 350 milyar TL'ye ulaşması karşısında bu yük, Merkez Bankası'na (MB) yıkılarak bütçe açığının büyümesi önlenmeye çalışılıyor. Bu da bütçedeki gerçek açığın söylenenden kat kat fazla olduğunu işaret ediyor. Merkez Bankası (MB), üzerine yıkılan kur farkı ve faizden oluşan, yılsonuna kadar muhtemelen 1 trilyonu aşacak bu ödemeleri 'para basarak' yapacak. MB'nin hazineyi ve bütçeyi açıktan finanse etmesinin yolu örtülü şekilde açılıyor. İktidar, MB kaynaklarını dilediği gibi kullanacak.

Asıl dikkat çeken husus 2023 yılı için 727 milyar TL olan net borçlanma limitinin ek bütçeyle üç kat artırılarak 2 trilyon 181 milyar liraya çıkarılması. Hazine nakit dengesi rakamlarına göre ilk 6 ayda 727 milyarlık borçlanma limitinin 368,5 milyarı kullanılmış. Kalan 6 ayda 358 milyar TL borçlanma imkânı varken neden limit 2 trilyon 181 milyar TL'ye çıkarılıyor?

Kaldı ki iktidar 6 ayda yaklaşık 1,8 trilyonluk borçlanmayı iç piyasadan yapsa bankalar tüm kaynaklarını hazine tahvillerine yatırınca kredi veremez. Bu tutarda bir borçlanma için hazinenin çok yüksek faiz ödemesi gerekir. Bir başka seçenek olarak bu tutar dışarıdan dövizle borçlanılsa karşılığı yaklaşık 58-59 milyar dolar. Dış piyasalardan bu tutarda bir dövizli borçlanmada, ülke risk primi (CDS) nedeniyle maliyet çok daha yükselecektir.

Hazineye ve milletin sırtına yıkılacak bu 2,1 trilyon TL'lik ilave borçla sağlanacak kaynak, iktidarın yılsonuna doğru yerel seçim öncesinde uygulamaya başlayacağını öngördüğümüz seçim ekonomisinin finansmanında kullanılacak. **Kaybedilen belediyeleri kazanma hedefi doğrultusunda** her seçim öncesinde olduğu gibi **belirli alanlara ve kesimlere akıtılacak!**

YABANCI YATIRIMCI İKTİDARA GÜVENMEDİĞİ İÇİN TÜRKİYE'YE GELMİYOR.

Hazine ve Maliye Bakanının öncelikli hedeflerinin cari açığı geriletmek, döviz girişlerini artırmak olduğunu söylemesine karşılık, ödemeler dengesi rakamları 60 milyar dolara ulaşan cari açıkla döviz kıtlığı krizinin derinleştiğini gösteriyor. Ekonomi yönetiminin vitrininde yapılan değişikliğe rağmen, iktidara güven sorunu aşılamıyor!

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan'ın Körfez ülkelerine yaptıkları ziyaretlerle altyapısını hazırladıkları dış finansman, döviz girişi ve yatırım beklentileri çerçevesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan, 17-19 Temmuz tarihlerinde Katar, BAE ve Suudi Arabistan'ı kapsayan bir Körfez ülkeleri turuna çıkacak. Merkez Bankası'nın (MB) geçen hafta açıkladığı Mayıs ayı Ödemeler Dengesi verilerinde yabancı portföy yatırımlarında çıkışın devam ettiği, doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişinde yabancıların gayrimenkul alımları dışında tablonun negatif olduğu, yerli yatırım sermayesinin hızla ülkeyi terk ettiği görülüyor. Yabancıların vatandaşlık karşılığında Türkiye'de gayrimenkul almak üzere getirdikleri döviz girişleri hariç tutulduğunda, doğrudan yabancı sermaye girişleri ile yurt dışına çıkış yapan yerli yatırım sermayesi başa baş durumda. Mayıs ayında 7 milyar 933 milyon dolar olan cari açıkla birlikte Ocak-Mayıs dönemi beş aylık cari açık 39 milyar 23 milyon dolara, yıllık cari açık tutarı ise 59 milyar 961 milyon dolara yükseldi. Cari açıktaki artışta döviz kurlarının yükselmesi, dış ticaret açığının büyümesi ve ithalatın ihracattan daha fazla artması en önemli etkenler olarak öne çıkıyor. MB verilerinde Mayıs ayında kaynağı belirsiz döviz varlıklarının yer aldığı **Net Hata-Noksan (NHN)** kaleminden 7,4 milyar dolarlık çıkış olması, cari açığın resmi rezervlerden finanse edildiğini gösteriyor. MB resmi rezervlerinde Mayıs ayında 16,6 milyar dolar, Ocak-Mayıs döneminde 39 milyar dolar düşüş gerçekleşti. NHN'den beş aydaki çıkış toplamı 13,7 milyar dolara ulaştı. Bu yılın Ocak-Mayıs döneminde yabancı doğrudan yatırım sermayesi girişi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17,4 azalarak 2,4 milyar dolar olurken, aynı dönemde başta ABD olmak üzere yurt dışına giden yerli yatırım sermayesi geçen yıla kıyasla %25 artışla 2 milyar 92 milyon dolar oldu. İlk beş ayda yabancıların 1,9 milyar dolarlık gayrimenkul yatırımları dahil edildiğinde gelen yabancı yatırım sermayesi 4,3 milyar dolar oluyor. Yatırım, üretim, istihdam, teknolojik katkısı olmayan gayrimenkul alımları dışında tutulduğunda 4,3 milyar dolar olan beş aylık yabancı yatırım sermayesi girişlerinden, yurt dışına giden yerli yatırım sermayesi düşüldüğünde, yabancılardan ekonomiye net döviz girişi Ocak-Mayıs döneminde 2 milyar dolar düzeyinde.

Yurt dışına giden 2 milyar 92 milyon dolar tutarındaki yerli yatırım sermayesinde en büyük payı 549 milyon dolarla ABD piyasaları almış. Yurt dışı tercihinde yerli yatırımcıların ikinci sıradaki tercihi ise yüzde 456 milyon dolarla Hollanda.

Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıyla, Türkiye'den yurt dışına giden yerli doğrudan sermaye yatırımlarının başa baş noktasında olması, **yabancı yatırımcının iktidara ve ekonomi politikalarına güvenmediği için Türkiye'ye gelmediğini, yerli sermayenin** de aynı gerekçeyle kaynaklarını yurt dışına transfer ederek **güvenli liman arayışında olduğunu gösteriyor.**

VERGİ DAR GELİRLİYE YÜKLENİYOR

Torba yasayla hayata geçirilen vergi artışlarında özellikle dolaylı vergilerdeki düzenlemelerle yükün ağırlığı toplumun dar gelirlili, ücretli, emekli, çalışan kesimlerine yıkıldı. Tahakkuk ettiği halde tahsil edilemeyen vergiler 1 trilyonu aşarken bunu tahsil etmek yerine yeni ek vergi getirilmesi halkı yoksullaştırıp soluk alamaz hale getirmektedir!

İktidar, toplumun geniş kesimlerini yoksullaştırıp soluk alamaz hale getirecek torba yasayla deprem harcamalarının finansmanı gerekçesine dayandığı **tek seferlik ek vergiler** getirdi. Faizleri düşürme, döviz kurlarını baskılama ısrarıyla ülke ekonomisinin içine düşürüldüğü 1994 ekonomik krizinde IMF ile varılan anlaşma çerçevesinde yürürlüğe konulan 5 Nisan Kararlarının model alındığı anlaşılıyor. 1994 krizinde IMF talimatıyla tek seferlik; 'Ekonomik Denge Vergisi, Net Aktif Vergisi, Ek Emlak Vergisi, Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi' yürürlüğe konularak bütçeye kaynak yaratma yoluna gidilmişti. O dönemde bile IMF daha insafli davranmış, iktidardan KDV, ÖTV, ATV gibi dolaylı vergilerle geniş kesimlerin tüketiminden, yaşamsal harcamalarından vergi toplamak yerine, şirketlerin, bankaların, gayrimenkul zenginlerinin servetlerinden, varlıklarından, kâr ve gelirlerinden vergi toplanmasını istemişti.

İktidar; dolaylı vergileri artırarak milyonlarca dar gelirlili, ücretli, emekli, esnaf, çiftçi, işçi vb. kesimlerle, üst gelir gruplarından, servet ve gayrimenkul zenginlerinden aynı oranda vergi toplama yoluna gidiyor. Kurumlar Vergisinde şirket ve bankalardan ilave vergi alarak göz boyamaya çalışırken, en yaşamsal tüketim harcamaları, hijyen malzemeleri ek vergilerle fahiş şekilde zamlanıyor. Deprem harcamaları için kaynak gerekçesiyle yeni vergiler getirilirken, tahakkuk etmiş, kayıtlara girmiş vergilerin tahsil edilmesi yoluna gidilmiyor. Vergi Barışı yasalarıyla yüz milyarlarca liralık vergi yapılandırılarak büyük bölümü silinirken, çiftçinin traktöründen, esnafın kamyonetinden, taksicinin aracından ödediği verginin bir katı daha yeni **Motorlu Taşıtlar Vergisi** isteniyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı verileriyle geçen yıl tahakkuk ettiği halde tahsil edilemeyen vergi tutarı 1,1 trilyon TL! MTV'de geçen yıl tahakkuk ettiği halde tahsil edilemeyen tutar 7,8 milyar TL iken bu yıl MTV'sini ödeyenden ek vergi talep ediliyor. Halkın harcamasından alınan KDV, cep telefonundan alınan ÖTV, çiftçinin mazotundan alınan ATV artırılırken, 3 trilyon liraya dayanan Kur Korumalı Mevduat (KKM) hesaplarının 350 milyarı aşan kur farkı gelirinden, faizinden sıfır vergi alınıyor. 2023 ocak-mayıs dönemi bütçe gerçekleştirmelerinde tahakkuk eden vergi 3 trilyon, tahsil edilen tutar 1,6 trilyon TL, tahsil edilemeyen vergi ise 1,4 trilyon TL. Buna karşılık iktidar, 2,1 trilyon TL ek borçlanma yetkisi alıyor.

Tahsil edilemeyen vergiler doğru düzgün toplansa bunların hiç birisine ihtiyaç kalmaz. İktidar müteahhitlerinin tahakkuk etmiş vergileri erteleniyor, siliniyor. Kamu bankalarına olan kredi borçları yapılandırılıyor. Sonra da depremin faturası, bütçe açıklarının, KKM hesaplarının kur farkı ve faiz yükü milyonların sırtına bindiriliyor. Bu haksız ve adaletsiz düzenlemelerle her vatandaşın cebinden trilyonlarca liralık vergi toplanması hedeflenirken, **16 milyon emekliye 'bütçede para yok' denilerek açlık ve sefalet sınırının da altında zam reva görülüyor!**

BÜTÇEDE REKOR AÇIK

Seçim ekonomisi verileri yansıdı, giderler yüzde 130 arttı!

Haziranda bütçe gelirleri, geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 48,2 artarken bütçe giderleri yüzde 130 yükseldi. Bütçe açığı, Haziranda 219,6 milyar TL ile tarihi rekor kırdı. KKM hesaplarına yılın en yüklü ödemesi yapıldı. Bakan Şimşek, kamu kurumlarına tasarruf genelgesi gönderdi.

Kamu kaynaklarını siyasi çıkarları için kullanmaktan çekinmeyen AKP, seçim döneminin de etkisiyle rekor bütçe açığına imza attı. Haziran ayında merkezi yönetim bütçe açığı, harcamalardaki hızlı artışın etkisiyle yüksek düzeyde gerçekleşti. Haziranda bütçe gelirleri yıllık yüzde 48,2 artışla 268,2 milyar TL olurken bütçe harcamaları yüzde 130 yükselişle 487,9 milyar TL düzeyine ulaştı.

Haziranda faiz dışı bütçe açığı da geçen yılın aynı dönemine kıyasla yaklaşık 10 katına yükselerek 182,3 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Merkezi yönetim bütçesi, yılın ilk yarısında personel giderlerindeki ve cari transferlerdeki hızlı artışın etkisiyle 483,2 milyar TL açık verdi.

KKM Hesaplarına 20 Milyar Lira

Haziran ayında cari transferler kaleminde yer alan sosyal güvenlik kurumlarına yönelik görevlendirme giderleri geçen yılın aynı dönemine göre 5,5 kat artarak 67 milyar TL düzeyine ulaştı. KİT'lere yönelik görevlendirme giderleri ise 5,1 milyar lira oldu. Böylece, cari transferler yıllık yüzde 140 yükselerek merkezi yönetim bütçe harcamalarının yüzde 50,3'ünü oluşturdu. Bu kalemdaki bütçe ödeneğinin yüzde 62'si yılın ilk altı ayında harcandı. Yılın ilk beş ayında 4,4 milyar TL düzeyinde kaydedilen KKM hesaplarına ilişkin giderler, döviz kurlarındaki sıçramanın etkisiyle Haziran ayında 20,6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Böylece yılın ilk 6 ayında KKM'nin bütçeye toplam maliyeti 25 milyar TL oldu. Geçen hafta Meclis'ten geçen 1,1 trilyon TL büyüklüğündeki ek bütçe ile özellikle vergi gelirlerinde yapılan artışlar ve KKM hesaplarına ilişkin giderlerin TCMB'ye devredilmesi yılın ikinci yarısına ilişkin önemli bir değişiklik oldu.

Bütçe Patladıktan Sonra Tasarruf Genelgesi

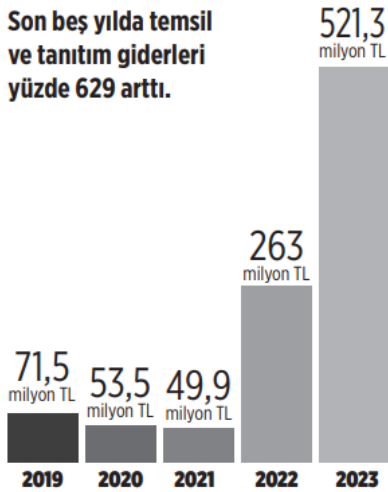
Bütçeye göre harcama yapmak yerine, harcamaya göre bütçe yapan ekonomi yönetimi, bütçeyi alt üst ettikten sonra bir kez daha tasarruf etmeye karar verdi. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in imzasıyla kamu kurumlarına, hayata geçirilmeyen önceki genelgeler gibi tasarruf vurgulu bir genelge gönderildi. Genelgede, deprem kaynaklı maliyetler haricinde tüm harcamaların yeniden gözden geçirilmesi gerektiği belirtilerek, tasarruf takibinin tavizsiz sağlanacağı bildirildi. Genelgeye göre, genel ilkelerin yanında, kamu kurum ve kuruluşları, taşınmaz edinimi ve kiralınması, resmi taşıt edinimi ve kullanımı, haberleşme giderleri, personel görevlendirmeleri, basın ve yayın giderleri, kırtasiye ve demirbaş alımları gibi giderlerini tasarruf kurallarına uygun gerçekleştirecek.

Bunun yanı sıra kamu kurumları, temsil, tören, ağırlama, tanıtım ve personel giderleri, enerji ve su alımları, personel servisi hizmetine ilişkin giderler ve diğer hususlarda genelgede belirlenen kurallara uymakla yükümlü olacak.

Bütçe açığının rekor düzeye çıkmasında AKP-MHP ortaklığının kamu kaynaklarını kullanarak yürüttüğü seçim kampanyası etkili oldu. Bütçe verilerine göre temsil ve temsil, tanıtma, ağırlama, toplantı ve organizasyon giderleri adı altında Ocak-Haziran döneminde 521,3 milyar lira harcandı. Harcamaların en yüksek olduğu aylar ise seçim ekonomisinin en yoğun uygulandığı Nisan ve Mayıs oldu. Bu dönemde toplamda 352,7 milyar liralık ödenek temsil, ağırlama ve organizasyon gideri olarak yazıldı. 2022'nin ilk yarısında ise yalnızca 263 milyar lira kullanılmıştı.

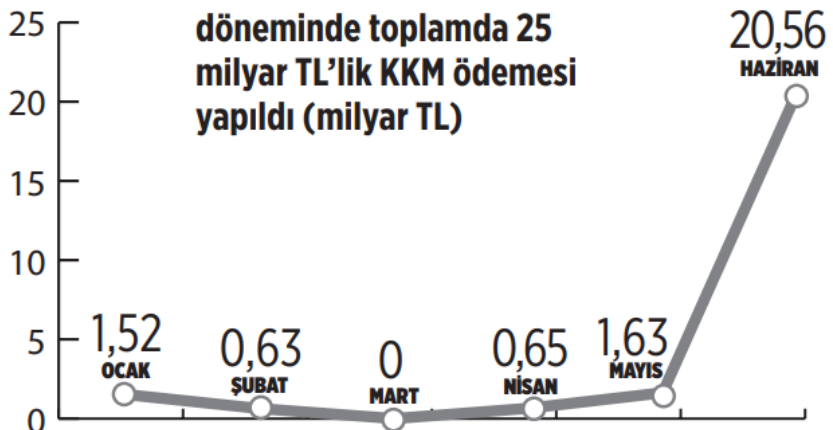
Temsil ve tanıtma giderleri (Ocak-Haziran)

Son beş yılda temsil ve tanıtım giderleri yüzde 629 arttı.

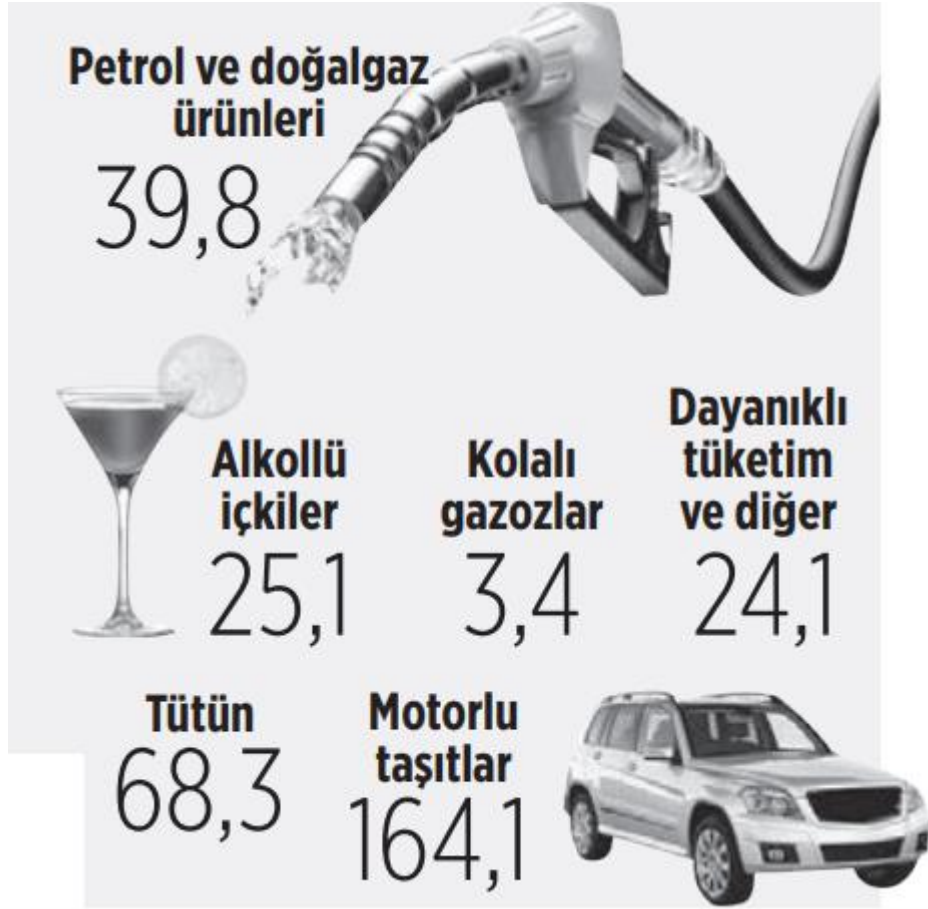

Ötv geliri yüzde 96 arttı

Hazine'den Ocak-Haziran döneminde toplamda 25 milyar TL'lik KKM ödemesi yapıldı (milyar TL)

2023 Ocak-Haziran döneminde KDV ve ÖTV'nin toplam vergi gelirleri içindeki payı yüzde 50,52 oldu. 2022 Ocak-Haziran döneminde 165 milyar 376 milyon TL tahsilatı olan özel tüketim vergisi, bu yıl yüzde 96,60 oranında artarak 325 milyar 68 milyon TL'ye yükseldi. Vergi gelirlerinin yüzde 20'sinin ÖTV oluşturdu.

Yılın ilk 6 ayında ÖTV gelirleri 325,1 milyar TL tutarında olup, vergi gelirlerinin %2'si kadardır (Milyar TL).

KISA VADELİ DIŞ BORÇTA YENİ REKOR

Kısa vadeli dış borç stoku mayıs sonu itibarıyla yüzde 11,1 oranında artışla 165,6 milyar dolar oldu. Vadesine 1 yıldan az kalan dış borç stoku 207 milyar doları da aşarak yeni rekor seviyeye yükseldi.

Kısa vadeli dış borçta yükseliş ivmesi mayıs ayında da devam etti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2023 yılı Mayıs ayı Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri Gelişmeleri'ni paylaştı. Buna göre, Mayıs sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku, 2022 yıl sonuna göre yüzde 11,1 oranında artışla 165,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku yüzde 4,3 oranında artarak 64,9 milyar dolar olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku yüzde 4,1 oranında artarak 56,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler, 2022 yıl sonuna göre yüzde 5,6 oranında artarak 11,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı yüzde 4,8 oranında azalarak 20,6 milyar dolar, yurt dışı yerleşik bankaların mevduatı da yüzde 1,2 oranında artışla 17 milyar dolar olarak gerçekleşti. Ayrıca, yurt dışı yerleşiklerin TL cinsinden mevduatları geçen yıl sonuna göre yüzde 22,1 oranında artışla 16,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Diğer sektörler altında yer alan ithalat borçları, 2022 yıl sonuna göre yüzde 3,5 oranında artarak 50,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Özel Sektörün Kısa Vadeli Dış Borcu 88,6 Milyar Dolar

Borçlu bazında incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün kısa vadeli borcu 2022 yıl sonuna göre yüzde 12,9 oranında artarak 32,6 milyar dolar olurken, özel sektörün kısa vadeli dış borcu yüzde 1,3 oranında artarak 88,6 milyar dolar oldu.

Alacaklı bazında incelendiğinde, özel alacaklılar başlığı altındaki parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar yıl sonuna göre yüzde 21,1 oranında artarak 90,0 milyar dolar, parasal olmayan kuruluşlara olan borçlar yüzde 0,5 oranında artarak 74,4 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. 2022 yıl sonunda 676 milyon dolar olan kısa vadeli tahvil ihraçları, 2023 Mayıs sonu itibarıyla 926 milyon dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde resmi alacaklılara olan kısa vadeli borçlar 298 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2023 Mayıs sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun döviz kompozisyonu yüzde 47,5'i dolar, yüzde 24,7'si Euro, yüzde 10,6'sı TL ve yüzde 17,2'si diğer döviz cinslerinden oluştu.

2023 Mayıs sonu itibarıyla, orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku, 207,3 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Böylelikle bu kalemde rekor seviye kaydedildi.

Söz konusu stokun 17,2 milyar ABD dolarlık kısmı, Türkiye'de yerleşik bankaların ve özel sektörün yurt dışı şubeleri ile iştiraklere olan borçlarından oluşmaktadır.

Borçlu bazında değerlendirildiğinde, toplam stok içinde kamu sektörünün yüzde 20,9, Merkez Bankası'nın yüzde 21,4, özel sektörün ise yüzde 57,7 oranında paya sahip olduğu gözlemlendi.

KONUT FİYATLARI BİR YILDA YÜZDE 103,6 ARTTI

TCMB verilerine göre, konut fiyatları 2023 Mayıs'ta yıllık bazda yüzde 103,6 arttı. 100 metrekarelik bir evin ülke genelindeki ortalama fiyatının bile 2,3 milyon TL'yi aşması dikkat çekti.

Merkez Bankası (TCMB) 2023 Mayıs'a ilişkin Konut Fiyat Endeksini (KFE) açıkladı.

Buna göre, 2023 Mayıs'ta bir önceki aya göre yüzde 3,6 artan KFE, bir önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 103,6 yükseldi.

En yüksek yıllık değişim gösteren illerin mayısta da Zonguldak, Karabük, Bartın olması dikkat çekti. Nisan ayında konut fiyat endeksinin yıllık yüzde 147 olduğu bu üç il, mayısta yüzde 135'e gerilese de en yüksek değişimin yaşandığı iller olarak öne çıktı.

Bunu yüzde 125,5 ile Edirne, Kırklareli, Tekirdağ ve yüzde 120,8 ile Ağrı, Ardahan, Kars ve Iğdır takip etti.

Ülke Genelinde Metrekare Fiyatlar 23 Bin 573 TL'ye Çıktı

Türkiye'de bir konutun metrekare fiyatı mayıs ayı itibarıyla 23 bin 573 TL'ye çıktı. Yani 100 metrekare bir evin ülke genelindeki ortalama maliyeti 2 milyon 357 bin 300 TL'ye ulaştı.

Nisan ayında ise 100 metrekare bir evin ülke genelindeki ortalama maliyeti 2,2 milyon TL idi.

Ankara'da metrekare fiyatları mayıs ayı itibarıyla 17 bin 647 TL'ye çıkarken; İzmir'de 27 bin 89 TL'ye yükseldi.

İstanbul'da Ortalama Bir Ev 3,6 Milyon TL'yi Aştı

İstanbul'da ise metrekare fiyatları nisan ayı itibarıyla 35 bin 114 TL iken mayısta bu tutar 36 bin 4 TL'ye çıktı.

İstanbul'daki 100 metrekare bir evin bedeli nisan ayı itibarıyla 3,5 milyon TL iken Mayıs'ta 3,6 milyon TL'yi aşmış oldu.

TÜRKİYE'DE ENFLASYON VE DOLAR KURU ZİRVE YAPACAK

Bank of America, kamuoyu ile paylaştığı son raporunda, Türkiye'de enflasyonun yıl sonunda yüzde 58'e çıkacağını, Mayıs 2024'te ise yüzde 65 ile zirve yapacağını öngördü. Kurumun dolar/TL tahmini ise 31 TL olarak açıklandı.

Bank of America Securities (BofA) ekonomistleri, Türkiye'ye ilişkin olarak paylaştıkları raporda enflasyon tahminlerini yukarı yönlü revize etti.

Lira'daki değer kaybı, asgari ücretteki yüzde 34'lük artış, ÖTV ve KDV oranlarındaki artış nedeniyle 2023 yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 44'ten yüzde 58'e yükseltildi. Enflasyonun gelecek Mayıs ayında yüzde 65 ile zirve seviyeye ulaşacağı öngörüldü.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) beklentilerini de paylaşan ekonomistler, bu hafta 500 baz puana varan bir faiz artışı olabileceğini belirtti.

"Faiz Artırımının Ne Kadar Süreceği Belirsiz"

Raporda, "300 ila 500 baz puan arasında bir artış olabilir. TCMB'nin ekonomiye beklenmeyen bir zarar vermemek için geçişi kademeli olarak yapacağını düşünüyoruz. Faiz artırımlarının ne kadar süreceği belirsiz. Yıl sonunda politika faizinin yüzde 35 seviyesinde olmasını bekliyoruz" ifadelerine yer verildi.

Kurum yıl sonu dolar/TL tahmininin ise 31 TL olduğunu açıkladı.

YOKSULLUK SINIRI ASGARİ ÜCRETİN 3 KATI

BİSAM verilerine göre, açlık sınırı 10 bin 434 lira oldu. 36 bin 91 lira olan yoksulluk sınırı ise, 11 bin 402 lira olan asgari ücretin 3 katı olarak gerçekleşti.

Birleşik Metal İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi, "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Haziran 2023 Dönem Raporu"nu kamuoyuyla paylaştı.

Buna göre, dört kişilik bir ailenin sağlıklı ve dengeli beslenmesi için aylık yapması gereken harcama tutarı Haziran 2023 için 10 bin 434 lira oldu. Yoksulluk sınırı ise 36 bin 91 lira olarak gerçekleşti. Böylece yoksulluk sınırı, 11 bin 402 TL olan asgari ücretin 3 katı olarak gerçekleşti.

Günlük Harcama Gereksinimi 348 Lira

BİSAM raporunda, günlük harcama gereksiniminin 348 lira olduğunu belirtti.

Raporda, şu ifadeler yer verildi:

"Günlük harcamalarda Haziran 2023'de en yüksek maliyet grubunu süt ve süt ürünleri grubu 113,74 liralık harcama gereksinimi ile oluşturmaktadır. Et, tavuk ve balık grubu için yapılması gereken minimum harcama tutarı ise 74.44 liradır. Sebze ve meyve için yapılması gereken günlük harcama tutarı ise 71.32 liraya ulaştı. Ekmek için yapılması gereken harcama tutarı günlük 23.41 liradır. Katı yağ ve sıvı yağ ise 19.46 liralık masraf yapılması gereken ürün gruplarıdır. Yumurta için 6.86, şeker, bal, reçel ve pekmez için ise 9.53 lira harcama yapılması gerekmektedir."

ZAM ZAM ZAM...

Vergi artışı market ve pazara nasıl yansıyor? Zamlar peş peşe geliyor

İşlenmemiş gıdadaki KDV'nin yüzde 1'de sabit bırakılmasına karşın diğer tüm ürünlerdeki vergi oranlarının artırılmasının, perakende gıda fiyatlarında en az yüzde 15 oranında zamma neden olduğu belirtildi. Buna bir de ÖTV'deki artış sonrası akaryakıt fiyatlarındaki dev zammın eklenmesi bekleniyor.

Vatandaşın sürekli maruz kaldığı kur zamlarına bu ayın başından beri bir de vergi oranlarındaki artışlar eklenince tüm ürünlerde yeni bir zam yağmuru başladı.

İşlenmiş gıda ürünlerinden alınan yüzde 8'lik Katma Değer Vergisi (KDV) oranı yüzde 10'a çıkarılırken, işlenmemiş temel gıda ürünlerinden alınan KDV yüzde 1'de sabit bırakılmıştı.

Ancak hem diğer tüm ürünler üzerinden alınan vergilerin artması hem de döviz kurundaki yeni rekor seviyeler nedeniyle artan maliyetler, perakende gıda fiyatlarını artırmaya başladı.

Gıda Perakendecileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Erdal Tüfekçi, son gelişmelerin tüm perakende ürünlerle birlikte KDV'si yüzde 1 olan gıda ürünlerinin fiyatlarında da yüzde 15-17 oranında yukarı yönlü bir baskı oluşturduğunu; bugünden itibaren yeni fiyat listelerinin vatandaşa yansıtılmaya başlanacağını söyledi.

Buna bir de, akaryakıttan alınan Özel Tüketim Vergisi'ndeki (ÖTV) artışlardan sonra litrede 6-7 TL birden zamlanan benzin ve motorinin maliyetlerde yarattığı artışlar eklenecek.

Türkiye Halciler Federasyonu Başkanı Yüksel Tavşan ve İstanbul Gıda Toptancı Tüccarları Derneği Başkanı Mustafa Karlı, motorinin litresinin 26 TL seviyesinden 33 TL'ye kadar fırlamasının, bu hafta itibarıyla yaş sebze ve meyve ile kuru gıda fiyatlarında en az yüzde 20 oranında artışa yol açacağına işaret etti.

Sebze Ve Meyve Fiyatlarına Mazot Darbesi

Tavşan, yaş sebze ve meyve fiyatlarında asıl belirleyici olanın tarımsal üretim olduğunu, sahadan aldıkları bilgilere göre bu yıl rekoltede ciddi bir sorun olmadığını, dolayısıyla üretimi artacak ürünlerde fiyatların da gevşeyeceğini söyledi.

Ancak akaryakıttan alınan ÖTV'deki sert artış sonrası benzin ve motorinin litre fiyatı 6-7 TL civarında artmıştı.

Tavşan, bir litre mazotun illere göre değişmekle birlikte 33 lirayı aşmasının sadece nakliye giderlerini değil, tarımsal üretimin tüm aşamalarında maliyetlerde sert artışa neden olacağına dikkat çekti ve şöyle dedi:

“Mazot sadece bizim nakliye giderlerimizi değil, tarımsal üretimin her safhasında aşama aşama kullanılıyor. Dolayısıyla maliyetlere ciddi tesiri olacak bu durum kaçınılmaz olarak sebze ve meyve fiyatlarını da artıracak.”

“Domates 3 liradan 5 liraya çıkacak diyemem ama fiyatların artmaması gibi bir ihtimal hiçbir şekilde yok” diyen Tavşan, “Akaryakıttan alınan ÖTV'deki artışın motorinin pompa fiyatını yüzde 20'nin üzerinde arttırdığı için fiyatlardaki artış da yine bu oranlarda olacaktır” diye konuştu.

Toptan Gıda Tarafına Gerginlik Hakim

KDV oranlarındaki 2 puanlık artıştan ziyade fiyatlara asıl etki edecek gelişmenin akaryakıttaki ÖTV'nin artırılması olduğuna dikkat çeken Mustafa Karlı ise, Tavşan ile benzer şekilde yüzde 20 oranına işaret etti ve “Nakliye bizim için ciddi bir maliyet. Akaryakıttaki artış oranı satılan ürünlere de aynı oranda etki ediyor. Bu hafta içinde yeni fiyat geçişleri de netleşecektir” dedi.

Karlı ayrıca, “KDV'si yüzde 1 olan temel gıdadaki vergi oranı değişmedi ama diğer tüm ürünlerdeki vergi artınca fiyatlar da yükseldi. Bunda vergideki artış kadar döviz kurundaki yeni rekorlar da etkili oluyor. Zaten kısıtlı mal veriliyor. Toptan gıda tarafından mevcut ortam gergin biraz” değerlendirmesinde bulundu.

'Vergi Ve Kur, En Yüksek Enflasyonu Yaşatacak'

Perakende gıda fiyatlarında yaşanan fiyat artışları yalnızca vergi oranlarındaki artış nedeniyle değil, döviz kurunda görülen yeni rekor seviyeler ve temmuz ayı itibarıyla asgari ücrete yapılan ara zammın etkisiyle artan işçilik giderleri nedeniyle de artıyor.

Erdal Tüfekçi, maliyetleri artırdığı için perakende satış fiyatlarına da etki eden tüm bu etkenlere işaret ederek “Temmuz ayının en yüksek enflasyonun gerçekleştiği ay olmasını bekliyoruz” dedi.

Öte yandan, Reuters'ın haberine göre ekonomistler de seçim sonrası vergi oranlarındaki artışın ve TL'deki yeni değer kaybının etkisiyle temmuzda yüzde 10 TÜFE artışı bekliyor.

Ayrıca, yılsonu TÜFE'sinin de yüzde 50'li seviyelerden yüzde 60'lara çıkmasının kaçınılmaz olduğu değerlendiriliyor.

AKARYAKITTA DEV ÖTV ZAMMI YENİ ZAMLARI DA TETİKLEYECEK

Akaryakıtta ÖTV zammı zamlarda domino etkisi yaratacak, Türkiye yüzyılı değil, zam furyası dönemini başlattılar

Benzinde litre başına alınan yaklaşık 2,5 lira tutarındaki özel tüketim vergisinin (ÖTV) 7,52 liraya; motorinde litre başına alınan yaklaşık 2,05 lira tutarındaki ÖTV'nin de 7,05 liraya çıkarılması tüm sektörlerde maliyetleri artıracığı için yeni zamlarda domino etkisi yaratacak. Akaryakıttaki ÖTV zammı hem pompaya ortalama 6-7 lira yansıtacak; hem de nakliye ve üretim maliyetlerini yükselttiği için çarşı, pazarda ve raflarda yeni zamları tetikleyecek. İktidar Türkiye yüzyılına başlatacağı propagandasını yaptı; ama başlayan zam furyası dönemi oldu

Krizde Acı Reçete Vatandaşa

AK Parti iktidarı seçimden sonra vergi artışlarıyla başlattığı zam furyasını akaryakıttan alınan ÖTV'ye yapılan fahiş zamlarla devam ettiriyor. Yapılan son ÖTV zammıyla benzinin litre fiyatı 35 liraya, motorinin fiyatı ise 33,5 liraya dayanmıştır. Türkiye'deki akaryakıt fiyatlarını belirleyici olan brent petrolün uluslararası piyasalarda son aylarda neredeyse yüzde 40 oranında düşmesine karşın iktidarın imza attığı söz konusu fahiş ÖTV zammı ne uluslararası konjonktürle ne de dünyadaki gelişmelerle açıklanabilir. ÖTV'nin benzin ve motorinde neredeyse yüzde 200 oranında artırılması doğrudan AK Parti iktidarının neden olduğu ekonomik krizde acı reçetenin vatandaşa verildiğinin açık bir göstergesidir.

Pompaya Yansması Daha Yüksek Olacak

Litre başına yaklaşık 5 lira tutarındaki fahiş artış ÖTV'nin yanı sıra KDV'yi de artıracığı için pompaya yansımaları daha yüksek olacak. Bilindiği üzere akaryakıtta ÖTV tutarının eklenmesinin ardından KDV de alınmaktadır. KDV'nin yüzde 20'ye yükseltilmesiyle söz konusu ÖTV zammı pompaya litre başına en az 6 lira olarak yansıtılacak. Buna göre ortalama 50 litre büyüklüğündeki bir deponun maliyeti ÖTV zammının ardından 300 lira daha yüksek olacak.

ÖTV Zammı Yeni Zamları Tetikleyecek

Geçtiğimiz haftalarda motorlu taşıtlar vergisini bu yıl içinde ikinci kez alınmasına ilişkin karara imza atan iktidar; şimdi de tüm sektörlerde doğal bir girdi olan akaryakıtın pompa fiyatını 6 lira birden yükselterek iğneden ipliğe bütün ürünlere yeni zamların domino etkisiyle yapılmasının da önünü açmıştır. Akaryakıttaki bu fahiş zam; hem üretim hem de nakliye maliyetlerini artıracığı için; vatandaşlarımız bu zamdan hem doğrudan hem de çarşı, pazar ve raf fiyatlarındaki artışla dolaylı olarak etkilenecek. ÖTV artışı aynı zamanda tüm sektörlerde üretim maliyetlerini yükselteceği için enflasyonun da artmasına neden olacaktır.

CHP İL VE İLÇE ÖRGÜTLERİNİN ZAMLARLA İLGİLİ EŞ ZAMANLI BASIN AÇIKLAMASI

Canımıza tak eden zamlara dikkat çekmek ve halkın sesine ses katmak için, Cumhuriyet Halk Partisi örgütleri olarak 81 ilde eş zamanlı basın açıklaması yapıyoruz.

AKP iktidarında iki Türkiye var: biri Saray'ın Türkiye'si, diğeri ise vatandaşın Türkiye'si. Saray'ın Türkiye'sinde "elektrik faturasını ödeyemedim, doğalgaza da zam gelmiş" gibi dertler yok. "Ulaşım bedeli aldı başını gitti, bu bayramda köye bile gidemedik" gibi halkın gündelik sorunları yok. Markete gidildiğinde "Bugün de et alamadık, peynir alamadık, süt bile alamadık, bu ayı nasıl çıkaracağız" feryadı yok. Kira derdi yok, kiracının da ev sahibinin de mağdur olduğu düzenden haberleri dahi yok. Saray'da bebek bezlerine gelen zamların, tuvalet kağıdındaki fiyat artışının, yağın, çayın, pirincin, soğanın günâşırı zamlanmasının yarattığı endişe yok. Çocuğunu okula aç göndermek zorunda kalan ailelerin, tenceresini kaynatamayan kadınların çaresizliği yok.

Saray'ın şaşalı ışıklarından, işsiz gençlerin sürüklendiği depresyon görünmüyor. Yoksulluk nedeniyle yıkılan yuvalardan yükselen feryat duyulmuyor. Açlıktan midesi guruldayan işçinin, emeklinin isyanı ulaşmıyor. Saray'ın Türkiye'si, satamadığı için ürününü dalından toplamayan çiftçiden de zam üstüne zam gelen ürüne erişemeyen tüketiciden de bihaber!

Halkın derdi, Saray'ın derdi olmuyor.

Nasıl olsun ki! Saray'ın Türkiye'sinde; 5'li çeteler var, dolar bazında ihale alanlar var, dolarla gelir garantili, yollar, köprüler, hastaneler yapanlar var, dolarla devlete borç para verenler var, dört beş kurumdan birden maaş alanlar var.

Vatandaşın Türkiye'si ise yangın yeri. Zam üstüne zam, vergi üstüne vergi, borç üstüne borç.

"Türkiye'yi uçuracağız. Ülkemizi dünyanın en güçlü ilk 10 ekonomisi arasına sokacağız" dediler. Dünya sefalet liginde ilk 10'a soktular. Sosyal yardımlardan yararlanarak hayata tutunmaya çalışan hane sayısını 4,5 milyona çıkardılar. Halka ekonomik soykırım uyguladılar.

Erdoğan, ÖTV'yi arttırma yetkisini ilk olarak akaryakıtta kullandı. Bir gece yarısı operasyonu akaryakıt 6 TL zamladı. Şimdi bu zam, iğneden ipliğe her şeye misliyle yansıtılacak. Enflasyon daha da coşacak. Çakma ekonomist, bozduğu ekonomiyi memura, işçiye, emekliye, vatandaşa yüklediği vergiler ve zamlarla düzeltmeye çalışıyor. Millete çay kaşığıyla verdiğini kepçeyle alıyor. 85 milyonu 5'li çetelere mahkûm ediyor. Kasası boşalmış, rezervleri erimmiş, parasının değeri kalmamış, eşitlik liginde küme düşmüş bir ülkeye dönüştürüldük.

Bu zulüm karşısında ezilen vatandaşlarımıza sesleniyoruz: bu yangını kimin çıkardığını biliyoruz. Türkiye'yi Neron'dan kurtaracak, yangını söndürecek olan parti Cumhuriyet Halk Partisi'dir. Biz halkın partisiyiz. Saray ile halk arasındaki duvarı biz kaldıracğız. Halkın iktidarını biz kuracağız.

51 MİLYON KİŞİ AÇLIKLA BOĞUŞUYOR

CHP Yoksulluk Dayanışma Ofisi'nin raporunda çarpıcı veriler yer aldı. Rapora göre 32 milyon 150 bin kişi yoksulluk, 51 milyon 600 bin kişi de açlık sınırının altında yaşıyor. 65 yaş üstü de halen iş arıyor.

CHP Yoksulluk Dayanışma Ofisi, Türkiye’de derinleşen ekonomik krizin nüfusa etkilerine ilişkin rapor yayımladı. Yayımlanan raporda en çarpıcı nokta ise krizin derinleşmesiyle birlikte yetersiz beslenme ve bodurluk oranlarının artması oldu.

32 milyon 150 bin kişinin yoksulluk sınırının altında yaşadığı belirtilen raporda şu ifadeler yer aldı: “Nüfusun yüzde 37,6’sının, yani 32 milyon 150 bin kişinin yoksulluk sınırının altında yaşadığı görülmektedir. Kısaca, nüfusun yüzde 98’i, yani 83 milyon 750 bin kişi açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Türkiye’de nüfusun yaklaşık yüzde 60,4’ü yani 51 milyon 600 bin kişinin açlık sınırının altında yaşadığı tespit edildi. Yoksulluk, insan hakları ihlalidir.”

Acil öneriler kısmında ise öne çıkan ifadeler şöyle: "Sosyal yardımlar hak temelli politikalar çerçevesinde düzenlenmelidir. Sosyal koruma kapsamında emekli, yaşlı, dul, yetim ve engelli, malul maaşları iyileştirilmelidir. Sosyal güvencesi olmayan yaşlıların sağlık hizmetleri için hukuki düzenlemeler yapılmalıdır. Belediyelerde yaşlılara yönelik bakım merkezleri, evde bakım-evde sağlık hizmetleri ve yaşlı yaşam merkezleri açılmalıdır.”

65 Yaş Üstü Halen İş Arıyor

Çalışmada, uluslararası yardım kuruluşlarının Türkiye ile ilgili raporlarına atıfta bulunuldu. BM 2023 Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun 'Sıfır Açlık' hedefine yönelik verilere göre; Türkiye'nin yetersiz beslenme yaygınlığı oranı yüzde 2,5 olurken beş yaşın altındaki çocuklarda bodurluk prevalansı yüzde 5,5 olarak açıklandı. BM Dünya Gıda Programı (WFP) ise 6 Haziran 2022 tarihinde gerçek zamanlı paylaştığı 'Açlık Haritası'na göre, 92 ülkede toplam 866 milyon kişinin yeterli gıda tüketmediğini açıkladı. Haritaya göre, Türkiye'nin 14,8 milyonu yeterli gıda tüketmiyor.

BM 2023 Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'na göre; eşitsizliklerin azaltılması alanında yaşlı yoksulluk oranı 2019 yılında yüzde 13,7 olarak açıklandı. Ülkemizde sosyal koruma kapsamında emekli-yaşlı, dul-yetim ve engelli-malul maaşı alan kişi sayısı, 2020 yılında 14 milyon 288 bin iken yüzde 2,4 artarak 2021 yılında 14 milyon 624 bin kişiye yükseldi. İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü'nün Mayıs 2021 tarihli Türkiye’de İşgücünde Yaşlılar ve Güvencesizlik adlı raporuna göre ise yaşlı nüfusun istihdama katılım oranı ise yüzde 12.

2022 İŞKUR verilerine göre, 65 yaş üstü toplam 2 bin 130 kişi işe yerleştirildi. Kayıtlı 65 yaş üstü 7 bin 188 kişi iş bekliyor.

Çocuklar Sebze Ve Et Tüketemiyor

Türkiye Çocuk Araştırması 2022 Raporu'na göre; peynir ve yoğurt gibi süt ürünlerini her gün tüketmediği belirtilen çocukların oranı yüzde 42,2 oldu. Ekmek veya makarna gibi tahıl içeren yiyecekleri her gün tükettiği belirtilen çocukların oranı yüzde 62,4, meyveyi her gün tüketmediği belirtilen çocukların oranı yüzde 49,5, sebze her gün tüketmediği belirtilen çocukların oranı yüzde 67 oldu. Et, tavuk veya balığı her gün tüketmediği belirtilen çocukların oranı ise yüzde 87,3 olarak açıklandı.

EMEKLİYİ İNSANLIK DIŞI ÜCRETLERE MAHKUM ETTİ!

İktidar ve ittifak ortağı, danışıklı şekilde sergilediği zam senaryosuyla 4 milyon memuru kök maaşına ve emekliliğine yansıtmaksızın seyyanen zamla aldatırken, milyonlarca memur, işçi, esnaf ve çiftçi emeklisini insanlık dışı ücretlere mahkum etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ocakta yüzde 15 olarak ilan ettiği 'refah payı' artışını, temmuzda yüzde 5'e indirerek 16 milyon emeklinin refahından yüzde 10'u elinden aldı!

Seçim kampanyasında bütçe ve hazinenin olanaklarını sonuna kadar kullanarak devletin kasasını boşaltan iktidar, seçim sonrası meydanlardaki vaatlerini unutup, boşalttığı kasayı tekrar doldurmanın yükünü toplumun sırtına bindirdi.

*Seçim öncesi TBMM kapanmadan çıkarttıkları yasayla en düşük emekli aylığını 7500 TL'ye yükselten iktidar, seçim sonrası ise zamlar ve vergi artışlarıyla katlanan hayat pahalılığı karşısında yüzde 25 zam oyunuyla 9 milyon emekliyi 'sıfır zam' ile başa bıraktı.

Bu yılın ocak ayında ilk altı aylık maaş zamlarının belirlenmesi sırasında yüzde 15,39 oranındaki enflasyon karşısında önce emekli maaş zammı yüzde 10 refah payı ilavesiyle yüzde 25 olarak açıklanmıştı. Sonrasında ise Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan bakanlara refah payı artışı için talimat verdiğini belirterek, refah payını yüzde 15'e, emekli maaş artışını da yüzde 30'a yükseltti. Şimdi ise temmuz ayında uygulanacak ikinci yarı yıl maaş zamlarında yüzde 19,77 oranındaki altı aylık enflasyon farkına yüzde 5 refah payı ilave edilerek maaş zam oranı yüzde 25 olarak uygulandı. Oysa daha geçen ay yeniden belirlenen asgari ücrette temmuzdan itibaren geçerli olacak artış oranı yüzde 34 düzeyinde uygulandı ve refah payı yüzde 15 olarak asgari ücrete yansıtıldı. 6 ay önce yüzde 15 oranında maaşlara yansıtılan refah payının, 6 ay sonra emekli aylıklarına ocaktakinin üçte biri düzeyinde ve yüzde 5 olarak yansıtılmasının mantığı nedir? Tek adam rejiminin en somut keyfi uygulamalarından birisidir. Kaldı ki, 7 bin 500 TL olan en düşük emekli aylığı yeni yasada artırılmadı. Sadece kök aylıklara yansıtılacak yüzde 25 artış çerçevesinde kök aylığı 6 bin lira ve altında olan emekliler bir anlamda 'sıfır zam' ile 7 bin 500 TL almaya devam edecek. Kök maaşı, 6 bin TL'nin altında olan emeklilerin aylıkları Hazine katkısıyla 7 bin 500 TL'ye yükseltiliyor. Sayıları yaklaşık 16 milyon olan emeklilerin 10 milyonu 7500 TL'lik en düşük aylık üzerinden maaş alıyor. Bu düzenlemeyle en alt gelir grubunda bulunan ve toplam emeklilerin üçte ikisini oluşturan geniş bir kesim, yılsonuna kadar 7500 TL almaya devam edecek. Oysa sadece son bir ayda kur artışlarının, son bir haftada ise vergi artışlarının etiketlere yansımalarıyla pek çok malın, ürünün fiyatı yüzde 35-50 arasında zamlandı. Pek çok ilde ekmek fiyatı yüzde 50 artışla 5 liradan 7,5 liraya çıktı. Merkez Bankası'nın anketinde yılsonu resmi enflasyon beklentisi temmuzda yüzde 38'den yüzde 44'e yükseldi.

Tüm bu tablodaki gerçekler ışığında vaatlerini unutan, emeklinin aksine ek bütçeyle Cumhurbaşkanı maaşına yüzde 39 zam yapan siyasi iktidar, danışıklı şekilde sahnelediği senaryoyla milyonlarca memur ve emekliye refah payı aldatmacasıyla alay edilmesi, siyasi dürüstlük ve etikle bağdaşmayan, acımasız bir tavrıdır!

EMEKLİYE, MEMURA ZAM TUZAĞI!

Emekli ve memur zamları hayal kırıklığı oldu. Beklenen tuzak gerçek oldu. Yüzde 25'lik artışa rağmen milyonlarca emekli sıfır zam alacak. Emekli zammı kök aylıklara yapılacağı için milyonlarca emeklinin ele geçen aylığı değişmeyecek. Memurlara yapılacak ilave ödeme ise maaşlara eklenmeyecek, emekliliğe yansımayacak.

İnsanları hem sefaletle mahkum ediyorlar hem beklentileri ve hayalleri ile oynuyorlar. Milyonlarca emekliye ise sıfır zam ve kamu görevlilerine (memurlara) ek ödeme adı altında "sözde" zam öngören 7456 sayılı torba kanun Cumhurbaşkanı tarafından da onaylanarak 15 Temmuz 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Bu ibretlik yasa emekliler ve kamu görevlileri için büyük bir hayal kırıklığı ve tuzak anlamına geliyor.

7456 sayılı Kanun ile her zamanki gibi birbiriyle alakasız onlarca konu tek bir torbaya doldurularak TBMM'de kabul edildi. 7456 sayılı yasa ile kamu görevlilerinin (memurların) maaşları ile emekli aylıklarına yapılacak zamlar da yeniden düzenlendi. Bilindiği gibi kamu görevlilerin ve onların emeklilerinin maaş ve emekli aylıkları toplu sözleşme ile düzenleniyor. İşçi ve Bağ-Kur emeklileri ise 6 aylık resmi enflasyon oranında zam alıyor. Ancak gerek yetkili ama etkisiz sendika konfederasyonu Memur-Sen'in beceriksiz toplu sözleşmesi pahalılık

karşısında çok yetersiz kaldığı için ve gerekse resmi enflasyon oranlarının inandırıcılığı kalmadığı için hükümet son yıllarda sık sık kanunla emekli aylıklarını ve memur maaşlarını düzenliyor.

7456 sayılı torba kanuna göre emekli aylıkları Temmuz ayında yüzde 25 artırıldı. Ancak kazın ayağı öyle değil! Milyonlarca emekli 6 ay boyunca sıfır zam alacak. Günlerdir yüzde 25 hesabı yapan emekliler büyük bir hayal kırıklığı yaşayacak. Utanç verici ama yasa da yer alan yüzde 25 zam 9 milyon civarındaki emekli için uygulanmayacak. Bu 9 milyon emeklinin önemi bir bölümü sıfır zam bir bölümü ise yüzde 25'ten çok daha düşük zam alacak. Peki bu büyük tuzak nasıl ortaya çıktı? Emekliye atılan bu kazığın sebebi ne?

Tuzak İçin Uyarı

Mart 2023'te en düşük emekli aylığı 7 bin 500 TL'ye tamamlanırken Mart 2023'te en düşük emekli aylığının Hazine desteği ile 7 bin 500 liraya çıkarılması için yasal düzenleme yapılmış ancak 7 bin 500 TL üstüne sıfır zam yapılmıştı. Böylece 7 bin 500 TL'den fazla emekli aylığı alan 7 milyona yakın emekli hiç zam alamamıştı.

Öncelikle en düşük emekli aylığının 7 bin 500 TL'ye çıkarılacağı iddiası doğru değildir. Bu düzenleme zam değil. Emeklilerin kendi kök aylıkları değişmiyor. 7 bin 500 TL altında kalan emekli aylıkları Hazine katkısıyla 7 bin 500 TL'ye tamamlanacak. Yapılan işlem 5510 sayılı Kanununun Ek 19. maddesine göre farkın Hazine tarafından karşılanmasıdır. Kök aylıklar artırılmıyor.

“Denebilir ki ha SGK vermiş ha Hazine ne fark eder? Önemli olan emeklinin cebine giren para değil mi? Maalesef kazın ayağı öyle değil. Burada da ince hesaplanmış bir “AKP klasiği” ile yüz yüzeyiz. Emeklilerin kök aylıkları aynı kalacağı için normal zam dönemlerinde (Ocak ve Temmuz) emekli aylıklarına 7 bin 500 TL üzerinden değil kendi kök aylıkları üzerinden zam yapılacak. Örneğin şu anda kök aylığı 5 bin TL olan bir emekli 500 TL Hazine desteği ile 5 bin 500 TL aylık alıyor. Bu emekli yeni durumda 2 bin 500 TL Hazine desteği ile 7 bin 500 TL alacak. Ancak Temmuz 2023'te alacağı zam 5 bin TL üzerinden hesaplanacak. Örneğin yüzde 20 zam alırsa kök aylığı 6 bin TL olacak. Bu kez Hazine bin 500 TL'lik kısmı karşılayacak. Böylece emekliler kök aylıkları 7 bin 500 oluncaya kadar yeni bir zam alamayacaklar. Tuzak budur. Oysa aylıklar gerçekten 7 bin 500 TL olsaydı Temmuz 2023'te yüzde 20 zam olması durumunda zamlı aylıklar 9 bin TL olacaktı.” (Yazının tamamı şu bağlantıdan okunabilir: bit.ly/3LTT1Ye)

Keşke yanılıysaydım. Ancak maalesef tam da uyardığım gibi oldu ve maalesef haklı çıktım. Seçimler geçti ve emekli beklenen tuzak ile yüz yüze kaldı. Seçimlerde oyunu aldıkları emekliye zırnık koklatmadılar!

Adeta emekliye tuzak kuruldu. Temmuz 2023'te kök aylıkları 6 bin TL ve altında olan emekliler sıfır zam alacak ve 7 bin 500 TL almaya devam edecek. En düşük emekli aylığı 7 bin 500 TL'ye tamamlanmaya devam edecek. Kök aylıkları 6 bin 500 TL olanlar yüzde sadece 8, kök aylıkları 7 bin TL olanlar yüzde 16 zam civarında alacak. Yüzde 25 zammın milyonlarca emekli için anlamı yok. Pek çok emekli aylıklarını almaya gittiğinde bu gerçekle karşı karşıya kalacak. EYT'lilerin önemli bir bölümü de yüzde 25 zam alamayacak. Üstelik 7 bin 500 liraya tamamlama işlemi emeklilerin kendisi için geçerli. Dul eşler 5 bin 625, yetim çocuklar bin 875 lira almaya devam edecek.

Böylece milyonlarca emeklinin zam beklentisi boşa çıktı. 6 ay daha 7 bin 500 TL almaya devam edecekler. Emekli yoksulluğu artmaya devam edecek. Emeklilerin önemli bir bölümü tekrar çalışmak için iş arayacak. İş bulabilenler düşük ücretlerle çalışma razı olacak. Emekliye sıfır zam uygulaması bir kez daha emekli aylıklarının giderek bir sosyal yardıma dönüştüğünü gösteriyor.

Kamuya Söзде Zam!

Milyonlarca emekli için sıfır zam anlamına gelen yasa ile memurlara da 8 bin 77 TL ilave zam yapılması kararlaştırıldı. Böylece en düşük emekli aylığının 22 bin TL'ye çıkarıldığı iddia edildi. Bu düzenleme de tıpkı emekli aylık artışlarında olduğu gibi ciddi bir tuzak içeriyor.

Aslında en düşük memur maaşı 22 bin lira olmadı: Vaad edilenin aksine en düşük memur maaşı ve diğer memur maaşları yüzde 17,55 oranında arttı. “Neden 6 aylık resmi enflasyon oranı olan yüzde 19,77 değil de yüzde 17,55” diye soracaksınız biliyorum. Bunun nedeni Memur-Sen tarafından imzalanan toplu sözleşme. Beceriksiz toplu sözleşme nedeniyle artış enflasyondan daha düşük oldu.

Yasanın 28. maddesi ile memurlara 8 bin 77 TL ilave ödeme yapılması öngörülüyor. Buradaki “ilave ödeme” sözüne dikkat! İlave ödeme memurlarının aylıklarına eklenmeyecek ve adeta bir sosyal yardım gibi ayrıca ödenecek. İlave ödeme memurların mali haklarının artışlarında dikkate alınmayacak. Diğer bir ifadeyle tıpkı emeklilere yapılan ve kök aylıklara eklenmeyen Hazine katkısı gibi memurlara da maaşlarından ayrı bir ilave ödeme yapılacaktır.

Şimdiden uyarıyorum. Emeklilerin Temmuz 2023'te yaşadığını memurlar Ocak 2024'te yaşayabilir. Ocak 2024'te maaş artışları 8 bin 77 TL dahil maaşlar üzerinden değil (örneğin en düşük memur aylığı için 22 bin TL üzerinden değil) yüzde 17,55 oranında artırılmış maaşlar üzerinden yapılacak. Bunun üzerine 8 bin 77 TL ilave ödeme eklenecek. Ocak 2024'te memurları büyük bir hayal kırıklığı yaşayabilir. 8 bin 77 liralık ek ödeme maaşların bir parçası haline getirilmezse ve katsayı artışlarına bağlanmazsa kısa sürede eriyip gider.

İlave ödeme emekli aylıklarına ve ikramiyelere yansımayacak: AKP tarafından seçim öncesi vaad edilenin aksine 8 bin 77 TL ilave ödeme memur emeklilerin aylıklarına yansımayacak. Böylece maaşlar ile emekli aylıkları arasındaki fark ciddi biçimde açılacak. Memur emeklileri daha düşük emekli aylığı alacak. Bu durum kamu görevlilerinde emekli olma eğilimini yavaşlatacak. İlave ödeme memurların emeklilik ikramiyelerine de yansımayacak. Yasanın 28. maddesine göre ilave ödeme ikramiye hesabında da dikkate alınmayacak.

İlave ödeme ayrıca işçilerin kıdem tazminatı hesabında da dikkate alınmayacak. Bilindiği gibi işçilerin kıdem tazminatlarının yıllık miktarı en yüksek devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemektedir. 8 bin 77 TL ilave ödeme memurların emeklilik ikramiyelerinde dikkate alınmadığı için kıdem tazminatı tavanını da artırmayacak. Böylece yasadın işçiler de mağdur olacak.

Öte yandan ilave ödemenin 14 günlük farkı da olmayacak. Bilindiği gibi memur maaş zamları 1 Ocak ve 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olur. Memurlar maaşlarını ayın 15'inde alırlar ancak Ocak ve Temmuz aylarında 15 günlük fark alırlar. İlave ödemede böyle olmayacak. Yasaya göre ilave ödeme diğer maaş kalemlerinden farklı olarak 15 Temmuz'dan itibaren geçerli olacak. İlave ödemenin diğer maaş kalemleri gibi 14 günlük farkı olmayacak. Eğer ilave ödeme maaşın bir parçası olsaydı. 1 Temmuz'dan geçerli olacak ve 14 günlük farkı olacaktı. Bu durumda ilave ödeme 15 Temmuz'dan başlayarak ödenecek ve 14 günlük ilave ödeme farkı olmayacak. Bu nedenle memurların kaybı 4 bin lira civarında olacak.

Ortaklarını Unutma!

Bütün bu tablonun asıl sorumlusu kuşkusuz iktidar partisi, AKP'dir. Mehmet Şimşek'in ekonomi yönetiminin başına getirilmesiyle kemer sıkma politikaları sert biçimde uygulanmaya başlandı. Kemerin bir ucunda emek gelirlerinin sıkılıyor öte yanında ise vergi artışları ve zamlarla emekçinin harcanabilir geliri düşürülüyor. Denebilir ki hükümet oy aldığı ve alma potansiyeli olan emekliye bunu neden reva görüyor. Emeklilere sıfır zam kendi seçmenini küstürmez mi? Elbette bu uzun vadede sürdürülebilir değil. Yerel seçim öncesi emeklileri kısmen rahatlatacak bir adım atacaklar. Nasılsa seçimler 2024 baharında! Ocak ayında yapılacak bir düzenleme ile emeklilerin ağzına bir parmak bal çalacaklar. Şimdi kemeri iyice sıkıyorlar. Ocak 2024'te biraz gevşetecekler. Bir diğer ifadeyle emekliye önce eşeğini kaybettirip sonra bulduracaklar.

Bu tablonun asıl sorumlusu AKP hükümeti ve grubu olsa da Memur-Sen ve Cumhuriyet İttifakı ortağı partilerin rolünü unutmamak lazım. Bütün vahim tablo karşısında sözde yetkili ama etkisiz sendika konfederasyonu Memur-Sen'in uysallığını ve etkisizliğini de not etmek lazım. Memur-Sen, nezaket ziyaretleri dışında hükümete karşı etkili herhangi bir girişimde bulunmadı, mücadele etmedi. Memur-Sen'in bir sendikadan ziyade hükümetin politikalarının memurlara kabul ettirme işlevi gören bir memur korporasyonu olduğunu unutmamak lazım.

Öte yandan emekliye sıfır zam ve memur zammı tuzağından AKP ile ittifak halinde olan partilerin de sorumlu olduğunu unutmamak lazım. AKP'nin Mecliste 263 sandalyesi var. 337 sandalye diğer partilere ait. Dolayısıyla AKP tek başına bu düzenlemeyi yapamazdı. Cumhuriyet İttifakı ortakları da en az AKP kadar sorumlu durumdadır. Cumhuriyet İttifakı ortağı diğer partiler yasa teklifinin değiştirilmesi yönündeki muhalefet önerilerine katılmadı ve yasa teklifinin memurlar ve emekliler lehine değiştirilmesi için çaba harcamadı, ısrarcı olmadı.

Bu yasa teklifine oy veren, emeklilere seyyanen zam yapılmasına hayır diyen milletvekillerine söylenecek tek şey var: Emeklileri ve memurları kandırmaya utanmadınız mı ve vicdanının sızlamadı mı? Kötüsünüz! Emeklileri sadece sefaletle mahkum etmediniz, hayalleri ve beklentileri ile oynadınız! Ama asıl mesele başka: Örgütsüz ve sendikasız emekliler ile sözde sendikaya mahkum edilen kamu görevlileri kaderlerine sahip çıkmadıkça kendilerine daha çok tuzak kurulur ve daha çok hayal kırıklığı yaşarlar!

MALİYETLER KATLANDI, YENİ ZAMLAR YOLDA

Bir gecede akaryakıtta gelen zamların ardından nakliye maliyetleri katlandı. Antalya'dan İstanbul'a nakliye ücreti kilogram başı 1 lira 64 kuruş tutuyor.

Akaryakıt zamları market ve pazar tezgâhlarını da etkiliyor. Motorine, benzin ve otogaza tek kalemde gelen 6 TL'lik zamlardan sonra maliyetler artmaya devam ediyor. Gelen zamlar nedeniyle nakliye masraflarını artarken, masraflar yurttaşın sofrasına yansıyor.

Mevcut tarih itibari ile Antalya İstanbul arası tarla mesafeleri de dikkate alındığında yaklaşık 800 kilometre yol gidiliyor. Gidiş ve dönüş olmak üzere bir TIR bin 600 kilometre yol yapıyor. 20 ton sebze taşıma kapasitesine sahip olan, kırkayak diye tabir edilen bir kamyon veya bir TIR 100 kilometrede yaklaşık 40 litre motorin yani, 800 kilometrede 320 litre mazot yakıyor. 320 litre mazot yakan bir TIR'ın 28 Mayıs 2023 tarihinde gidişteki yakıt ücreti 6 bin 208 TL'yken, bu rakam 16 Temmuz 2013 tarihinde gelen fahiş akaryakıt zamlarıyla beraber 10 bin 617 TL'ye yükseldi.

Bu aracın yakıt ücretine köprü, otoyol geçişleri, şoförün kişisel giderleri ile araç bakım ücreti eklendiğinde bu rakam sadece gidiş için 16 bin 450 TL, gidiş ve dönüş olmak üzere toplam 32 bin 900 TL'ye çıkıyor. Bu hesaplama göre ise 20 tonluk TIR'da, bir ürünün kilo başına taşıma maliyeti 1,64 TL'ye yükseliyor.

28 Mayıs 2023 tarihindeki zamsız fiyatlara göre akaryakıt ücreti 6 bin 208 TL ve köprü, otoyol geçişleri, şoförün kişisel giderleri ile araç bakım ücreti gibi diğer giderlerde eklendiğinde bu rakam 10 bin 976 TL, gidiş dönüş toplam maliyet ise 21 bin 952 TL olarak hesaplanıyordu. Bu rakamlara göre 28 Mayıs'ta bir ürünün kilo başı maliyeti 1,09 TL'yd. Son zamlarla beraber bir kilo ürünün taşıma maliyeti 0,55 kuruş zamlanmış oldu.

	28 Mayıs 2023	18 Temmuz 2023
Gidiş akaryakıt maliyeti	6 bin 208 TL	10 bin 617 TL
Gidiş maliyeti	10 bin 976 TL	16 bin 450 TL
Toplam maliyet	21 bin 952 TL	32 bin 900 TL
Kilo başı maliyet	1,09 TL	1,64 TL

PROPAGANDANIN BEDELİ

Fahrettin Altun idaresindeki İletişim Başkanlığı, seçimin yapıldığı ay içinde 521 milyon lira harcadı. Yıllık 1 milyar 631 milyon TL'lik ödeneye sahip kurum bütçesinin yüzde 80'ini altı ayda tüketmiş oldu.

Muhalefetin, "Kamuoyu algısını iktidar lehine yönettiği" gerekçesiyle eleştirdiği İletişim Başkanlığı, yıllık ödeneğinin büyük bölümünü yalnızca altı ayda tüketti. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, Başkanlık bu yıl için ayrılan toplam ödeneğinin yüzde 80'ini yılın yarısında bitirdi. En yüksek harcamaya Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28'inci Dönem Milletvekili Seçimi'nin gerçekleştirildiği Mayıs ayında imza atıldı.

Yılın ilk ayında 44 milyon 331 bin TL harcayan İletişim Başkanlığı, şubat ayı itibarıyla ödemelerini katlayarak artırdı. Başkanlığın ilk altı ayında gerçekleştirdiği harcama, toplam 1 milyar 631 milyon 576 bin TL'lik başlangıç ödeneğinin yüzde 80'ini oluşturdu. Mayıs ayında ise Başkanlık, 521 milyon 439 bin TL'lik harcama ile bir rekora imza attı.

Seçim ayarlı harcama

Tırmanan Bütçe

Başkanlığın 2019 yılı itibarıyla yıllık bütçesinde yaşanan değişim ise kayıtlara şöyle yansdı:

2019: 344,5 milyon TL

2020: 368,1 milyon TL

2021: 422,7 milyon TL

2022: 746,08 milyon TL

2023: 1,6 milyar TL

'TEDBİRİ' ELDEN BIRAKTILAR

Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin ardından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 256 gün kullanılması amacıyla 799 bin 850 TL'ye araç kiraladığı ortaya çıktı.

14 Mayıs seçimleri sürecinde bir adet kırmızı TOGG verilen Aile ve Sosyal Hizmetleri Bakanlığı, 4 Temmuz'da bir adet sedan binek araç kiralamak için ihale düzenledi. "Pazarlık" yöntemiyle düzenlenen ihale kapsamında kiralanacak aracın 8 ay 15 gün kullanılacağı bildirildi. Bakanlık, ihale için 851 bin 860 TL'lik yaklaşık maliyet hesabı çıkardı. İhale kapsamında iki şirketten teklif alındı. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nca oluşturulan ihale komisyonu, teklifler üzerinde değerlendirme yaptı. İhale kapsamında nihai karar, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek imzası ile kamu kurumlarına Tasarruf Genelgesi gönderildiği gün olan 17 Temmuz'da verildi.

İhale komisyonunun kararı doğrultusunda bakanlık ile PTT Anadolu Lojistik Anonim Şirketi arasında sözleşme imzalandı. Tasarruf Genelgesi'ni henüz ilk gününden kâğıt üzerinde bırakan ihale sözleşmesi ile bakanlığın imza attığı tutar, 799 bin 850 TL oldu. İhale ile kiralanacak aracın bakanlığa 17 Temmuz'da teslim edildiği, 31 Mart 2024 tarihinde ise geri alınacağı belirtildi. Aracın günlük ücreti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na, 3 bin 124 TL'ye mal oldu.

Yüzlerce Kiralık Araç

Tasarruf Genelgesi'nin yayımlandığı gün günlüğü 3 bin 124 TL'lik araç kiralayan bakanlık, 14 Mayıs seçimlerine sayılı günler kala da araç kiralamaları ile gündeme geldi. Seçimin hemen öncesinde araç kiralamak için ihale açan bakanlık, 13 Nisan'da imzaladığı sözleşme kapsamında toplam 531 araç kiraladı. Araçlar için bakanlığın kasasından çıkan tutar ise kayıtlara 64 milyon 360 bin TL olarak geçti. Bakanlığın 2023 yılının henüz ilk yarısında kiraladığı araçların toplam tutarı 500 milyon TL'yi aştı.

TASARRUF GENELGESİ İLK GÜNDEN DELİNDİ

Kamuya tasarruf tedbirleri genelgesi gönderildiği gün EPDK, ikinci el piyasa değeri 10 milyon TL'ye yakın olan bir makam aracı kiralamak için ihale açtı.

Ülkede giderek derinleşen ekonomik krizin faturası yurttaşlara kesilirken gözler, kamunun astronomik harcamalarına çevrildi. Mehmet Şimşek imzasıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan kamu kurumlarına tasarruf genelgesi gönderildiği gün, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), piyasa değeri 10 milyon TL'ye yakın olan bir makam aracı kiralamak için ihale açtı. Duyurusu yayımlanan ihalenin, 14 Ağustos'ta düzenleneceği bildirildi.

Lüks Araç Tarifi

EPDK İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı koordinesinde gerçekleştirileceği belirtilen ihale kapsamında hazırlanan teknik şartname ise dikkat çekti. Belirli bir marka ve modele işaret eden teknik şartnamede, makam aracı olarak kiralanacak aracın özellikleri sıralandı. Dosyada ayrıntılı şekilde tarif edilen aracın ikinci el piyasa değeri, 10 milyon TL'ye yaklaşıyor. Aracı, lüks segment otomobilleri ile tanınan bir Alman firması üretiyor. EPDK'nin de kiralamayı öngördüğü aracın, "Long" olarak da bilinen modeli ülkede az sayıda bulunuyor.

TARIMDAKİ ÇÖKÜŞ GIDAYI ERİŞİLMEZ HALE GETİRECEKTİR!

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi haziranda aylık yüzde 4,04, yıllık yüzde 57,93 artarken 12 aylık ortalama artış yüzde 110 oldu. Haziranda kurlardaki hızlı hareketlenmenin kısmen maliyetlere yansımalarının temmuzda

daha da belirgin hale gelmesiyle gıda fiyatlarında artışlar tetiklenecek. Çiğ süt fiyatının 1 Ağustos'tan itibaren yüzde 35 artması pek çok temel gıdayı daha da erişilmez hale getirecek!

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE) haziran ayında yeniden yükselişe geçti. Enflasyonda baz etkisinin sona ermesiyle, aylık enflasyon yeniden tırmanışa geçti. Aylık yüzde 4,04, 6 aylık yüzde 25,09, yıllık yüzde 57,93 artan Tarım-ÜFE'de 12 aylık ortalamalara göre yükseliş yüzde 110 oranına ulaştı. Tarım-ÜFE'de yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 118,96 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar, yüzde 93,66 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumru bitkiler olarak belirlendi. Yaz mevsiminde olunmasına karşın sebze, kavun ve karpuzdaki yıllık artışın yüzde 90'ın üzerine çıkması tarımsal girdilerdeki fiyat artışlarının aşamalı şekilde fiyatlara yansımalarının sonucu.

Seçim sonrası haziran ayında hızla yükselişe geçen döviz kurlarının yanı sıra yeni ekonomi yönetiminin faizlerde de artışa gidileceğinin işaretlerini vermesi maliyet artışlarını tetikleyen unsurların başında geliyor. Dolar/TL kurunun bir ayda 18'den 26'ya yükselmesi, euronun 30 TL sınırına yaklaşması tarımda kullanılan ithal girdilerin, gübre, ilaç, tohum vb. maddelerin fiyatlarına yansımaya başladı. Haziran ayında kısmen gerçekleşen bu yansımaların temmuz ve ağustos aylarında daha belirgin hale gelmesi yanında temmuzda yürürlüğe giren vergi artışları, KDV-ÖTV'nin başta mazot-benzin olmak üzere fiyat etiketlerini yukarı çekmesi üreticinin maliyetlerine de doğrudan etki edecek. Tarım-ÜFE'deki bu yükselişin daha da hızlanacağını ve gıda fiyatlarında çok ciddi artışlar, zamlar yaşanacağını bugünden öngörmek olanaklı.

Çay-Kur'un çay fiyatına yaptığı yüzde 43 zammın üzerinden bir ay geçmeden kur ve vergi artışları gerekçesiyle yüzde 9,43 yeni bir zam daha yapması, Ulusal Süt Konseyi'nin 1 Ağustos'tan itibaren çiğ sütte tavsiye fiyatını litre başına yüzde 35 artırması, içecek süttten yoğurda, peynirden ayran ve tereyağına kadar pek çok sütlü mamulün fiyatını yukarı çekecek. TÜİK'in son açıkladığı üretim rakamlarına göre içecek süt üretimi mayıs ayında yüzde 11 geriledi. Tarımsal üretimdeki enflasyon ve fiyat artışlarının market ve pazarlarda gıda fiyatlarına, etiketlere yüklü oranlarda yansımaları kaçınılmaz. Dünyada gıda enflasyonunda ilk 10 ülke arasında yer alan Türkiye bu gelişmelerle sıralamada daha da yukarıya çıkacak. Bir yandan geniş kesimlerin TL'deki değer kaybına paralel olarak gelirleri ve alım güçleri gerilerken diğer yandan gıda fiyatlarında ve diğer mal ve hizmetlerde yaşanan artışlar, geçim güçlüklerini, yoksullaşmayı, gıdaya erişimde darboğazın artmasını beraberinde getiriyor.

Zihinsel ve bedensel açıdan zayıf, sağlıksız nesillerin yetişmesine zemin hazırlayacak bu gelişmeler karşısında iktidarın duyarsızlığı ı ve düşük maaş zamlarıyla kitleleri yoksullaştıran ekonomi politikaları; **tarım, hayvancılık, üretim, gıda ve beslenme sorununun daha da büyüyeceğini gösteriyor!**

YILIN İLK 6 AYINDA 9 BİN 852 ŞİRKET KAPANDI

TOBB verilerine göre, Haziranda 1938 şirket daha kapandı ve yılın ilk 6 ayında toplam 9 bin 852 şirket kapanmış oldu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 2023 Haziran'a ilişkin kurulan ve kapanan şirket istatistiklerini açıkladı.

Buna göre, Haziranda 1938 şirket daha kapandı ve yılın ilk 6 ayında toplam 9 bin 852 şirket kapanmış oldu.

Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısı yüzde 7, kapanan kooperatif sayısı yüzde 1,4 ve kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 12,8 azaldı.

Haziran 2023'de, kapanan şirket sayısı 2022'nin aynı ayına göre ise yüzde 29,3, kapanan kooperatif sayısı yüzde 38,3 oranında azalırken; kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 29,5 arttı.

2023'ün ilk 6 ayında ise, 2022'in ilk 6 ayına göre kapanan şirket sayısı yüzde 4,7, kapanan kooperatif sayısı yüzde 7,9 oranında azalırken, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 16,2 yükseldi.

Kurulan Şirket Sayısında Yıllık Yüzde 29,6 Düşüş

Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı yüzde 6,1, kurulan kooperatif sayısı yüzde 23,3 ve kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 9,1 azaldı.

Haziran 2023'de, Haziran 2022'ye göre kurulan şirket sayısı yüzde 29,6, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 48,8 oranında azalırken; kurulan kooperatif sayısı yüzde 36,8 arttı.

2023'ün ilk 6 ayında, 2022'in ilk 6 ayına göre kurulan şirket sayısı yüzde 3,6, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı yüzde 16 azalırken, kurulan kooperatif sayısı yüzde 63,1 yükseldi.

En Çok Kapanmaya Motorlu Taşıt Sektörü De Eklendi

Öte yandan TOBB verilerine göre, haziran ayında kapanan şirket ve kooperatiflerin 634'ünün toptan ve perakende ticaret ve motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı sektöründe yer aldığı görüldü. 250'si imalat sektöründe yer alırken 223'ünün de inşaat sektöründe bulunduğu belirtildi.

Bu ay kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin ise 1.107'si toptan ve perakende ticaret ve motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımında yer alırken, 392'si inşaat ve 278'i imalat sektöründe yer aldı.

ÇÖKÜŞ TAM GAZ

YKS sonuçları kara tabloyu bir kez daha gözler önünde serdi

ÖSYM Başkanı Bayram Ali Ersoy, YKS'nin Temel Yeterlilik Testi'ne başvuran 3 milyon 527 bin 443 adaydan 2 milyon 995 bin 638'inin sınava katıldığını bildirdi. Tarihin en yüksek katılımlı sınavında, adayların testlere ilişkin doğru cevap verme ortalaması ile ilgili de istatistikler ise eğitim sistemindeki önlenemez çöküşün sürdüğünü gösterdi. Adayların temel matematikte doğru yanıt ortalaması 8 olurken bu oran fen bilimleri testinde 3, sosyal bilimler testinde ise yine 8 olarak kayda geçti.

ÖSYM Başkanı Prof. Dr. Bayram Ali Ersoy, Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Temel Yeterlilik Testi'ne (TYT) başvuran 3 milyon 527 bin 443 adaydan 2 milyon 995 bin 638'inin sınava katıldığını bildirdi.

Adayların testlere doğru cevap verme ortalamasını gösteren veriler ise eğitim sisteminin içinde bulunduğu olumsuz tabloyu bir kez daha ortaya koydu.

Sınavın ilk oturumu olan ve öğrencilerin derslere yönelik temel yeterliliklerini ölçen oturumdaki 40 soruluk Türkçe testinde doğru yanıt ortalaması 20,021'de, temel matematikte ise 8,218'da kaldı. 20 soruluk fen bilimleri testinin ortalaması 3,546, sosyal bilimler testinin ortalaması 8,688 oldu.

AYT'de ise matematik (40 soru) testinin ortalaması, 7,576, AYT fen bilimleri testinin ortalamaları, fizik (14 soru) alt testinde 2,519, kimya (13 soru) alt testinde 1,768, ve biyoloji (13 soru) alt testinde 2,080 oldu.

İptal Edilen Soru Yok

Ersoy, YKS sonuçlarının açıklanmasının ardından sınav istatistiklerine ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, YKS'nin üç oturumda uygulanan testlerdeki toplam 691 sorudan iptal edilen soru bulunmadığını ifade etti.

2023-YKS'nin en yüksek katılımlı sınav olduğunu belirten Ersoy, "Temel Yeterlilik Testi'ne (TYT) başvuran 3 milyon 527 bin 443 adaydan 2 milyon 995 bin 638'i sınava katıldı, 531 bin 805 aday sınava girmedi. Alan Yeterlilik Testi'ne (AYT) başvuran 2 milyon 573 bin 169 adaydan 1 milyon 980 bin 534 aday sınava katıldı, 592 bin 635 aday sınava girmedi. Yabancı Dil Testi'ne (YDT) başvuran 338 bin 9 adaydan da 173 bin 3 aday sınava katıldı, 165 bin 6 aday sınava girmedi. TYT'ye başvuran adayların yüzde 84,92'si, AYT'ye başvuran adayların yüzde 76,97'si ve YDT'ye başvuran adayların yüzde 51,18'i oturumlara katıldı" bilgisini paylaştı.

TYT'ye giren adayların yüzde 48'i erkek, yüzde 52'si kadın iken AYT'ye katılan adayların yüzde 54'ünün kadın, yüzde 46'sının erkek olduğunu aktaran Ersoy, YDT'ye katılan adayların ise yüzde 58'inin kadın, yüzde 42'sinin erkek olduğunu belirtti.

YKS Testlerinin Ortalamaları

Ersoy bu yılki YKS testlerindeki ortalamalara ilişkin şu değerlendirmelerde bulundu:

"2023-TYT'de ortaöğretim son sınıf öğrencilerinin doğru cevap sayısı ortalamaları, Türkçe (40 soru) testinde 20,021, sosyal bilimler (20 soru) testinde 8,688, temel matematik (40 soru) testinde 8,218 ve fen bilimleri (20 soru) testinde 3,546'dır. AYT matematik (40 soru) testinin ortalaması, 7,576, AYT fen bilimleri testinin ortalamaları, fizik (14 soru) alt testinde 2,519, kimya (13 soru) alt testinde 1,768, ve biyoloji (13 soru) alt testinde 2,080 olmuştur.

AYT Türk dili ve edebiyatı-sosyal bilimler-1 testinin ortalamaları, Türk dili ve edebiyatı (24 soru) alt testinde 5,763, tarih-1 (10 soru) alt testinde 1,730, coğrafya-1 (6 soru) alt testinde 1,304, AYT sosyal bilimler-2 testinin ortalamaları, tarih-2 (11 soru) alt testinde 1,805, coğrafya-2 (11 soru) alt testinde 2,435, felsefe grubu (12 soru) alt testinde 1,844, (DKAB) din kültürü ve ahlak bilgisi/ek felsefe grubu (6 soru) alt testinde 1,394 olmuştur. YDT'nin ortalamaları ise Almanca testinde 38,082, Arapça testinde 28,170, Fransızca testinde 39,246, İngilizce testinde 39,242, Rusça testinde 38,995 olmuştur."

ÇÜRÜK İNŞAATIN BETONUNU AKP'Lİ BELEDİYE HİBE ETMİŞ

AKP'li Fatsa Belediyesi ile Diyanet Vakfı işbirliği ile yapılan Yaygın Eğitim Merkezi binası inşaatının yıkılmasına karar verildi. Çürük inşaatın hazır betonlarını ise bir başka AKP'li belediyenin hibe olarak verdiği ortaya çıktı.

Ordu'nun Fatsa İlçesi'nde inşa edilen ve Diyanet Vakfı'na bağlı olan Yaygın Eğitim Merkezi olarak hizmet verecek olan binada yapılan karot testinde (beton dayanıklılığı ve demir durumunu analiz edilen inceleme) acilen yıkılması yönünde rapor hazırlandı. AKP'li Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin yönlendirdiği yapı denetim firması tarafından incelenen binanın hazır betonlarının mevzuatta yer alan standartların çok altında olduğu, halk dilinde adlandırıldığı şekliyle "çürük" çıktığı raporlara işlendi. İnceleme sırasında, binanın 3. katının da yapımı için çalışmaların başladığını gören yapı denetim firması yetkililerin '3. katın çıkılması durumunda bina çökebilir' demesi üzerine 3. katın yapımı için yerleştirilen kalıplar hızlı bir şekilde söküldü.

Yapı denetim firmasının yıkım gerekçesi olarak gösterdiği hazır betonları başka bir AKP'li belediye olan Kumru Belediye'sinin hibe olarak Fatsa Belediye'sine verdiği ortaya çıktı. BirGün'e konuşan ve Diyanet Vakfı'na hibe ettikleri betonlara çürük raporu verildiğini duyduğunu söyleyen Kumru Belediye Başkanı Yusuf Yalçuva, "Bizim betonlarımız oldukça dayanıklı ve güvenlidir. Biz betonları buradan gönderirken hiçbir sorunu yoktu. Fatsa Belediyesi hazır betonları uygunsuz ortamlarda muhafaza etmiş ya da betonların sulanması esnasında yanlış uygulamalar yapmıştır" diyerek topu Fatsa Belediyesi'ne attı.

Kumru Belediye Başkanı Yusuf Yalçuva'ya, hibe edilen betonların resmi olarak kayıt altına alınıp alınmadığını sorduğumuzda ise "Sanırım resmi bir kayıt yok ama depolarımızdan çıktığına dair bir belge olabilir. Fatsa Belediyesi'nin bizden bir talebi oldu ve biz de destek verdik" yanıtını verdi.

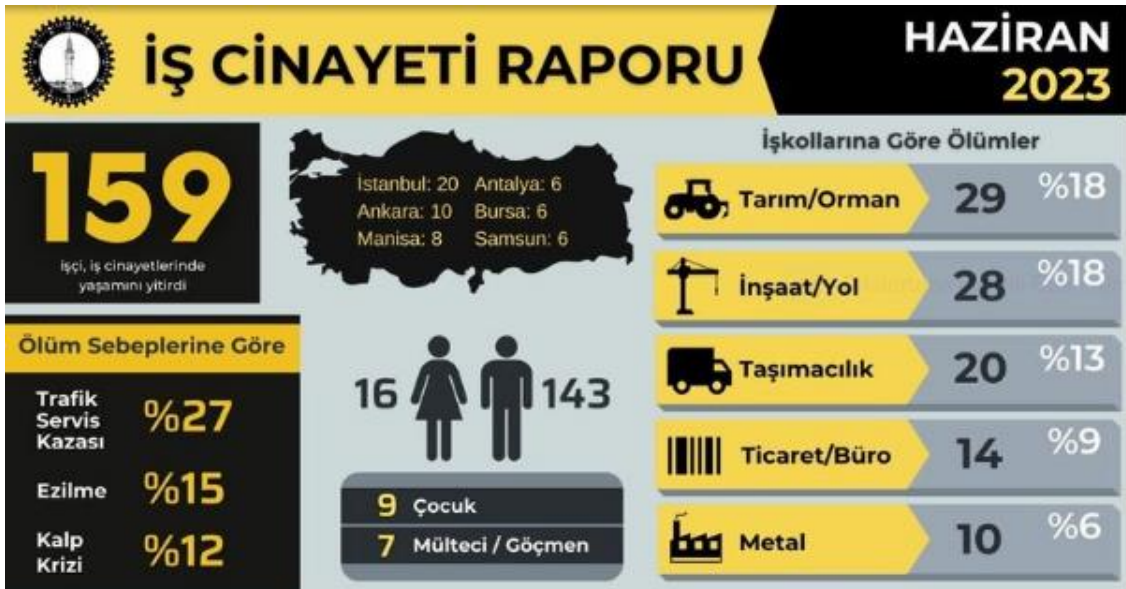
Raporu Umursamadılar

Yapı denetim firmasının yıkım raporu vermesine rağmen bina için güçlendirme çalışması yapmayı planladıklarını belirten Ordu Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü Hüseyin Öztürk ise "Gerekli karot belgeleri elime ulaştı. Fatsa Belediyesi'nden gereken güçlendirme çalışmalarının en kısa sürede yapılacağına dair bilgi aldım. Bu konu Fatsa Belediyesi İmar Müdürlüğü'nün sorumluluğunda" ifadelerini kullandı.

Fatsa Yapı Kontrol Müdürü Ömer Korgan, yıkım raporu verilen Diyanet Vakfı'nın binasıyla ilgili, "Karot raporlarında zaten binanın sağlıklı olmadığı raporu bize geldi. Bu sorun hibe edilen betonlardan kaynaklandı. Bu alan zaten dava sürecinde. Biz rapordan sonra 3. katın yapılmasını durdurduk. Bundan sonraki süreçte karar Ordu Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü'ne ait. Bana göre bu yapının yıkılması daha doğru olur. Bu bina yıkılırsa buradaki müteahhitlere de ders olur" açıklamasında bulundu. Söz konusu 'Yaygın Eğitim Merkezi' ile ilgili 02.02.2023 tarihinde yapı ruhsatının hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle dava açıldığı öğrenildi.

İŞ CİNAYETLERİ

İSİG'ten iş cinayetleri raporu:2023 yılının ilk altı ayında Ocak'ta 120, Şubat'ta 213, Mart'ta 130, Nisan'da 122, Mayıs'ta 145 ve Haziran'da 159 olmak üzere en az 889 işçi hayatını kaybetti.

İSİG Meclisi'nin hazırladığı iş cinayetleri raporuna göre AKP'nin yönetime geldiği 3 Kasım 2002'den bu yana en az 31 bin 131 işçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. 2023 yılında 585 işçinin öldüğünü belirten rapora göre, her gün en az 5 işçi hayatını kaybediyor.

İş cinayetlerinde ölenlerin yüzde 1'inin çocuk olduğunu belirten rapora göre, yüzde 21'nin genç yüzde 25'i de emeklilik çağında ya da emekli olduğu halde çalışmak zorunda kalan yaş grubunda. Yıl içerisinde 46 kadın işçi ölümünün tespit edildiğini ifade eden rapor, bunun yüzde 8'e denk geldiğini ancak kadın işçilerde sigortasız çalıştırmanın yoğun olduğu olduğu için ölümleri kayda almanın zorluğuna işaret de ediyor.

2023 içerisinde hayatını kaybeden işçilerin yüzde 5.12'sinin **sendikalı**, yüzde 94.88'inin **sendikasız**.

ÇOCUK İNTİHARLARI ALARM VERİYOR

Ekonomik krizin derinleştiği son 2 yılda 15 yaş ve altı çocuk intiharlarında yüzde 40 artış yaşandı. AKP'nin iktidarda olduğu son 20 yılda ise 15 yaşından küçük tam 1673 çocuk çeşitli nedenlerle yaşamına son verdi.

CHP Yalova Milletvekili Tahsin Becan, İstanbul'da Marmaray Yenikapı İstasyonu'nda trenin önüne atlayarak intihar eden çocuğun son yıllarda artan çocuk intiharlarının son halkası olduğuna dikkati çekerek, Türkiye'de son 20 yılda 15 yaşından küçük bin 673 çocuğun çeşitli nedenlerle yaşamına son verdiğini açıkladı.

Çocuk intiharlarında yaşanan artışın, toplumdaki herkesi derinden etkileyen bir sorun haline geldiğini vurgulayan CHP'li Becan, "Gelişmekte olan bir ülke olmamızın yanı sıra, son yıllarda etkisini giderek ağırlaştıran ekonomik zorluklar, eğitim sisteminin içinin boşaltılması, akran zorbalığı ve toplumsal baskıyla oluşan sosyal izolasyon, hayatın her alanında baskın hale gelen fırsat eşitsizliğinin yanı sıra yasal düzenlemelerle normalleştirilmeye çalışılan aile şiddet ve çocuk istismarı bu hassas yaş gruplarında büyük bir tehlike oluşturuyor. Önlem alınmaz ve sosyal devletin gerekleri yerine getirilmezse bu gidişin sonu ülkemiz için daha karanlık günlerin habercisidir" dedi.

Tablo Korkutucu Boyuta Ulaştı

AKP iktidarında yaşanan intihar vakalarında yüzde 53 artış olduğunu kaydeden CHP'li Becan, 2003 yılı resmi verilerine göre 2 bin705 olan intihar sayısının 2022'de 4 bin 146'ya çıktığını ve 2003-2022 yılları arasında toplam 63 bin 244 kişinin yaşamına son verdiğini söyledi.

Kaygı Verici Biçimde Artıyor

TÜİK tarafından geride kalan günlerde açıklanan intihar verilerinin çok önemli başka bir soruna işaret ettiğini vurgulayan CHP Yalova Milletvekili Tahsin Becan, 2003-2022 yılları arasında 15 yaşından küçük bin 673 çocuğun yaşamına son verdiğini vurguladı. 15 yaşından küçük çocuk intiharlarının toplam intiharlar içindeki oranının korkutucu biçimde yüksek olduğunu vurgulayan Tahsin Becan, "İntihar eden her 33 kişiden 1'inin 15 yaşından küçük olması çocukların maruz kaldığı olumsuz etkilerin, stresin, baskının, travmaların veya psikososyal sorunların arttığını gösteriyor" ifadelerini kullandı.

Kız Çocuklarında Daha Yaygın

CHP'li Becan, çocuklar arasında yaygınlaşan intihar verileri özellikle kız çocuklarının intihar ettiği gerçeğini de ortaya koyuyor. Türkiye'de son 20 yılda yaşanan bin 673 çocuk intiharının yüzde 53'ünde yaşamına son verenler kız çocukları. İntihar ederek yaşamına son veren 890 kız çocuğu olmasının dikkate alınması gerektiğini kaydetti.

Öte taraftan rejim değişikliğinin yaşandığı ve Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildiği 2017 yılından sonra intihar eden çocuk sayısı kayıtlara 347 olarak yansdı. 2017-2022 döneminde çocuk intiharlarında yüzde 22 artış yaşandığına dikkati çeken Becan, "Krizin derinleşmesiyle birlikte, ailelerin ekonomik zorluklarla mücadele ettiği bir dönemde zaten çocuklarımızın dayanma güçleri de zorlanırken bir de siyasi söylemi sertleştirmek ve toplumu ayırıştırmak, baskıyı hayatın her alanına yaymaya çalışmak çocuklarımızın ruh sağlığını olumsuz etkiliyor. Oysa siyasetçilerin öncelikli görevi çocuklarımızın ruh sağlığına gereken özeni göstermek ve onları desteklemek olmalıdır" dedi.

Veriler tehlikeli
boyuta ulaştı

Son **20** yılda
15 yaşından küçük

1673 çocuk intihar etti

Genel intiharlarda
AKP döneminde
yaşanan artış

%53

TÜRKİYE ÇALIşANLAR İÇİN EN KÖTÜ 10 ÜLKEDEN BİRİ

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) 2023 Küresel Haklar Endeksi raporuna göre Türkiye çalışanlar için en kötü 10 ülkeden birisi oldu.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) 2023 yılı Küresel Haklar Endeksi Raporu açıklandı. 148 ülkeyi inceleyen rapora göre Türkiye, 2023 yılında da çalışanlar için en kötü 10 ülkeden birisi oldu.

Rapora göre, 2023'te çalışanlar için en kötü 10 ülke; Bangladeř, Belarus, Ekvador, Mısır, Esvatini, Guatemala, Myanmar, Tunus, Filipinler ve Türkiye olarak kayda geçti. Türkiye, geçtiğimiz yılda da işçi hakları açısından en kötü on ülke arasında yer almıştı.

Türkiye En Kötü 10 Ülkeden Biri

Raporun Türkiye ile ilgili bölümünde, "Bu yıl işçi özgürlükleri ve haklarına saldırılar devam etti. Polis, protestoları baskı altına aldı ve sendika liderleri keyfi olarak gözaltına alındı. Buna ek olarak, işverenler örgütlenmeye çalışan işçilere müdahalede bulundu" ifadelerine yer verildi.

Türkiye'de grevlerin bastırıldığı, sendikacıların tutuklandığı ve sendikal faaliyetlerin engellendiğı belirtilen raporda çeşitli şirketlerde işçilerin sendikal faaliyet yüzünden işten atıldığı belirtildi.

Türkiye ayrıca Burundi, Haiti, Hindistan, ve Birleşik Arap Emirlikleri ile birlikte işçileri sendikal temsilden dışlayan ülkeler arasında yer aldı. Raporda Myanmar, Hong Kong, Dominik Cumhuriyeti, Hindistan ve Türkiye, sendika liderlerinin tutuklandığı veya gözaltına alındığı ülkeler olarak yer aldı.

Her 10 Ülkeden 8'i Toplu Sözleşme Hakkını İhlal Etti

Raporda küresel işçi haklarına ilişkin öne çıkan bazı bölümlerse şöyle oldu:

* 10 ülkeden 9'u grev hakkını ihlal etti. Kanada, Togo, İran, Kamboçya ve İspanya'daki işçiler, grev kararlarının ardından cezai kovuşturmayaya veya işten çıkarmaya maruz kaldı.

* Ülkelerin yüzde 77'si çalışan insanları sendika kurma veya sendikaya üye olma hakkından dışladı. Göçmen, yerli ve geçici işçiler, kayıt dışı ekonomide çalışanlar, platform çalışanları ve Özel Ekonomik Bölgelerdeki işçilerin örgütlenme özgürlüğü hakkı reddedildi.

* İfade ve toplanma özgürlüğü hakkı, ülkelerin yüzde 42'sinde kısıtlandı ve bu, genellikle işçilerin polis şiddetiyle karşı karşıya kaldığı protestolarla sonuçlandı.

* 10 ülkeden 8'i toplu sözleşme hakkını ihlal etti. Hollanda, Kuzey Makedonya, Zimbabve, Honduras, Endonezya, Karadağ ve Sırbistan'daki işçilerin toplu sözleşme haklarının ciddi şekilde azaldığı görüldü.

AVRUPA'DA ÇALIŞMA SAATLERİNİN EN YÜKSEK OLDUĞU ÜLKE TÜRKİYE

Türkiye'de çalışma saatleri Avrupa ortalamasının üstünde. Ülkede çalışanlar haftada ortalama 42,9 saat çalışırken bu süre AB ülkelerinde ortalama 36,4 saat. Türkiye'de haftalık 49 saat veya daha fazla çalışanların oranı da yüzde 28.

Avrupa'da haftalık ortalama çalışma saatinin en yüksek olduğu ülke Türkiye. Türk vatandaşları haftada 42,9 saat çalışırken bu süre AB ülkelerinde ortalama 36,4 saat.

Ayrıca Türkiye'de haftalık 49 saat veya daha fazla çalışanların oranı yüzde 28,1. Bu oran AB'de ise yüzde 7,4 seviyesinde.

Euronews'in haberine göre, Türk vatandaşları 42,9 saatlik çalışma süresine göre, 35 ülke içinde ilk sırada yer alıyor

AB İstatistik Ofisi'nin 2022 yılı verilerine göre AB vatandaşları ana işinde haftalık ortalama 36,4 saat çalışıyor. Türkiye'nin en güncel verisi ise 2020 yılına ait. 20-64 yaş arası istihdamda bulunanlar ele alındığında Türk vatandaşları 42,9 saat ile 35 ülke içinde ilk sırada yer alıyor.

Almanlar Türklere 8 Saat Daha Az Çalışıyor

Türkiye'yi 42,8 saatle Karadağ, 42,3 saatle Sırbistan, 39,7 saatle Yunanistan ve 39,7 saatle Romanya takip ediyor. Hollanda ise 32,4 saat ile haftalık çalışma saatinin en düşük olduğu ülke konumunda.

Diğer bazı ülkelerdeki haftalık ortalama çalışma saati ise şöyle: İspanya 36,5; İngiltere 36,4; Fransa 36,2; Almanya 34,6 ve Norveç 34,1.

Buna göre Almanya'da haftalık ortalama çalışma saati Türkiye'den 8 saat 20 dakika daha az. AB ortalaması da Türkiye'den 6,5 saat daha düşük.

Haftalık ortalama çalışma saati tam zamanlı ve kısmi zamanlı türe göre değişiyor. Tam zamanlı istihdamdakiler AB'de haftalık ortalama 39,3 saat çalışırken Türkiye'dekiler 46 saat çalışıyor. Türkiye bu alanda zirvede yer alıyor.

Tam zamanlı çalışanlarda haftalık çalışma süresinin en düşük olduğu ülke ise 37,4 saat ile Finlandiya.

Kısmi zamanlı istihdam edilenlerin haftalık ortalama çalışma süresi AB genelinde 21,8 saat; Türkiye'de ise 17,4 saat. Türkiye bu alanda son sırada.

Uzun Çalışan İşçi Oranında Türkiye Zirvede

Eurostat'ın tanımına göre haftada 49 ve daha fazla saat çalışanlar "uzun çalışanlar" olarak değerlendiriliyor. Haftada 49 saat veya daha fazla çalışan oranının en yüksek olduğu ülke Türkiye çıktı.

Türkiye'de istihdamdakilerin yüzde 28,1'i uzun çalışma saatlerine sahip. Bu oran AB genelinde yüzde 7,4. Türkiye'den sonra ikinci sıradaki İngiltere ve İzlanda'da bu oran yüzde 14,1.

Uzun çalışma saat oranının en düşük olduğu ülke ise yüzde 0,7 ile Bulgaristan.

Haftada 49 saat veya daha fazla çalışan oranı diğer ülkelerde şöyle: Yunanistan yüzde 12,6; Fransa yüzde 10,4; Almanya yüzde 6,1 ve Romanya yüzde 2,3.

PTT'DE YETERSİZ PERSONEL ZULMÜ

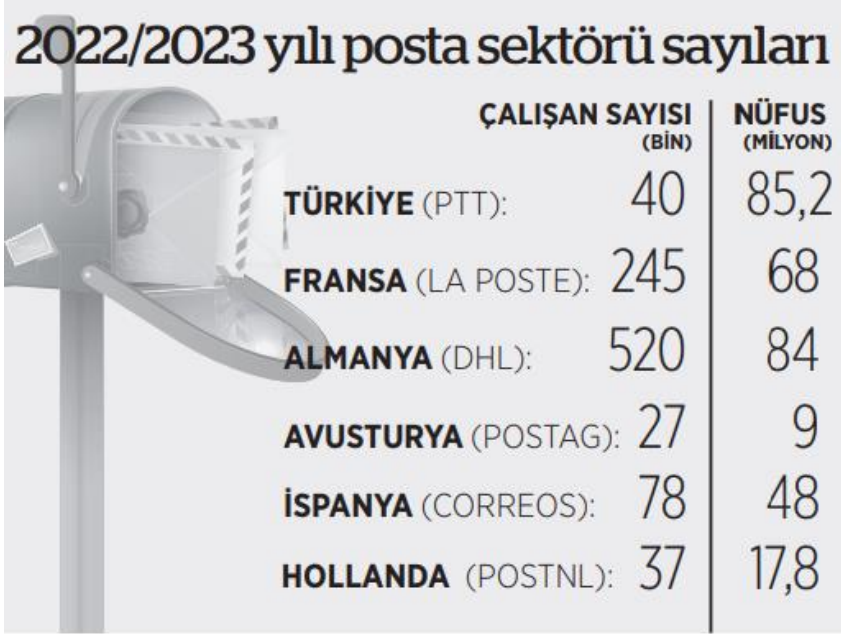
PTT'deki yetersiz personel nedeniyle, 4 kişinin işini 1 posta emekçisi yapmak zorunda kalıyor. Haber-Sen Genel Sekreteri Damatoğlu, "Bu utanç düzeltilmeli, PTT acilen personel alımı yapmalı" dedi.

Posta ve Telgraf Teşkilatı'nda (PTT) yetersiz personel nedeniyle emekçilere zulmediliyor. PTT'nin ülkede yaklaşık 40 bin çalışanı bulunuyor. Yetersiz personele rağmen PTT'nin posta çalışanı almaması nedeniyle emekçiler yetişemiyor. Posta emekçileri çok fazla iş yüküyle baş başa bırakılıyor.

KESK'e bağlı Haber-Sen Genel Sekreteri İbrahim Damatoğlu, PTT'nin artık içinden çıkılmaz bir hal almaya başladığına dikkat çekerken bunun temel nedeninin ise personel eksikliğinden kaynaklandığını belirtti. İşçilere zulmedildiğini vurgulayan Damatoğlu, dağıtım sorunun çözülmediğini aktardı. "Personel eksikliğinden kaynaklı

4 kişinin yapacağı işi bir kişi yapıyor” diyen Damatoğlu, PTT’ye uzun zamandır alım yapılmadığı gibi taşeronlara bırakıldığını söyledi. Damatoğlu, şöyle konuştu: “Taşeronlara Tebligat Kanunu’na aykırı olarak tebligat dağıttırıyorlar. Çok uyardık ama dinlemiyorlar. Edirne’de bununla ilgili davayı kazandık. Buna rağmen boş vermişlik var. 2 asırlık kurum liyakatsiz ve beceriksizce kanunlar ve kurullar dışı işlemeye devam ediyor. Bunun sebebi PTT emekçileri değil; eş, dost akrabanın ışık hızıyla basamakları çıkararak yönetici olması nedeniyle bu hale geldi. Personeline sahip çıkması gereken kurum, kendi personelini küstürerek işinin ehli kişileri uzaklaştırdı. Yöneticiler kargo dağıtır hale geldiler. Bu utanç verici bir durum.”

PTT yönetimine seslenen Damatoğlu, “Bu kısır döngüden çıkmanın tek çaresi bir an önce PTT’ye personel alımı yapılması. Ülkenin nüfusu artıyor ama postacıların sayısı artmıyor” dedi.

	ÇALIŞAN SAYISI (BİN)	NÜFUS (MİLYON)
TÜRKİYE (PTT):	40	85,2
FRANSA (LA POSTE):	245	68
ALMANYA (DHL):	520	84
AVUSTURYA (POSTAG):	27	9
İSPANYA (CORREOS):	78	48
HOLLANDA (POSTNL):	37	17,8

KRİZ VATANDAŞLARA, PARALAR KONAKLARA

Halk yaşamını sürdürmekte güçlük çekerken “İtibardan tasarruf olmaz” anlayışı ile inşa ettirilen hükümet konaklarına bir yenisi daha eklenecek. Bursa’nın Orhaneli ilçesine 66 milyon TL’ye hükümet konağı yaptırılacak.

Yüksek maliyetli hükümet konaklarının yapımını ekonomik kriz de durduramadı. Bursa’nın Orhaneli ilçesine inşa ettirileceği öğrenilen hükümet konağı iktidarın hoyrat harcamalarının örneklerinden birini oluşturdu.

Bursa Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 7 Haziran’da, “Bursa İli Orhaneli İlçesi Hükümet Konağı Yapım İşİ” başlıklı ihale düzenledi. Sonuç ilanı henüz yayımlanmayan ihale kapsamında 11 Temmuz’da anlaşma sağlandığı öğrenildi.

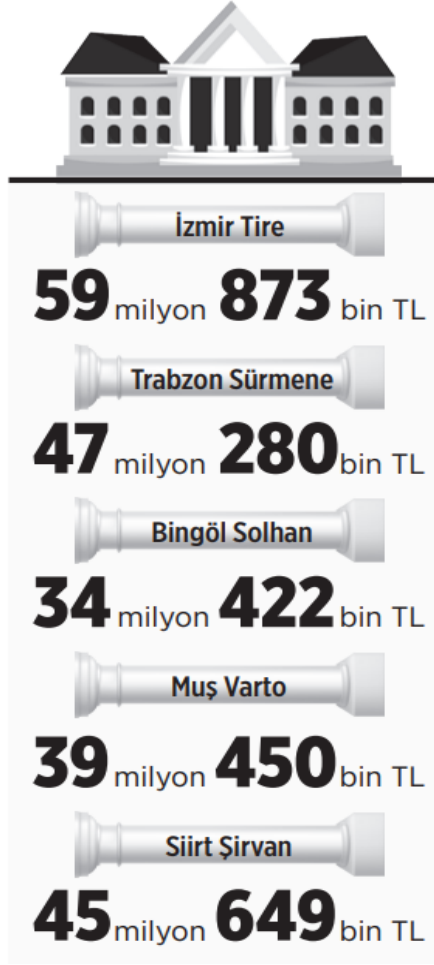
Maliyeti 66 Milyon TL

Valiliğin 69 milyon 389 bin TL yaklaşık maliyet hesabı çıkardığı Bursa Orhaneli Hükümet Konağı’nın yapım işi için 66 milyon TL’lik sözleşme imzalandı. Konağın, MVT İnşaat Temizlik Otomasyon Bilgisayar Sağlık Hizmetleri Danışmanlığı isimli şirkete yaptırılacağı bildirildi. Konağın, bodrum ve zemin kat üzerine üç katlı olarak inşa edileceği belirtildi.

İtibardan Tasarruf Yok

Ülkede gideren derinleşen ve artık önlenemez hale gelen ekonomik krizin gölgesinde inşa ettirilen hükümet konaklarının toplam maliyesi ise 1,5 milyar TL’ye dayandı.

En maliyetli hükümet konağına ev sahipliği yapan kent, 127 milyon 270 bin TL maliyetli konak ile Antalya olurken maliyeti itibarıyla öne çıkan bazı hükümet konakları şöyle:

İKTİDARIN TERCİHİ YİNE ŞİRKETLERDEN YANA OLDU

Resmi Gazete’de yayımlanan belgelere göre, mayıs ayında tam 1503 kez şirketlere teşvik verildi. Defalarca vergi borcu silinen 5’li Çete’den Kalyon ve Limak ile AKP’ye yakın patronların şirketleri bu teşviklerden faydalandı.

İktidar ekonominin faturasını yurttaşta yüklerken patronlara kıyak geçmeye devam ediyor. Önceki gün Resmi Gazete’de yayımlanan belgelere göre mayıs ayında tam 1503 kez şirketlere teşvik verildi. Böylece 5 ayda şirketlere verilen teşvik sayısı tam 6 bin 918 oldu.

Şirketlere vergi indirimi, KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti, KDV iadesi, sigorta primi işçi hissesi desteği, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi, faiz veya kâr payı desteği gibi teşvikler sağlandı. Bu teşviklerden yerli ve yabancı firmalar faydalandı.

Teşvik alan bazı firmalar ve aldıkları teşvikler şöyle:

◆ AKP ile yakın ilişkileri olan Alarko Holding’e bağlı Alarko Carrier 350 milyon 938 bin TL’lik yatırım karşılığında teşvik aldı. Şirketin aldığı teşviklerin önemli bir kısmı vergilerden oluştu.

Şirkete faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 6 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 70 vergi indirimi, yüzde 30 yatırıma katkı oranı verildi. Alarko Holding Kurucusu Leyla Alaton geçen yıl AKP’nin düzenlediği Üreten Kadınlar Kadın Emeği Zirvesi’ne katılmıştı.

◆ Bursa’da bulunan Anipek Tekstil de teşviklerden faydalandı. Şirket 101 milyon 283 bin TL’lik yatırım ve dokumaların boyanması karşılığında gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 3 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 55 vergi indirimi, yüzde 20 yatırıma katkı oranı teşvikleri sağlandı.

◆ Yine AKP’yle yakın ilişkileri olan, hatta 2018 yılında Abdullah Özer AKP’den milletvekili aday adayı olduğunda onun için çalışacağını söyleyen Çetin Nuhoglu’nun Yönetim Kurulu Başkanlığı’nı yürüttüğü Tırsan Treyler de teşviklerden payını aldı. Şirket 239 milyon TL’lik yatırım ve elektrik enerjisi üretimi karşılığında KDV istisnası, 6 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 70 vergi indirimi, yüzde 30 yatırıma katkı oranı aldı.

◆ 5'li Çete'den de yine teşviklerden payını alan firmalar oldu. AKP'den en çok ihale alan firmalardan Limak Holding'e bağlı Limak İskenderun Uluslararası Liman İşletmeciliği Anonim Şirketi 1 milyar 890 milyon TL'lik yatırım karşılığında şu teşvikleri aldı: Faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 10 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 90 vergi indirimi, yüzde 50 yatırıma katkı oranı. Limak'ın daha önce tam 19 defa vergi borcu silinmişti.

◆ Yine 5'li Çete'nin bir diğer üyesi Kalyon'da teşviklerden yararlandı. Kalyon İşletme ve Yönetim Danışmanlığı Anonim Şirketi 137 milyon 624 bin TL'lik yatırım ve elektrik enerjisi üretimi karşılığında gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 6 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 70 vergi indirimi, yüzde 30 yatırıma katkı oranı teşvikleri aldı. Kalyon'un da daha önce defalarca vergi borcu silinmişti.

◆ AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan ile uzun yıllardır dostluğu olan Mustafa Latif Topbaş'ın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Bahariye Mensucat da teşvik listesinde yer aldı. Şirket, 158 milyon 323 bin TL'lik yatırım karşılığında gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası teşviklerinden faydalandı. Topbaş aynı zamanda Erenköy Cemaati'nden. Topbaş 2014 yılında bir açıklamasında Erdoğan'la 35 yılı aşkın süredir dost olduklarını söylemişti.

◆ Orjin Gayrimenkul'e ise bir ay içinde iki defa teşvik verilmesi kararlaştırıldı. Şirkete 284 milyon 893 bin TL ve 206 milyon 367 bin TL'lik iki yatırım karşılığında şu teşvikleri aldı:

Gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 6 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 70 vergi indirimi, yüzde 30 yatırıma katkı oranı.

◆ 17-25 Aralık operasyonlarının ardından ortaya çıkan ses kayıtlarında adı geçen Ali Kibar da teşviklerden yararlandı. Kibar'ın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Kibar Holding'e bağlı İspak Ambalaj 264 milyon 679 bin TL'lik yatırım karşılığında gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası aldı. Ses kayıtlarında Kibar'ın TÜRGEV'e bağış yapmak istediği belirtilmiş, bir diğer kayıta, vakfa 1 milyon yatırdığı ifade edilmişti.

◆ Yine Erdoğan'la yakın ilişkileri bulunan Mehmet Hanefi Öksüz'ün Yönetim Kurulu Başkanı olduğu KİPAŞ Holding'e bağlı KÇS Kahramanmaraş Çimento'ya da teşvik verilmesi kararlaştırıldı. Şirkete 114 milyon 975 bin TL'lik yatırım karşılığında faiz desteği, gelir vergisi stopaj desteği, gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası, 10 yıl sigorta prim desteği, 10 yıl sigorta primi işveren hissesi, yüzde 90 vergi indirimi, yüzde 50 yatırıma katkı oranı verildi.

Kipaş Holding'in geçen sene kurduğu kâğıt fabrikasının açılışını Erdoğan yapmıştı.

HALKIN SORUNLARINI GÖRMEZDEN GELDİLER

Seçimlerin ardından açılan Meclis'te bir buçuk ayda sadece dört gün Genel Kurul'da yasama çalışması yapan milletvekilleri, bu sürede yüz bin TL'yi aşan maaş aldı. Halkın acil sorunlarına karşılık ek zam dışındaki teklifler gündeme alınamadı, 12 komisyon hiç çalışmadı.

TBMM'nin 28'inci dönem birinci yasama yılı, 2 Haziran'da Genel Kurul'da gerçekleştirilen yemin töreninin ardından resmen başladı. 15 Temmuz törenlerinin ardından 1 Ekim'e kadar tatile giren TBMM'de emekli milletvekilleri 150 bin TL'ye yakın tutarda maaş almaya hak kazanırken emekli olmayan milletvekillerinin hesaplarına ise 100 bin TL'yi aşan tutarda maaş yatacak. 44 gün mesai yapan Meclis, bu süre boyunca yaşanan hayat pahalılığını çözmek yerine yeni zamlara kapı aralayan teklifleri hayata geçirdi. Ardından da iki buçuk ay sürecek tatile başladı.

TBMM'nin açık olduğu 44 günde Genel Kurul'da 16 birleşim gerçekleştirildi. Bu birleşimlerin çoğu, seçim sonrası oluşan Meclis'i yeni döneme hazırlama çalışmaları ile geçti. Milletvekilleri biri uluslararası anlaşma olmak üzere sadece üç teklifi yasalaştırdı. Emekli ve memur maaşlarına zammın yanısıra ek vergi yükü getiren ve çevre katliamına yol veren torba teklif, ek bütçe teklifi ve uluslararası anlaşmalar kabul edildi.

Dört Günlük Yasama Çalışması

44 gün içinde dört gün yasama çalışması yapan TBMM Genel Kurulu'nun 16 birleşimi şöyle geçti:

- İlk birleşimde milletvekilleri yemin etti.
- İkinci birleşimde, AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yemin etti ve oturum sonlandırıldı.
- Üçüncü birleşimde, yeni bakanlar ile önceki dönem bakan olan yeni milletvekilleri yemin etti, Meclis Başkanı belirlendi.

- Dördüncü birleşimde, Başkanlık Divanı üye dağılımı yapıldı.
- Beşinci birleşimde, yine komisyonlarla ilgili adaylık işlemleri görüşüldü.
- Altıncı birleşimde, komisyonların başkan, başkanvekili, sözcü ve katip üyeleri için partilerden isimler belirlendi.
- Yedinci birleşimde, Genel Kurul'un çalışma saatleri yeniden düzenlendi ve iktidarın deyimiyle "yasama çalışmalarına hazır hale getirildi."
- Sekizinci birleşim, çoğunlukla gündem dışı konuşmalara ayrıldı. Yasama çalışmaları yine başlamadı. Komisyonlara son şekli verildi, toplanma tarihleri duyuruldu.
- Dokuzuncu birleşimde, uluslararası iş birliği için kurulan birliklerin delegeleri belirlendi. Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu'nun üye dağılımı duyuruldu.
- 10'uncu birleşimde, önce muhalefetin genel görüşme önerileri görüşüldü, ardından su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılması için bir komisyon kurulmasına karar verildi ve çalışmalar noktalandı.
- 11'inci birleşimde, komisyonların Meclis tatilindeyken çalışmasına ilişkin karar kabul edildi. Bu görüşmelerde, toplantı yeter sayısına ulaşamadığı için bir süreliğine ara verilen oturum, milletvekillerinin toplanmasının ardından yeniden başlayabildi. Oturumda, KKTC ile ulusal sürücü belgelerinin karşılıklı olarak tanınması anlaşmasının uygun bulunduğu kanun teklifi görüşüldü.
- 12'nci birleşimde, çoğunlukla grup önerileri ve gündem dışı konuşmalar gerçekleştirildi. Yasama çalışmaları başlamadan oturum sonlandırıldı.
- 13'üncü birleşimde, uluslararası ziyaretler ve bazı komisyonların tatilde çalışmalarına ilişkin kararlar duyuruldu, gündem dışı konuşmalar yapıldı. O gün ayrıca Srebrenitsa soykırımının yirmi sekizinci yıl dönümü nedeniyle imzalanan ortak bildiri metni okundu, Gelecek Partisi ve Saadet Partisi'nin ortak grup kurması nedeniyle komisyonların üye sayısı birer artırıldı.
- 14'üncü birleşimde, memur ve emekli maaş zamlarıyla birlikte deprem bahanesiyle ek vergi getiren, adli hükümlülere af niteliğinde düzenlemelerin yer aldığı ayrıca içerisinde doğa katliamına da neden olacak hükümleri barındıran torba kanun teklifinin görüşmeleri başladı. Bu birleşimde teklifin ilk yedi maddesi onaylandı.
- 15'inci birleşimde, tartışmalı torba kanun teklifinin görüşmeleri tamamlandı. Teklif kabul edilerek yasalaştı.
- 16'ıncı ve son birleşimde ise ek bütçe kanun teklifi görüşüldü. 1 trilyon 119 milyar 514 milyon 513 bin liralık ek bütçenin onaylanmasıyla teklif yasalaştı.

TBMM Genel Kurulu dışında komisyonlar da mesaisini çoğunlukla prosedürlere harcadı. Üye dağılımı ve seçiminin yapıldığı komisyonlardaki tek yasama faaliyeti, Plan ve Bütçe Komisyonu'nda gerçekleştirildi. Bir görüşme de uluslararası anlaşma nedeniyle Dışişleri Komisyonu'nda yapıldı.

12 Komisyon Hiç Toplanmadı

Yaklaşık bir buçuk aylık süre boyunca hiç toplanmayan komisyonlar şunlardan oluştu:

*Dışişleri Komisyonu *Anayasa Komisyonu *Avrupa Birliği Uyum Komisyonu *Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu *Çevre Komisyonu *Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu *İçişleri Komisyonu *Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu *Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu *Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu *Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu *Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu

2 Haziran'dan itibaren kısa süreli de olsa mesai yapan komisyonlar en fazla iki gün çalıştı. Dışişleri Komisyonu, Dijital Mecralar Komisyonu, Dilekçe Komisyonu, Milli Savunma Komisyonu bir gün mesai yaptı.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ise iki gün çalıştı.

Muhalefetin Önerileri İktidarı Aşamadı

TBMM'nin mesai yaptığı sınırlı sürede muhalefet, halkın acil sorunlarına ilişkin görüşme önerileri verdi. Hemen her birleşimde bu yönde önergeler veren muhalefet, Cumhuriyet'in Meclis çoğunluğunu aşamadığı için bu önerilerini gündeme alamadı.

Muhalefetin görüşülmesini istediği bazı konu başlıkları şunlardan oluştu:

- Kişisel verilerin güvenliği
- Kaçak eğitim merkezleri
- Çiftçilerin sorunları
- Cezaevlerinde bulunan İdare ve Gözlem Kurullarının verdiği haksız kararlar
- Vergi adaletinin sağlanması
- Tutuklu gazeteciler
- Ekonomide yaşanan sorunlar

İKTİDARIN HEDEFİNDE ENGELLİ YARDIMI VAR

569 bin ağır engelli bireyin evde bakım yardımından faydalanması artık hayal oldu. Ailede sigortalı çalışan veya burs alan çocuğu olanların bu yardımdan faydalanması imkânsız gibi. Aileler huzursuz ve tedirgin.

Tam 569 bin ağır engelliye ailenin gelirine göre yapılan evde bakım yardımının, çalışan maaşlarına gelen son zamlarla gelirin 'görece' artması ve evde bakım yardımı yönetmeliğinde yapılan değişiklikle durdurulacağı endişesi, aileleri huzursuz hale getirdi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nca; Engelli Sağlık Kurulu Raporu'nda "tam bağımlı/ağır engelli" ibaresi olan ve hanede kişi başına düşen geliri net asgari ücretin 2/3'ünün altında bulunan engelli bireylerin bakımlarının sağlanması için "Evde Bakım Yardımı" yapılıyor. Bu uygulama 2006 yılında başlatıldı. Bu yılın ocak ile temmuz dönemi için tam bağımlı durumdaki engelli yakınına evde bakmak isteyen ailelere, aylık 4 bin 336 TL nakdi yardım yapılıyor.

Nisan ayı itibarıyla Evde Bakım Yardımı'ndan 569 bin 627 kişi faydalandı. Bunların yaklaşık 140 bini engelli yaşlısına bakım veren kişiler... Temmuz ayında memur maaş katsayısında yaşanan değişikliğin ardından, yeni yardım ödemesi ağustos ayından itibaren 5 bin 98 lira olacak.

569 bin ağır engelli, ölümlerle yaşam arasında bir çizgide bakıma muhtaç ve yatalak olarak ailelerinin desteğiyle hayatlarını sürdürmeye çalışıyor. Yönetmelikte yapılan değişiklik ile herhangi bir gelir getirmeyen taşınmazların gelir durumunun tespitine eklenmesi, evde bakım yardımından yararlanacak aile sayısının azalmasına yol açacak.

26 Mayıs 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan evde bakım yardımı yönetmeliğinde yapılan değişikliklerin en önemli kısmını, gelir durumunun tespiti, usul ve esasları oluşturuyor. Yardımdan yararlanacak kişilerin gelir tespitinde hanede ikamet eden tüm bireylerin her türlü gelir toplamı esas alınacak. "Hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olması" hükmü de 15 başlık altında ayrıntılı olarak tanımlandı. Buna göre; "herhangi bir gelir getirmeyen konut, dükkân, binek araç, köyde ikamet ediyorsa traktör, tarla, büyükbaş/küçükbaş hayvanlar, öğrencilere verilen burslar, engelli adına kayıtlı olan aracın varlığı ve ailede sigortalı gelirleri" şeklinde detaylandırıldı. Ailede sigortalı çalışan varsa, evde bakım yardımı almak neredeyse imkânsız hale geldi. Bu değişiklikle anne-babadan konut, köyde arsa ile büyük ve küçükbaş hayvan miras olarak kaldıysa ve buna ek olarak engelli adına kayıtlı olan bir otomobilin varlığıyla yardım almak artık çok zor. Temmuz'da memurlara yapılan zam ile 3 kişilik aileden bir birey devlet memuru olarak çalışıyorsa veya anne/baba asgari ücret ile çalışıyor ve çocukları bakıma ihtiyacı olan ağır engelli ise bu yardımdan yararlanmama durumu ortaya çıkıyor.

Bakım Yardımı Kesilecek

Yatağa bağımlı M.K.'nin öğretmen babası, evde bakım yardımı kesilecek diye kara kara düşünüyor. M.K. yatalak... Doğum esnasında oksijensiz kaldığı için spastik tetraparezi ve engel durumuna göre çalışma gücü kaybı oranına ilişkin yüzde 100 raporu var. Aile, üç kardeş, anne çalışmıyor M.K.'ye bakıyor, baba ise öğretmen. Kardeşlerden biri üniversiteyi bitirip başka bir ilde işe girmiş, diğeri ise üniversite öğrencisi. Aynı zamanda vergi indiriminden faydalanılarak alınan engelli aracı var. Okullar açıldığında öğretmen olan babanın ek ders ücreti alması, üniversite öğrencisi kardeşin okulların açılmasıyla burs alması nedeniyle yönetmeliğe göre evde bakım yardımı kesilecek. M.K.'ye yıllardır bakan anne ve öğretmen baba endişeli.

Bakana Açık Çağrı

Bedensel, zihinsel, ruhsal ve duygusal bakımdan zaten sıkıntı çeken bu aileler huzursuz edilmemeli. Evde bakım yardımının durdurulması ve sonlandırılması söz konusu. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'a çağrımızdır: "Bakıma ihtiyacı olan ağır engelli bireylerin ailenin yanında bakılabilmesi ve evde bakım yardımından faydalanabilmesi sadece gelir tespit sonucuna bağlanmamalı. Meslek uzmanları tarafından yapılacak sosyal inceleme ile engelli bireyin ve ailesinin fiziksel, zihinsel, duygusal, psiko-sosyal özelliklerinin inceleme sonucuna göre değerlendirme yapılması olası mağduriyetlerin yaşanmasını önler."

Aile Bakanı Göktaş'a Sorular

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'a soruyoruz:

- Yönetmelik değişikliğinde engellilerin ve ailelerin görüşü neden alınmadı?
- Yönetmelik değişikliği ile neden herhangi bir gelir getirmeyen engelli aracı, miras kalan tarla ve öğrencilere verilen burs vs. gibi durumlar gelir tespitine eklendi?

AKP'Lİ BELEDİYE AİLE ŞİRKETİNE DÖNMÜŞ

Ağrı'da Taşlıçay ilçesinin AKP'li Belediye Başkanı İsmet Taşdemir'in yaklaşık 20 yakınının kamuda görev yaptığı belirlendi. Taşdemir'in kardeşinden yeğenine çok sayıda akrabasının belediyeye yerleştirilmesi dikkat çekti.

Ağrı'nın Taşlıçay ilçesinin AKP'li Belediye Başkanı İsmet Taşdemir'in kardeşinden yeğenine birçok yakın akrabasının belediye başta olmak üzere kamu kurumlarında çalıştığı ortaya çıktı. Bir önceki dönem belediye başkanı olarak görev yapan İsmail Taşdemir'in de İsmet Taşdemir ile akraba olduğu öğrenildi. Özellikle son 2 dönemde belediye başkanlarının belediyeye ve kamu kurumlarına tanıdık kontenjanıyla yakınlarını yerleştirdiği görüldü. Yöre halkı, liyakatsiz görevlendirmelere tepki gösterdi.

Akraba Kıyağı

Taşlıçay'da yaşayan halk, bölgedeki liyakatsiz görevlendirmeleri eleştirdi. İsimlerini vermek istemeyen yurttaşlar, "Bu aile çok kalabalık. İlçemizin nüfusu da çok az. Taşdemir ailesine yakınsan iş bulman çok kolay. İhaleleri de zaten yakın akrabaları alıyor. Aile içinde bir kazanç söz konusu. Biz akraba kıyağı istemiyoruz. Hak eden görev alsın istiyoruz" diyerek tepki gösterdiler.

AKP'li İsmet Taşdemir'in kuzeni Yılmaz Taşdemir'in ise Taşlıçay İlçe Devlet Hastanesi'ndeki güvenlik biriminde çalıştığı belirlendi. İlçedeki yurttaşlar, kentteki birçok kamu kurumunda yakınlarının çalıştığını da ileri sürdü.

TAŞDEMİR'İN BELEDİYEDE ÇALIŞAN AKRABALARI VE GÖREVLERİ ŞÖYLE:

■ Kardeşi Metin Taşdemir / Başkanın şoförü	■ Akrabası Vahyettin Taşdemir / Bel. temizlik işçisi
■ Yeğeni Yakup Kalaycı / Belediye Başkan Yardımcısı	■ Akrabası Yahya Taşdemir / Bel. vidanjör şoförü
■ Yeğeni Müslüm Kaya / Zabıta memuru	■ Yakın Akrabası Furkan Taşdemir / Kepçe operatörü
■ Yeğeni Abdurrezak Taşdemir / Belediye personeli	■ Yakın Akrabası Muhammet Kaya / Şoför
■ Yeğeni İhsan Kalaycı / RTE Parkı'nda görevli	■ Yakın Akrabası Fırat Kaya / Belediye çalışanı
■ Yeğeni Şakir Kalaycı / Belediye şoförü	■ Yakın Akrabası Nimet Kaya / Belediye çalışanı
■ Kayınbiraderi Abdullah Taştan / Kepçe operatörü	■ Akrabası Metin Taşdemir / Bel. kütüphane görevlisi
■ Yakın akrabası Faruk Taşdemir / Belediye kütüphanesi görevlisi	

ÇİVİ ÇAKMIYORLAR

Kamunun inşaat ihalesini duyan müteahhit kaçıyor

Okul, hastane, öğrenci yurdu, konut projeleri ve hatta morg inşaatı ihaleleri dahi ekonomik kriz nedeniyle peş peşe iptal ediliyor. Artan inşaat maliyetleri nedeniyle şirketler ve müteahhitler kamu ihalelerine katılmıyor.

Her geçen gün daha da derinleşen ekonomik kriz nedeniyle yurttaşlar geçim mücadelesi verirken kamu kurumlarının düzenlediği ihaleler ise birer birer iptal ediliyor. Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, özellikle son üç ayda çok sayıda okul, hastane ve öğrenci yurdunun "yapım ihalesi" ile tadilat ve onarım ihalelerinin iptal edildiği açıklandı.

Çankırı'daki Çerkeş Devlet Hastanesi'nin morg inşaatı ile AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın memleketi olan Rize'nin Güneysu ilçesine yapılması planlanan 100 yataklı devlet hastanesi projesi dahi iptal edilen ihaleler arasında yer aldı.

İhalelerin büyük bir kısmı, katılım olmadığı için iptal ediliyor. Yani kamu ihalelerine bir şirket veya müteahhit dahi girip teklif vermiyor. Çünkü döviz kurundaki dalgalanmayla beraber inşaat maliyetlerinde büyük bir artış yaşanıyor. Bu nedenle zaten kamudan ödemelerini geç aldıklarını belirten müteahhitler kamu ihalelerine girmiyor. Önlerini göremediklerini belirten müteahhitler, özellikle son yıllarda birçok kamu ihalesinde zarar ettiklerini ifade ediyor.

Son üç ayda iptal
edilen ihaleler:

70 Konut projesi **42** Okul

4 Yurt **11** Hastane

Bazı ihaleler de şirketlerin ve müteahhitlerin, ihaleyi yapan kamu kuruluşunun inşaat projesi için ayırdığı bütçenin üzerinde teklif vermesi nedeniyle iptal ediliyor. Yani çok sayıda okul, hastane ve yurt inşaatı "bütçe yetersizliği" nedeniyle hayata geçirilemiyor. Özellikle KYK yurtlarının, birçok okul ve hastane inşaatının acil olarak yapılması gerektiği biliniyor. Ancak ihalelerin ne zaman sonuçlandırılıp projeler için kazma vurulacağı ise belirsizliğini koruyor.

Yurt Ve Okul İhaleleri De İptal

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın son üç ayda "katılım olmadığı veya bütçe yetersizliği" gerekçesiyle iptal ettiği bazı ihaleler şu şekilde:

- Artvin bin 450 kişilik öğrenci yurdu ikmal (tamamlama) inşaatı ihalesi
- İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) 2 bin kişilik öğrenci yurdu yapım işi
- Bakırköy Spor Kompleksi ikmal inşaat ihalesi
- İstanbul Ümraniye Kapalı Yüzme Havuzu ikmal inşaatı ihalesi
- Kayseri 2 bin kişilik öğrenci yurdu ikmal inşaatı işi
- Maraş bin kişilik öğrenci yurdu ikmal inşaatı ihalesi

Ülke genelinde sadece son üç ayda, yapımını valiliklerin üstlendiği 37 okul projesinin ihalesi iptal edildi. Milli Eğitim Bakanlığı ise birçok okulun onarım, tadilat ve güçlendirme ihalelerini iptal etti. Yapımını Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın üstlendiği, deprem bölgesi olan İzmir'deki çok sayıda okulun ihalesinin de iptal edildiği anlaşıldı. Bakanlık İzmir'de beş ayrı okul ihalesini ihalelere teklif veren olmadığı ve bütçe yetersizliği gerekçesiyle iptal etti.

Deprem Bölgesindeki Hastane Projeleri

Erdoğan birçok konuşmasında "Sağlıkta çağ atladık" dese de Sağlık Bakanlığı birçok hastanenin onarım ve tadilat ihalesi ile 112 merkezi ve aile sağlığı merkezi inşaatı ihalesini iptal etti. Hatta 6 Şubat depremlerinin vurduğu kentler arasında yer alan Diyarbakır ve Elazığ'daki hastane projelerinin ihalelerinin dahi iptal edildiği görüldü. Sağlık Bakanlığı'nın ihalesini iptal ettiği hastane projeleri şu şekilde:

- Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt 600 Yataklı Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Ankara Dr. Sami Ulus 300 Yataklı Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
- Kastamonu Küre devlet hastanesi ikmal ve çevre düzenlenmesi
- Balıkesir Sındırgı 40 yataklı devlet hastanesi ikmal inşaatı
- Hakkari Merkez devlet hastanesi 100 yataklı ek bina yapımı
- Kocaeli Körfez Devlet Hastanesi ek hizmet binası
- Aksaray Eğitim Ve Araştırma Hastanesi yangın merdiveni tadilatı ve su depoları tadilatı
- Rize Güneysu 100 Yataklı devlet hastanesi
- Diyarbakır Dicle 60 yataklı devlet hastanesi
- Düzce Akçakoca 50 yataklı devlet hastanesi
- Elazığ Palu-Kovancılar 150 yataklı devlet hastanesi
- Çankırı Çerkeş Devlet Hastanesi morg alanı yapımı
- Zonguldak Alaplı 50 yataklı devlet hastanesi ikmal inşaatı

Öte yandan TOKİ de sadece son üç ayda farklı kentlerdeki yaklaşık 70 konut projesinin ihalesini iptal etti. Bu ihalelerin de çok büyük bir kısmı ihalelere tek bir şirketin dahi katılıp teklif vermemesi nedeniyle iptal edildi.

'SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM' DEĞİL 'SAĞLIKTA ÇÖKÜŞ'

İktidarın, "Sağlıkta dönüşüm" hayali, randevu krizi başta olmak üzere sağlık sistemindeki bir dizi sorun itibarıyla "Sağlıkta çöküş" haline geldi. Ankara, İstanbul ve İzmir başta olmak üzere büyükşehirlerin tamamındaki hastanelerde randevu bulmak giderek güçleşirken CHP Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin çalışması, acı tabloyu bir kez daha gözler önüne serdi.

İlgezdi'nin çalışmasına göre, İstanbul'da Kulak Burun Boğaz Polikliniği'ne muayene olmak isteyen bir yurttaş, en erken 15 gün sonrasına randevu bulabiliyor. 12-14 Temmuz dönemine yönelik çalışmada, yalnızca üç ilçede uygun KBB randevusu görünüyor. İstanbul'un 39 ilçesinin 36'sında 15 gün içinde KBB randevusu alınamıyor. Çalışmaya göre, İzmir'deki kadın doğum hastalıkları sistemi her gün, "Randevu bulunamamaktadır" uyarısı veriyor. Ankara'da da tablo değişmiyor. Çocuğunu hastaneye götürmek zorunda kalan bir yurttaşın KBB için Şereflikoçhisar'a 155 kilometre, Haymana'ya 90 kilometre, Kızılcahamam'a ise 81 kilometre yol gitmesi gerekiyor. Randevu sisteminde yaşanan sorunun, "AKP'nin inşa ettiği sağlık sisteminin vatandaşın sağlığı pahasına çöküşünü" ifade ettiğini kaydeden İlgezdi, şunları söylüyor:

"Türkiye'yi dünya lideri yapma iddiasıyla iktidara gelen ve her fırsatta bunun propagandasını yapan AKP, sağlık sistemimizde ilerleyişin değil gerileyişin sembolü oldu. Sağlık alanında en büyük atılımları yaptığını iddia eden iktidar, vatandaşına adeta, 'Şimdi rahatsızlanma, 15 gün sonra rahatsızlan' dercesine alay ediyor. Sağlığı Yap-İşlet-Devret şehir hastaneleri sanan iktidar, insan yerine inşaatı tercih ediyor."

İLACA ULAŞMAK ZOR

Döviz kurunun her gün artması ve KDV oranının yükseltilmesi hastanın ilaca erişimini daha güçleştirdi. Hasta, ilacını bulsa da cebinden daha fazla fark ücreti ödemek zorunda. Eczacılar, "Önlem alın" çağrısı yaptı.

Döviz kurunun her geçen gün artması ilacın piyasada bulunmasını zorlaştırırken, KDV oranının da yüzde 10'a çıkarılması hasta mağduriyetlerini artırdı. Piyasada hali hazırda antibiyotik, antidepresan, çocuk, şeker, tansiyon, kalp gibi pek çok ilaca ulaşmak zor. Yurttaş, eczane eczane gezerek ilacına erişmeye çalışırken, önümüzdeki günlerde özellikle kanser, kan ürünleri, büyüme ilacı gibi pek çok hayati önem taşıyan ithal ilaçların piyasada bulunamaması sorununun derinleşeceği belirtildi. Yurttaş, ilacını bulsa da, son yapılan KDV artışı ile ilaca daha fazla ücret ödemek zorunda. Eczacılar, "Acil önlem alınmalı, yoksa eylül ayı ciddi ilaç krizine gebe" uyarısını yaptı.

İlacın hammaddesinden ambalajına kadar birçok girdisi ülkemize döviz ile geldiği için özellikle son yıllarda bulunamayan ilaçların sayıları giderek artıyor. Bunun en büyük sebebi ilaçtaki Avro kuru ile reel kur arasındaki uçurumun giderek büyümesi. Pek çok eczane ile yaptığımız görüşmelerde özellikle çocuk antibiyotikleri dahil pek çok antibiyotik grubu, yine bazı çocuk şurupları, göz damlaları, bazı kalp ilaçlarının bulunmasında ciddi sorunlar yaşandığı dikkat çekti.

Eşdeğeri De Yok

Eczacı Erdal Kart, ilaçta KDV farkının yüzde 10'a çıkarılmasıyla pek çok ilaca ödenen fark ücretinin de artığına dikkat çekerek "ilaç fiyatı artıkça KDV'nin etkisi daha belirginleşiyor, cepten sağlığa harcanan miktar da artıyor. Bazı ilaçlarda SGK ödemesi yok, o grupta sıkıntı daha büyük. Bin TL'lik ilaçta yaklaşık 20 TL'lik fark ücreti çıkıyor" dedi. İlaç krizine değinen Kart "ilaçta dünya genelinde de bir üretim sorunu var. Bunun temel nedenini de hammadde oluşturuyor. Hammadde yetersiz kalıyor. Pandemi sonrası gribal, üst solunum yolu enfeksiyonları talep edilen üretimden daha fazla olunca problemler ortaya çıkmaya başladı" dedi. Kart, özetle şunları söyledi: "Türkiye'de ilaç sıkıntısı tüm gruplarda sürüyor. Kronik hastalığı olanların ilaçlarının çoğunda problem var. Hem yetişkin hem çocuk ilaçlarında erişim problemi var. Bazı ilaçların eşdeğeri de bulunmuyor çünkü insanlar asıl ilacı bulamayınca eşdeğeri alıyor, orada da sorunlar başlıyor. Ayrıca eşdeğerin de hammaddesi de ithal. Avro kuru yükselmeye devam ederse eylül-ekim ayında sıkıntı artacak."

İlacın fiyatı yükseldikçe fark ücreti de katlandı

KDV ZAMMI SONRASI BAZI İLAÇLARIN FİYATLARI (TL)

 Çocuk antibiyotiği	161.29 → 164.28
 Yetişkin antibiyotiği	55.52 → 56.55
 Doğum kontrol hapi SGK ödemesi	197.67 → 201.33
 Rahim içi araç SGK ödemesi yok	1038 → 1057
 Ertesi gün hapi SGK ödemesi yok	315.79 → 321.64

Vergi Geliri Olmamalı

İlaçta KDV'nin yüzde 8'ten 10'a çıkarılmasının hem yurttaş, hem SGK'ye hem de eczacılara yük getireceğini belirten Tüm Eczacı İşverenler Sendikası Başkanı Eczacı Nurten Saydan ise yurttaşların ilaçlarına rahat ulaşabilmesi için "ilaç" denilen ürünün vergi geliri olarak düşünülmemesi gerektiğini söyledi. Saydan, KDV oranının artırılmasına ilişkin de özetle şunları söyledi: "14 bin 903 ilacın KDV'sinin artması ilaç fiyatlarının da zamlanması demek. Hem katılım hem ilaç fiyat farkına etki hem de SGK'ye yük. Gelişmiş ülkeler bu durumun farkına varmış ve devletlerin geri ödeme sistemindeki ilaç gibi yaşamsal ürünlerin vergileri (yani KDV) sıfır veya 1 (bir) olarak uygulanıyor."

Sorun Kalıcı Hale Geldi

CHP Adana Milletvekili eczacı Burhanettin Bulut da "ilaç krizine gitmemek mümkün değil. Son 3 yılda gerek kur artışı, gerek pandemi dönemindeki maliyet artışı gerekse İlaç Fiyat Kararnamesi'ndeki eksiklikler ilaç krizini her seferinde vatandaşın karşısına getiriyor. Yine getirecek. Her ilaç krizi yaşandığında Sağlık Bakanlığı günlük çözümler üretmeye çalıştı. Yine bir kriz geliyor, yine bakan üç maymunu oynuyor" diye tepki gösterdi. Meselenin çözümünün yerli ilaç sanayisini, eczaneleri ve ayakta tutmak olduğunu anlatan Bulut "En önemlisi de vatandaşa ilacın ulaşmasını sağlayacağız. Bunun yolu da sektör bileşenleri ile bir araya gelmek. Ben bilirim anlayışı Sağlık Bakanı'nın Türkiye'ye yeni ilaç gelmesini de engelliyor. Türkiye'de yerli ilaç sanayi de yatırımını başka alanlara kaydırmaya başladı. Eczacılar ekonomik darboğazda. Kriz kalıcı hale geldi" diye konuştu.

VAKA SAYISI ÇOK DAHA FAZLA OLABİLİR

Sağlık Bakanlığının DSÖ'ye sunduğu verilerde ilk 5 aydaki kızamık vaka sayısının 2 bini aştığı belirtildi. Hekimler doğrulanmamış vakalarla birlikte bu sayının daha yüksek olabileceğini vurgulayarak, önlem çağrısını yineledi.

Aşı karşıtlığı, kontrolsüz göçler, eksik doz aşılardan gibi pek çok neden yüzünden kızamık vakalarındaki artış giderek tırmanıyor. Türk Tabipleri Birliği (TTB) Aile Hekimliği Kolu, özellikle İstanbul, Bursa, Ankara, İzmir, Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Erzurum, Manisa, Muğla, Van ve Zonguldak gibi illerde vaka artışlarının yaşandığına dikkat çekerken, vaka sayısının ilk beş ayda 2 bini aştığını belirtti. Hekimler, vaka sayısının daha yüksek olabileceği endişelerini dile getirirken, Sağlık Bakanlığını acil önlem almaya çağırdı ve ekledi: "Okulların açılmasıyla salgın riski büyüyebilir."

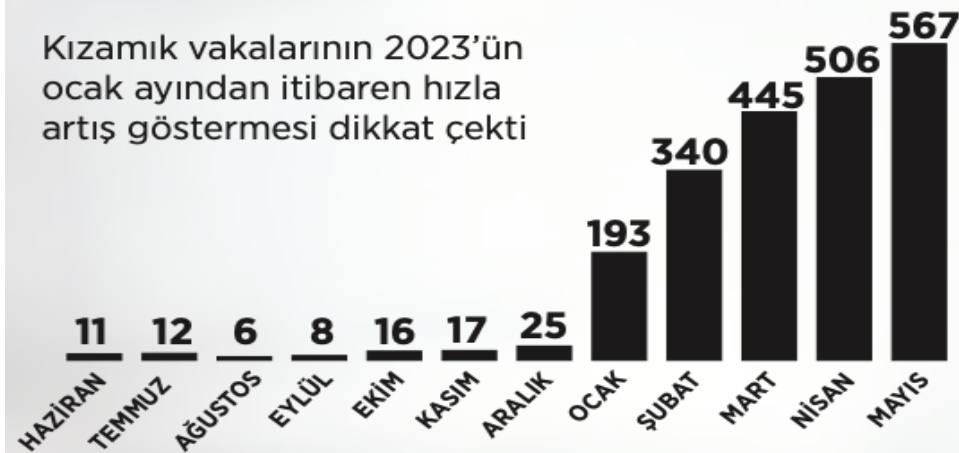
TTB Aile Hekimliği Kolu, Twitter'dan yaptığı açıklamada, Sağlık Bakanlığının, Dünya Sağlık Örgütü'ne bildirdiği laboratuvar kesin vaka sayısının ilk beş ayda 2 bin 51 olduğuna dikkat çekti. Açıklamada, özetle "Kızamık vakaları Ocak ayından itibaren artarak devam etmiştir. Yaz aylarında yavaşlamasını, kışın yeniden artmasını bekliyoruz" denildi.

İstanbul Riskli

Halk Sağlığı Uzmanı ve CHP Bursa Milletvekili Prof. Dr. Kayıhan Pala, doğrulanmış kızamık vakalarının 2 bini aştığını ancak sayının daha fazla olabileceği endişesini yaşadıklarını söyledi. Pala, "Kızamık olduğu halde bir nedenle laboratuvara erişmesi söz konusu olmayan vakaların varlığı da düşünülecek olursa vaka sayısı çok daha fazla olabilir" dedi. Recep Akdağ'ın Sağlık Bakanı olduğu dönemde, yılda 100 kızamık vakası bile görülmeyeceğinin iddia edildiğini ancak geline nokta hastalığın giderek arttığını anımsatan Pala, aşılamanın önemine dikkat çekti. Pala, özetle şunları söyledi: "Dünyanın iyi sağlık sistemlerinde kızamık bir sorun olmaktan çıkmış durumda. Çünkü bağışıklama üst düzeyde yapılabilir. Bir diğer önemli sorun ise vakaların ağırlıklı olarak İstanbul'da ortaya çıkmış olması. Bu da İstanbul'da bağışıklama hizmetlerinin ve bu sürecin takibinin pek de yeterli olmadığını gösteriyor. Çok sayıda insanın yaşadığı İstanbul yalnızca aşısız ya da aşı eksikliği olan çocuklar değil aynı zamanda geçmişte bir nedenle aşı olamamış, adolesanlar ve ileri yaşta kişiler için yakın zamanda sorun çıkarmaya başlayabilir. Çocukların bir arada yaşamasıyla birlikte risk daha da artacak. Yaz döneminde Sağlık Bakanlığının salgına yol açan asıl vakaların nerede olduğunu bularak o bölgedeki bütün risk altındaki grupları bir an önce bağışıklaması gerek. Okullar açılınca risk artacaktır."

KIZAMIK OLGU SAYISININ SON 12 AYDAKİ DAĞILIMI

Kızamık vakalarının 2023'ün Ocak ayından itibaren hızla artış göstermesi dikkat çekti

Bakanlık Kulak Tıkadı

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı Prof. Dr. Bülent Ertuğrul ise vaka sayısının daha fazla olabileceğini belirterek "Verilen sayılar Sağlık Bakanlığı'nın vermiş olduğu resmi sayılar. Biz biliyoruz ki bu sayıların çok daha üzerinde kızamık olgusu var. Bu yılın başından bu yana kızamık olayının olduğunu birçok bilim insanı dile getirdi ama bakanlık kulak tıkadı" dedi. Ertuğrul, pandemi döneminde artan aşı karşıtlığı ve kontrolsüz göçlerin vakaları artırdığını kaydederek, şöyle devam etti: "Pandemi döneminde sadece Covid-19 aşısına değil diğer aşılarla karşı da aşı karşıtlığı başladı. İnsanlar kendi çocuklarına yaptırmaları gereken aşılarından da onları uzak tutmaya başladılar. Hastalığın artmasındaki bir diğer faktör ise sığınmacıların kontrolsüz şekilde ülkeye girişidir. Sığınmacıların kendilerinin veya çocuklarının ne kadarının çocukluk çağı aşılarının yapıldığı da ne yazık ki kayıt altında değil. Hem aşı karşıtlığı hem kontrolsüz göçler vakaları artırdı. Dünyada da Covid-19'un ardından yeterli aşı yapılamaması, aşı çalışmalarının yavaşlaması gibi nedenler yüzünden çocukluk çağı bulaşıcı hastalıklarının sayısında artış eğilimi var. Ama biz ülkemizde bunu daha net bir biçimde görüyoruz. Bir anda Avrupa'nın en çok kızamık görülen ülkesi durumuna geldik. Korkarım ileriki dönemde diğer çocukluk çağı bulaşıcı hastalıklarında örneğin belki çocuk felcini, difteri, kabakulak vakalarını da görmeye başlayacağız."

En Sık Ölüm Nedeni Zatürre

Son dönemde giderek yaygınlaşan aşı karşıtlığı nedeniyle kızamık vakalarında önemli bir artış olduğunu belirten Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Yeşim Eker Neftçi, "Kızamıkta en sık ölüm nedeni zatürredir. En sık görülen komplikasyon orta kulak enfeksiyonudur. Kanamalı cilt lezyonlarıyla ortaya çıkar ve sıklıkla ölümcüldür. SSPE (Subakut Sklerozan Panensefalit) kızamığın geç başlangıçlı bir komplikasyonudur ve neredeyse her zaman ölümcüldür" dedi.

KUDUZ VAKALARINDA ARTIŞ

Son dönemde ülke genelinde kuduz vakalarında artış olduğu yönünde haberler kamuoyuna yansımıştır. Bu konudaki son örnek Urfa Siverek'te yaşanmış ve köpeği tarafından ısırılan mimar Lütfü Seray, kuduz teşhisi konulmasının ardından tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetmiştir.

Kuduz virüsü (Rabies) en ölümcül virüsler arasındadır. Merkezi sinir sisteminde enfeksiyon oluşmasına neden olmakta ve tedavi edilmediği takdirde, çok yüksek bir oranla ölümlü sonuçlanmaktadır. Bu nedenle kuduz aşısının, sokaktaki küpeli hayvanlar da dahil her yıl tekrarlanması gerektiği uzmanlar tarafından vurgulanmaktadır.

İnsan kuduzunun en önemli nedeni köpeklerdir fakat tüm memelilerde görülebilmektedir. Üçte birinin de nedeni büyükbaş evcil hayvanlardır. Dolayısıyla tüm evcil hayvanların her yıl kuduz aşılarının tekrarlanması gerekmektedir. Toplumda yayılımının engellenmesi için, yayılıma en sık neden olan evcil köpeklerin en az yüzde 70'inin aşılması gerekmektedir.

Zamanında yapıldığında kesin bir etki yarattığı bilinen kuduz aşılarının temini ve aşılana çok erken bir süreçte başlanması önemlidir. Bunun için de sayısı oldukça azaltılan kuduz merkezlerinin sayısı, ivedi bir biçimde artırılmalıdır. Aşı tedarikinde yaşanan sıkıntı nedeniyle merkez iller dışında, kuduz merkezlerine ve aşıya ulaşmanın güçleştiği ve bu merkezlerin yaygınlaşması gerektiği de dile getirilmektedir. Türk Tabipleri Birliği de (TTB) konuyla ilgili yaptığı açıklamada, kuduz şüpheli temas vakalarının artması nedeniyle kaygılı olduklarını ifade etmişlerdir.

Veteriner Hekimler Derneği'nin hazırlamış olduğu Sahipsiz Sokak Hayvanları Raporu'na göre; sahipsiz sokak hayvanı popülasyonunu kontrol altında tutmak için kısırlaştırmanın şart olduğu belirtilmiştir. Bu konunun başarılı olması için de; kısırlaştırma programlarının tek bir yönetim merkezinden idare edilmesinin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Hayvanlar kısırlaştırılıp alındıkları yerlere bırakılsa da bu kez herhangi bir kişinin sorumluluğunda olmadıklarından, içgüdüleriyle davranan bu hayvanların sürüleşip vahşileşip insanlara saldırmaları söz konusu olmaktadır. Dolayısıyla, sokak hayvanlarının kanunda ve yönetmelikte belirtilen yerel hayvan koruma görevlilerinin zimmetli sorumluluğuna verilmesinin çözüm sağlayacağı dile getirilmiştir.

Ülkemizdeki birçok Belediyede, Veteriner İşleri Müdürlükleri bulunmadığı belirtilmiştir. Oysaki belediyelerde hayvanlardan geçen hastalıklar için Veteriner İşleri Müdürlükleri olması zorunludur. Bu konuda bir çalışmanın yürütülmesi gereklidir. Ayrıca sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması, belediyelerin sınırlı bütçeleri göz önüne alındığında, serbest veteriner hekimlerden sağlanması mümkün bir hizmet şekline dönüştürülmelidir.

Hayvan sayısı, aşı durumları, kısırlaştırma durumları yerel yönetimler tarafından bilinmelidir. Bu bilgiler; bölgedeki veteriner kliniklerinden, muhtarlardan, il ya da ilçe tarım müdürlüklerinden öğrenilmelidir. Yerel

yönetimler, Veteriner İşleri Müdürlüklerini kurmalı ve zoonozlar, çevre sağlığı, sinek böcek mücadelesi, gıda güvenliği işlerini üstlenmelidirler. Bununla birlikte; Tarım ve Orman Bakanlığında Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü oluşturulmalıdır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'ne bağlı Şube Müdürlüğü nezdinde değil daha üst makamlarda bu örgütlenmeye dair çalışmalar yapılmalıdır. Yanı sıra da Sağlık Bakanlığı bünyesinde Veteriner Halk Sağlığı dairesi oluşturulmalıdır. Bu ve raporda ayrıntıları ile söz edilen önlemler ivedilikle alındıkları takdirde, konunun çözümü yönünde önemli bir aşama kaydedileceğine kuşku yoktur.

BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİ, TİCARİ BİR ANLAYIŞLA SUNULMAKTADIR

Sağlık hizmet sunumunun temel taşıını oluşturan birinci basamak sağlık sistemi, Sağlıkta Dönüşüm Programı aracılığıyla bitirildi. Tüm dünyada, düşük maliyetli, etkili, eşitlikçi, toplum sağlığına katkı sunan bir hizmet türü olduğu bilinen birinci basamak ticarileştirilerek sürdürülemez. Sağlık hizmetleri, koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetler olarak 3 grupta değerlendirilir. Koruyucu sağlık hizmetleri ise kendi içinde, çevreye yönelik ve kişiye yönelik koruyucu hizmetler olarak 2 grupta değerlendirilir. Çevreye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri, temiz suya ulaşım, hava kirliliği ile mücadele, gıda güvenliği, konut sağlığı, güvenli ulaşım gibi geniş bir hizmet alanını kapsar. Bu nedenle, kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin görev alanındadır. Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ise, bağışıklama, hijyen, aile planlaması, kronik hastalık takibi, kanser tarama programları, gebe takibi, bebek ve çocuk izlemi, yaşlı takibi, sağlık okuryazarlığı gibi, bireyin sağlıklı kalma halini yöneten, hastalıkların erken yakalanmasını sağlayan görevler bütünüdür. Sağlık hizmet sunumunun basamaklandırılarak tanımlanmasında, koruyucu hekimlik, birinci basamak kapsamındadır.

Sağlık Tüm Vatandaşlar İçin Temel Bir Haktır!

DSÖ ve tüm kabul gören uluslararası belgelerde, sağlık temel bir hak olarak görülmekte, CHP'nin sağlık hizmet sunumu anlayışı da bu yaklaşımla, kısacası sağlığın tüm vatandaşlar için temel hak olduğu anlayışı ile ifade edilmektedir. Birinci basamak sağlık hizmetleri, toplumsal eşitlik ilkesine dayalı olarak sunulması gereken, kapsayıcı, kesintisiz, diğer basamaklarla entegre, ulaşılabilir bir hizmet olmalıdır ve yetkin kadrolarla, ekip olarak ve kamucu bir yaklaşımla sunulmalıdır.

Türkiye'de duruma bakıldığında, 1. Basamak sağlık hizmetlerinin çoğunun, kamu binalarının dışında, kiralanmış binalarda sunulduğunu ifade eden Yaman, benzer bir durumun, demirbaş, yazılım, donanım ve sarf malzemeleri için de geçerli olduğunu belirtmiştir.

Aile Hekimi Başına 3.306 Nüfus Düşmektedir

Son 20 yılda, 1. Basamağa başvuru sayısı 3 kat artmış; oysa pratisyen hekim/aile hekimi sayısı son 20 yılda sadece 1,7 kat artmıştır. 100.000 kişiye düşen toplam hekim sayısı, 217 iken, AB ortalaması 397'dir. Aynı şekilde hemşire, eczacı ve diş hekimi sayıları da AB sayılarının çok altındadır. Aile hekimi başına 3.306 nüfus düşmektedir ki bu rakam, AB ülkelerinde 1500-2000 arasındadır. Bu nedendir ki, bu kadar özverili çalışan bu gruba rağmen, hala toplumun 15 yaş üstü kadınlarının %61'i hiçbir zaman smear; %65'i hiç mamografi taraması yaptırmamaktadır ve bu bilinçte değildir. Toplumun %56,1'i obez ve obez öncesi statüdedir ve vücut kitle indeksi takibi yapılamamaktadır. Tansiyon ölçümü, kan şekeri takibi, kolesterol ölçümü, gaitada gizli kan ya da grip aşısı yaptırmama gibi koruyucu hekimlik uygulamaları, hala toplumun yarısına hiç uygulanmamaktadır. Tüm bu yoğunluğa rağmen, 1. Basamak/2-3. Basamak başvuru oranları da çarpıktır. Yıllık hekim müracaat sayısı olan 8 kez'in sadece 2,9'u 1. basamağadır.

Seyyanen Yansıtılan Ek Ödeme Zammı Olan 8.077 TL'lik Kısım, Aile Hekimlerine De Yansıtılmalıdır

Aile Hekimleri, ödeneklerini iki kalemden almaktadırlar; 'Aile Hekimliği Ödeme Yönetmeliği' ve tüm masraflar için (kira, temizlik, personel, sekreter, elektrik, doğal gaz, telefon, internet, muhasebe, kırtasiye, tıbbi cihaz kalibrasyon, jeneratör bakım onarım, tıbbi atık, program lisansları, tıbbi sarf malzeme gibi) ödenen "Cari Ödenek". Aile Hekimliği Ödeme Yönetmeliği ile tavan ücreti üzerinden hesaplanan maaşa, "seyyanen yansıtılan ek ödeme zammı olan 8.077 TL'lik kısım, Aile Hekimlerine maalesef yansıtılmayacaktır, keza bunun için ayrı bir kanuni düzenleme gerekmektedir.

Cari ödenek zammı ise, memur zammına endekslidir. Oysa, asgari ücret artışı, iş yeri kiralari artış oranı çok daha yüksektir. Sağlık sisteminde yaşanan sıkıntıların üzerine, bir de ASM'de finansman ve ödeme zorluğu eklenmiş; birçok ASM kapanma noktasına gelmiş, hekimler, özel sektöre kaymaya başlamıştır. Sonuç, hiç şüphesiz ki halk sağlığı tehlikesi ve zaten 2-3. Basamağa yığılmış olan hastaların, daha uzun süreler beklemesi, daha fazla hastaneye gitmesi, sağlık çalışanlarının daha fazla tükenmesi, tırmanan şiddet vakaları ve tabii ki maliyet

artışıdır. Bu nedenle; yetkilileri derhal, ödeme sistemini düzenlemeye, seyyanen artışı Aile Hekimlerine de yansıtmaya, cari ödeneğin gerçek enflasyon oranları ile artırılmasına fakat en önemlisi de derhal kamucu yaklaşıma dönülerek, aile hekimlerini bu ticari yapılanmadan çıkarmaya ve kamucu bir koruyucu hekimlik düzenlemesine çağırıyoruz.

AİLELER ÇOCUKLARA BAKAMIYOR

Derin yoksulluk, çocukları da sardı. Ailesinin yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan ve ailesinden koparılmaya riski bulunan çocuk sayısının 165 bin 201 olduğu bildirildi.

Milyonlarca insan sosyal yardımlar ile ayakta kalabilirken "Ailesinin yanında bakımı sağlanamayan" çocuk sayısında dramatik artış yaşandı. 2020'de 129 bin 422 olan yaşamlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken ailelerin yanındaki çocuk sayısı, bu ay itibarıyla 165 bin 201'e ulaştı. Ekonomik buhran, milyonlarca haneyi sosyal yardımlar ile yaşamaya mecbur bıraktı. Temmuz 2023 itibarıyla 3,7 milyona ulaşan sosyal yardım alan hane sayısı, yoksulluğun ulaştığı boyutu gözler önüne serdi. İktidarın ekonomi politikası nedeniyle en temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta güçlük çeken aileler çocuklarına bakamaz duruma geldi. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın, "Sosyal ve Ekonomik Destek (SED)" verileri yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkisini ortaya koydu.

3 Bin 550 TL Destek

Ailesinin yanında temel ihtiyaçları karşılanamayan ve ailesinden koparılmaya riski bulunan çocuk sayısındaki artış, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın açıklamalarıyla gündeme geldi. SED miktarının memur maaşlarına yapılan yüzde 17,55'lik zam oranında artırıldığını belirten Göktaş, "İhtiyaç sahibi ailelerin çocukları için hesaplara toplam 584 milyon 118 bin 187 TL yatırdık" dedi. Ailelerin hesabına SED ödemesi olarak yaklaşık 3 bin 550 TL yatırıldığı bildirildi. SED hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısının Temmuz 2023 itibarıyla 165 bin 201'e ulaştığı öğrenildi. Temmuz'da 165 bin 201 olan SED kapsamındaki çocuk sayısının Cumhurbaşkanı ve 28'inci Dönem Milletvekili Seçimi'nin yapıldığı Mayıs ayına göre azalması dikkat çekti. Ancak ihtiyaçları, ailesinin en düşük seviyede dahi karşılanamayan çocuk sayısında yıllara göre büyük artış yaşandı.

Yoksul Çocuklar

SED hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısındaki değişim kayıtlara şöyle geçti:

- 2020: 129 bin 422
- 2021: 141 bin 275
- 2022: 147 bin 456
- 2023: 160 bin
- 2023 Mayıs: 178 bin
- 2023 Temmuz: 165 bin 201

SED Projesi Nedir?

Bakanlık, SED Projesi'ni şu ifadelerle tanımlıyor: "Çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken ailelerin, kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar çocuklarının bakımı ve desteklenmesi amacıyla geçici bir süre verilen ekonomik destekler ile ve psiko-sosyal destek sistemidir."

BAŞARISIZLIĞI GİZLEME ÇABASI

ÖSYM 2023 YKS istatistiklerini duyururken, net ortalaması bu yıl yine açıklanmadı. Uzmanlar sadece doğru ortalamaların açıklanmasıyla başarısızlığın ve eğitimde yaşanan aksaklıkların gizlendiğinin altını çizdi.

Üniversiteye girmek isteyen adayların beklediği Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçları önceki gün açıklandı. Açıklanan sonuçlarda ise net ortalaması yerine bu yıl da doğru ortalamalarına yer verildi. Net ortalamasına yer verilmemesi tepki çekerken, eğitim sistemindeki aksaklıkların gizlenmeye çalışıldığına yönelik tartışmaları beraberinde getirdi.

Türkiye'deki eğitimdeki başarısızlıkların merkezi sınavlarla ortaya çıktığının altını çizen Eğitim Uzmanı Onur Soğuk, şöyle konuştu:

“Öğrenciler her yıl okullarda yüksek puanlar, takdir ve teşekkür belgeleri alıyor fakat Türkiye genelinde yapılan merkezi sınavlarda ortaya çıkan ortalamalar, eğitim seviyemizin gerçek durumunu gösteriyor. ÖSYM önceki yıllarda net ortalamasını açıklarken, son 3 yıldır sadece doğru ortalamalarını duyuruyor. Bu da mevcut olarak düşük görülen doğru ortalamalarının aslında daha da düşük olduğunu gösteriyor. Bu durumun bir nevi TÜİK verilerine benzediği söylenilebilir. Bu şekilde yaparak başarı sanki daha yüksekmış gibi gösteriliyor ancak önemli olan net ortalamasıdır. Bu şekilde durumun gerçekte ne kadar kötü olduğunu göremiyoruz.”

Uçurum Sorgulanmalı

Öğrencilerin yüksek notlarla mezun olmasına rağmen sınavda büyük başarısızlık yaşadıklarını vurgulayan Soğuk şunları dile getirdi:

“Türkçe’de doğru sayısı TYT sınavında 20 olarak görünüyor. Bu da ana dilde başarı oranının yüzde 50 olduğunu gösteriyor. Bu bile başlı başına sorgulanması gereken bir mesele. Matematikte de durum aynı şekilde. Öğrenciler liselerde yüksek notlarla mezun oluyor ve sınıfta kalmıyor. Madem herkes yüksek notlar alıyor bu notların merkezi sınavlara da yansması lazım. Arada bu kadar uçurumun olması sorgulanması gereken bir durum. Ya gerçekçi bir eğitim verilmiyor ya da gerçekçi bir sınav yapamıyoruz. İlk seçenek daha olası. Esas sorgulanması gereken liselerdeki eğitim sistemi. Notlar gerçekçi olsa, sınıfta kalma sert bir şekilde uygulansa bu kadar fazla mezun olmayacak ve yığılma yaşanmayacak.”

Geçerlilik Ölçülemez

Eğitimci Nazik Kösegil net ortalamasının ise doğru ortalamasından çok daha az olduğuna dikkat çekti. Kösegil, “Açıklanan doğru ortalamaları aslında net ortalamalarının daha düşük olduğunu gösteriyor. Net ortalamalarını açıklamayarak sistemdeki problemleri daha az göstermeye çalışıyorlar. Biz bu şekilde sınavlarımızın geçerliliğini ölçemeyiz. Net ortalamalarını görmemiz lazım ki eksikleri görelim. Doğru ortalamaları bile çok düşük. Bu ortalamaların düşük olmasının birkaç sebebi var. Bunlardan birisi lise eğitimimiz. Lisede maalesef sınıfta kalma yok ve lise eğitimindeki diğer problemler de bu düşüşü etkiliyor. İkinci olarak ise 3,5 milyon kişinin girdiği sınavda zaten yüksek bir ortalama beklemek doğru olmaz. Ancak 1,5 milyon öğrenci sınava gerçekten hazırlanıyor” dedi.

Lise ve ortaokullarda verilen eğitim ile sınavlarda sorulan sorularda farklılık yaşandığını aktaran Kösegil, “4 yıl boyunca çocuklara eğitim veriliyor, proje yaptırılıyor ve bu eğitimden bağımsız bir tarzda sınava sokuluyorlar. Eğitim sistemi ve sınav sistemindeki bu farklılık, bu uçurum bize hep bu sonuçları getirir” diye konuştu.

3 DOĞRU İLE ORTALAMAYI GEÇTİ

Sınav sonuçlarının açıklanmasının ardından sosyal medyada konuşulan konulardan biri, Volkan Eren Erdoğan isimli bir öğrencinin TYT ve AYT’de yer alan her bölümdeki sorulara 3 doğru ve 1 yanlış yanıt vermesi oldu. Bianet’e konuşan Erdoğan, bu sonuçlara rağmen bazı alanlarda Türkiye ortalamasını geçtiğini söyledi. Erdoğan, “TYT’de geçmedim; ama AYT’de Türk Dili ve Edebiyatı ve Matematik dışındaki tüm alanlarda ortalamamın üstündeyim. Amacım ya da hedefim eğitim sistemini eleştirmek değildi; ama evet sosyal medyada böyle algılandı. Ama tabii ki 3 doğru 1 yanlış yapıp yine de ortalamamın üstünde olmam eğitim sistemimizin de aslında biraz kötü olduğunu gösteriyor. Öğrencilerin netlerinin neden bu kadar düşük olduğunu belki de artık araştırmanız gerekiyor” dedi.

EĞİTİMDE SORUNLAR ÇİĞ GİBİ ARTARAK BÜYÜYOR!

Okullar tatile girdi, öğrencilerin bir kısmı tatilde, bir kısmı LGS ve YKS sonuçlarına göre yeni bir eğitim kurumuna yerleşmeye çalışarak, eğitim hayatını sürdürme arzusu içerisinde.

Tatil döneminin diğer önemi ise Yeni Eğitim-Öğretim Yılına bir hazırlık süreci olması. Yeni başlayacak olan Eğitim-Öğretim Yılına hazırlıklarının yapılacağı, eksiklerinin giderilebileceği, daha iyi koşulların sağlanabileceği, eğitim-öğretimin kalitesinin artırılabilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi için yapılabileceklerin doğru planlanması ve hayata geçirilebilmesi için kullanılacak en değerli süre tatil dönemi. Yaz dönemi hazırlığı gelecek Eğitim-Öğretim Yılına nasıl geçeceğini bize gösterir.

Peki bu süreçte neler yapılmalı, yapılabilir mi?

Bugünkü Basın Açıklamamızda özellikle bu konulara yer vermeye çalışacağız.

- Öncelikle MEB’ in şapkasını önüne koyarak biten dönemi değerlendirmesi, gerçek başarı ve başarısızlıkları görmesi gerekir.

- Yeni dönemde atamaların yeterli şekilde yapılabilmesi, en az 100 bin öğretmen ataması yapılması gerekir, emekli olan öğretmen sayısının da dikkate alınması burada önemlidir.
- Yine okula yeni başlayacak olan öğrencilerin kayıtları sorunsuzca halledilebilmesi, velilerden okul ihtiyaçları için kayıt parası vs. adı altında para istenmemesi gerekir.
- Gelecek yılın ders araç ve gereçlerinin dağıtımına hazır hale getirilmesi,
- Okul binalarının eksiklerinin giderilmesi, onarımlarının yapılması yine yapılacak işlerden bazılarıdır.
- Özellikle 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş depremleri sonrasında çok sayıda öğrencimiz eğitim-öğretimlerine bu illerin dışında devam etti. O illerde kalan öğretmenler ve öğrencilerimiz ise eğitim-öğretimlerine sağlam kalan okullar ile barakalarda, çadırlar da, ya da geçici amaçla tesisi edilmiş binalarda devam etti.

Türkiye’ de Eğitim Sisteminde Fırsat Eşitsizliği yaşanırken zaten Covid 19 Pandemisi de tüm önlemlere rağmen bir öğrenme açığı oluşturmuştu, bu kez de deprem yeni öğrenme açığı ve kaybı ortaya çıkarttı. Telafi programları ise bu açığı kapatmakta yeterli olmadı.

Örneğin Sayın Bakan deprem öncesinde Hatay’ da 14.724 derslik bulunduğunu, deprem sonrası yaklaşık 6.700 dersliğin ya yıkıldığını ya da kullanılamaz duruma geldiğini, halen öğretim yapabilir derslik sayısının **8.045** olduğunu açıkladı.

Bulunan çözüm ise konteyner ve çadır sayısını arttırmak oldu, kalıcı çözümler için de yatırım programına konulduğunu daha çok sayıda derslik yapılacağı ifade edildi.

Ancak 8 ay sonra ne yapıldı, yetişecek mi, belirsizlikler gerçekten çok fazla.

Öğretmenler

Bu bölgelerde görev yapan öğretmenlerin de barınma sorunu ve kira sorunlarının bakanlık tarafından çözülmesi gerekir.

LGS Sınavı

Diğer önemli bir konuda LGS sınavı, bu sınav Fırsat Eşitsizliğinin ne kadar derinleştiğini bir kez daha göz önüne seriyor.

Neden dersiniz;

Hem her yıl LGS ile okullara giriş sayısı azalsaydı ya da LGS ile öğrenci alan kurum sayısı azalmış olsaydı okullar arasındaki **Nitelik Farkları** azalıyor diyebilecektik.

Oysa tam tersi artış gösteriyor, bu da okullar arasındaki nitelik farklarının artması, aynı zamanda Fırsat Eşitsizliğinin de artması anlamında yorumlanabilir.

Tabi aynı zamanda ilk defa Meb Nitelikli okul-Niteliksiz okul tanımını icat etti ki yıllar sonra sadece zorunlu eğitim kapsamındaki okullarda değil yükseköğretim de de Nitelikli-Niteliksiz Bölüm ya da Alanlar tanımlandı.

Barajın kaldırılması ve sonrasında başarı sırasının geçerli olduğu ve olmadığı alanlar gruplandırılmasında meslek grupları, alanlar nitelikli-niteliksiz olarak sınıflandırıldı.

Öğretmenlik Meslek Kanunu

Bir diğer önemli konu da bu, hiç görüş alınmadan, eleştirilere kulak tıkayarak çıkarılmıştı. Şimdi ise yeni bir meslek kanununa ihtiyaç var, **Kariyer Basamakları Sisteminin kaldırılması gerekir.**

Yani İktidar Anayasa Mahkemesi kararını beklemeden öğretmen örgütleriyle yan yana gelerek yeni bir meslek kanunu hazırlamalıdır. Uzman ve Başöğretmenlik kaldırılmalı, ünvanlar için belirlenen ücretler başvurma koşulu için aranan kıdem ve derecedeki tüm öğretmenlere verilmelidir.

Öğretmenliğin apoletlere değil, meslek olarak güçlendirilmeye ihtiyacı vardır.

ÇEDES Projesi ve Kayıt Dışı Eğitim Kurumları

6 yaşından 19 yaşına kadar zorunlu eğitim uygulaması yapan bir ülkeyiz, çocuklarımızı korumak da Cumhuriyetimizin kuruluş ilkelerinden biridir.

Okullar öğrenci ve öğretmenlere aittir. Öğrenci ve öğretmenlerin dışında sınıflara başka kişilerin girmesi, okulların asıl işi eğitim olmayan kurumlarca faaliyet alanı haine getirilmesi doğru değildir.

ÇEDES Protokolleri hemen sonlandırılmalıdır. Bu konuda ısrar edilmesi siyasal ve toplumsal kutuplaşmanın okullara daha fazla taşınması anlamına gelmektedir.

Özel Öğretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenler

Yeni Öğretim Yılına hazırlanırken Milli Eğitim Bakanlığı 200 bin öğretmeni sesini duyması gerekir.

Bir kamu hizmeti, bir özel kuruluşa devredilse bile yine kamu hizmetidir ve kamuda geçerli olan hükümler onun için de geçerli olmak zorundadır.

2014 yılında 6528 sayılı kanunun 14.maddesi ile kaldırılan cümle şu;

“Okullarda yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez”

Bu kanun Hükümünün kaldırılmasıyla özel okullarda çalışan öğretmenler asgari ücrete mahkum edilmiş oldu, hatta asgari ücretin altında çalışan öğretmen olduğu bilgilerini de alıyoruz.

Yüksek öğretimde ise; zaten sorunların biriktiği, nitelik kaybı yaşayan bir yüksek öğretim sisteminden bahsediyoruz.

Uluslararası ortamda başarı sırasında gerileyen, her geçen gün öğrencisinin de öğretim elemanı ve akademisyeninin de mutsuzlaştığı, umutsuzlaştığı, Öğrenci ve Akademisyenin aidiyet duygusunu yitirdiği,

Atanmış rektörleriyle her geçen gün olumsuz uygulamaların, ilan ve atamaların sayısının arttığı bir sistemden söz ediyoruz.

Saraya bağlı karar veren, gençlerin maksimum yararı, üreten bir Türkiye'nin Kalkınma Stratejisine yönelmeyen bir sistemden bahsediyoruz.

Ne gördük MEB deprem sonrası okulları bir şekilde devam ettirirken, YÖK eğitimi durdurdu, sonra yurtları boşalttırdı, uzaktan eğitime geçti, sık sık karar değişikliği ve uygulama farklılıkları da yaşanarak öğrenciler mağdur edildi.

Ardında yeni bir eğitim dönemi başlarken sorunlar yine görmezden geliniyor, başarılıymış görünümü sergilenmeye çalışılıyor, Yurt sorunu, barınma sorunu yokmuş gibi gösteriliyor. Bu konuda odadaki yatak sayıları artırılarak kapasite yaratılması başarı gibi anlatılıyor.

Öğrenci geçinmiyor, burs sorunu var, yoksulluk var, kiralar yüksek, aileler zorlanıyor. Öğrencilerde mezun olunca “iş nasıl bulacağım umutsuzluğu var ve halen bir istihdam programı yok, geçmişte istihdam programı denilen 22 çalışma da boşa çıktı, plansız giden, eksiklerini görmezden gelen bir eğitim sistemi ya da sistemsizliği var, yönetilemeyen bir ekonomi söz konusu.

Tüm bu sorunlara çözüm önerilerimizi söylemiştik ancak geline nokta iktidar bu sorunları görmezden geldiği ve eğitimi gelecek nesilleri ideolojik olarak şekillendirme hedefi ile yönlendirdiği, Fırsat Eşitsizliğini ise ortadan kaldırmadığı sürece bu sorunlar artarak devam edecektir.

SORUN ZİHNİYETDE

Milli Eğitim Bakanı kız çocuklarının okullaşmadığını bahane ederek karma eğitimi hedef olsa da Bakanlığın verileri bunun tam tersini söylüyor. MEB'e göre okullaşma kızlarda da erkeklerde de geride. Kadını sosyal hayattan izole etmek isteyen iktidarın amacı buna ilkokuldan başlamak.

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in karma eğitimi hedef alan açıklamaları gündemdeki yerini koruyor. Tekin'in “Milli Eğitim olarak birincil hedefim ne? Kız çocuklarının okullaşması sağlamak. O zaman veliyi ikna etmek için biz, gerekirse kız okulları da açabilmeliyiz. Veli isterse çocuğunu kız okullarına gönderebilmeli, isterse erkeklerin gittiği okullara gönderebilmeli” açıklamasına karşın Milli Eğitim Bakanlığı'nın verilerine göre, kız çocuklarıyla erkek çocukları arasında okullaşmada anlamlı bir fark bulunmuyor. Tersine hem erkeklerde hem de kızlarda okullaşma oranları geride. Hatta yükseköğretimde kadınların okullaşması erkeklere göre yüzde 9 daha yüksek.

Kademe kademe okullaşma oranları şöyle:

İlkokul

4+4+4'e geçildikten sonraki ilk yıl olan 2012-2013 yılında okullaşma oranları MEB'in istatistiklerine göre ilkokulda 98,86'ydi. Kız çocuklarında okullaşma 98,81, erkek çocuklarında ise 98,92'ydi. MEB'in istatistiklerini en son yayımladığı yıl olan 2021-2022'de ise okullaşma oranı ilkokulda 93,16'ya düştü. Kızlarda bu oran 93,1'e, erkeklerde ise 93,2'ye geriledi. Yani ilkokulda okullaşma aradan geçen yıllarda hem kız çocuklarında hem de erkek çocuklarında düşüş gösterdi.

Ortaokul

2012-2013 eğitim-öğretim yılında ortaokul düzeyinde okullaşma toplam 93,09'du. Erkek çocuklarında bu oran 93,19, kız çocuklarında ise 92,98'di. 2021-2022'de ise ortaokulda toplam okullaşma 89,84'e düştü. Erkeklerde 89,95, kızlarda ise 89,73 oldu. Verilerde de görüldüğü gibi erkekler ve kızlar arasında anlamlı bir değişiklik olmadı. Ortaokul verileri de Bakan Tekin'i yalanladı.

Ortaöğretim

Ortaöğretimde zorunlu eğitimin de 12 yıla çıkması nedeniyle okullaşma oranlarında artış yaşandı. 2012-2013'te ortaöğretimde okullaşma oranı toplam 70,6'ydi. Erkeklerde 70,7, kızlarda ise bu oran 69,31'di. 2021-2022'de okullaşma toplam 89,67 oldu. Erkeklerde bu oran 90,03'e, kızlarda ise 89,29'a yükseldi. Yine ortaöğretim verileri de Bakan Tekin'in söylediğinin aksini gösterdi. Erkekler ve kızlar arasında anlamlı bir farklılık oluşmadı.

Yükseköğretim

Eğitim kademeleri içinde anlamlı bir fark sadece yükseköğretimde oluştu. AKP'nin her ile üniversite politikasıyla yükseköğretimde de okullaşmada artış yaşandı. 2012-2013'te yükseköğretimde okullaşma 38,5'ti. Erkeklerde bu oran 38,4, kadınlarda ise 38,6'ydi. Toplam okullaşma yükseköğretimde 2021-2022'de 44,66 oldu. Erkeklerde okullaşma 40,31, kadınlarda ise 49,2'ye yükseldi. Verilerde de görüldüğü gibi kadınların lehine yaklaşık yüzde 9'luk bir fark oluştu.

Sorun Okullaşma

İlkokuldan yükseköğretime tüm verilerin gösterdiği sorun kızların okullaşması değil, erkek ve kız çocuklarının okullaşması. İlkokul ve ortaokulda okullaşmada düşüş yaşanırken yükseköğretimde ise yeterli okullaşma hâlâ sağlanamadı. Tüm bu veriler Bakan Tekin'in ortaya attığı iddianın ve planın gerçek olmadığını net bir şekilde gösterdi. Özetle ülkede kız okullarına değil, çocukların okullara gitmesini sağlayacak politikalara ihtiyaç var. Fakat ülkede yaşanan ekonomik yıkım ve MEB'in politikaları tersine okullaşmayı değil, çocuk işçi sayısını artırdı. TÜİK'in nisan ayında açıkladığı verilere göre, 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı 2022'de yüzde 18,7 oldu. Bir önceki yıl bu oran 16,4'tü. Çalışmak zorunda bırakılan 15 yaş altı çocuklar da eklenince çocuk işçi sayısının 2 milyondan fazla olduğu tahmin ediliyor. Üstelik çocuk işçilerin büyük çoğunluğu da erkek çocuğu.

Üniversite İstemişlerdi

AKP iktidarının kız okulu fikri yeni değil. Daha önce de AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan kadın üniversiteleri kurulması gerektiğini söylemişti. Erdoğan "Japonya'da 800 üniversite var. Bu 800 üniversitesinin yüzde 10'u kadın üniversitesi. Bu tabii bizler için çok ama çok anlamlı. Japonya bu noktada çok önemli bir örnek" demişti. Elbette sadece bu açıklamayla da kalmamıştı bu konu. MEB'in 2020 yılı Faaliyet Raporu'nda "Japonya örneği incelenerek sadece kadın öğrencilerin kabul edildiği kadın üniversiteleri kurulacaktır" ifadeleri yer almıştı.

Taşrada Mahalle Baskısı Yaratacak

Konuya ilişkin değerlendirmelerde bulunan Bolu Eğitim Sen Şube Başkanı Zehra Kulalı Gezici uygulamanın özellikle taşrada mahalle baskısı yaratacağını söyledi. Gezici şunları aktardı: 'Bakan'ın kız çocuklarının okullaşması açısından karma eğitimi bir engel olarak görmesi ve bunu veli talebi üzerinden meşrulaştırmaya çalıştırarak bir 'özgürlük' olarak tarif etmesi ardından yandaş sendikanın buna hemen cevaz vermesi çok tanıdık ve bilindik bir yöntem. Karma eğitim tartışması iktidarın politik bir ajandasından başka bir şey değildir; ve bu tartışma iktidarın dinselleşme, kadınların kamusal alandan izole eden, kazanılmış haklarını tek tek tırpanlayan, eşit ve özgür yaşam mücadelesine her gün gözdağı veren tutumundan bağımsız değerlendirilemez. Bu talep politik bir taleptir. Bu talebe ciddi bir direnç geliştirilemezse iktidarın hep gündeminde olacaktır bu geri dönüşü zor bir karanlığa kapı aralayacaktır.

Özellikle taşrada mevcut siyasi atmosferle birlikte düşünüldüğünde ve bürokrasi maharetiyle veliler ciddi bir baskıya, mahalle baskısına maruz kalacaktır. Biz bunu seçmeli din derslerinde görüyoruz. Velinin önüne ders seçme çizelgesi dahi gelmeden, görmeden talimatlarla okul idarelerine hangi ders kaç saat seçilecek emri

verildiğini biliyoruz. İtiraz edenlere de "tek sen seçmedin başka ders yok. Sınıf yok" deniliyor. Biz bunların tanığıyız. Dolayısıyla eğer bu uygulama hayata geçirilirse mevcut kadrolarla kısa sürede velilere başka seçenek bırakılmayacaktır. Bu bir seçenek olmaktan çıkıp zorunluluk olarak dayatılacaktır."

MEB'e göre okullaşma (%)

	2012-2013		2021-2022	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
İlkokul	98,9	98,8	93,1	93,2
Ortaokul	92,9	93,1	89,7	89,9
Ortaöğretim	69,3	70,7	89,6	90,3
Yükseköğretim	38,6	38,4	49,2	40,3

Problem Yoksulluk

CHP de geçen günlerde kız çocuklarının eğitimden kopmasının esas nedeninin karma eğitim değil yoksulluk olduğunu ortaya koyan bir rapor yayımladı. Raporda şu verilere yer verildi:

- 2019 yılında 5-14 yaş aralığındaki 53 bin kız çocuğunun eğitime devam etmeme sebebi eğitim masraflarının karşılanamamasıdır.
- 2019 yılında 15-17 yaş aralığındaki 80 bin kız çocuğunun eğitime devam etmeme sebebi eğitim masraflarının karşılanamamasıdır.
- TÜİK'in verilerine göre 2021 yılında 7 bin 190 çocuk doğum yaptı. Doğum yapanların 117'si 15 yaşının altındaki çocuklar oldu.
- 2019 yılında 5-14 yaş arası kız çocuklarının yüzde 79,6'sı, 15-17 yaş arasındaki kız çocuklarının yüzde 25,4'ü tarım sektöründe çalışmıştır.
- 2020 yılında güvenlik birimlerine ulaşan 77 bin 831 olayın mağduru kız çocuklarıdır.

Raporun sonuç metninde ise şu değerlendirmelere yer verildi: "Yapılan tüm araştırmalar, kız çocukların okullaşamaması ve bir aşamadan sonra eğitimi terk etmelerinin en önemli nedeninin 'yoksulluk' olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla çocuk işçiliği ve toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri nedeniyle 'çocuk evliliklerinin' sayısı her geçen gün artıyor. Ayrıca köy okullarının kapatılması, taşınabilir eğitime geçilmesi ve 4+4+4 sistemi kırsalda kız çocukların eğitime erişimden yoksun kalmasının en önemli nedenlerinden biridir. Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'in bir an önce argümanlarda değil de kanıta dayalı bu araştırmalardan yola çıkarak kız çocuklarına yönelik ihmal ve istismarın önüne geçen erken çocukluk eğitiminden başlayarak üniversiteye kadar eğitimlerini devam ettirecek projeleri hayata geçirmesini heyecanla bekliyoruz."

EĞİTİM SİSTEMİ TEPETAKLAK

Karma eğitimi bırak asıl soruna bak: Eğitim sistemi tepetaklak

Karma eğitim tartışmaları sürerken OECD raporu, AKP döneminde eğitimin kalitesinin giderek düştüğünü ortaya koydu. Rapora göre, son 16 yılda ülkede eğitimden duyulan memnuniyet yüzde 52'den 21'e geriledi.

Hemen her eğitim öğretim döneminde harem selamlık eğitim tartışmalarının yaşandığı Türkiye'de, Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in skandal çıkışı tartışmaları daha da alevlendirdi. İktidara yakın bir televizyon kanalında konuşan Tekin ailelerin, "Kızımın erkeklerin olduğu yerde olmasını istemiyorum" dediğini savunarak, "Ancak biz bu kızlarımızı eğitime dâhil etmeliyiz. Karma eğitim önemlidir. Ancak ihtiyaç duyulması halinde kız okulları kurulabilir" dedi.

Bakan Tekin'in sözleri öğrencilerden velilere, eğitimcilerden eğitim sendikalarına kadar geniş kesimlerin tepkisine yol açtı. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Türkiye'deki eğitimin kalitesine yönelik raporları ise "harem selamlık eğitim" tartışmaları arasında asıl sorunun gölgelendiğini bir kez daha gözler önüne

serdi. Raporlara göre, Türkiye'deki eğitim sisteminden duyulan memnuniyet oranı AKP döneminde tepetaklak oldu.

Fiyasko Dönem

OECD, 43 ülkedeki eğitim sisteminden ve okullardan duyulan vatandaş memnuniyetini mercek altına aldı. 2007 yılında Türkiye, yüzde 52'lik memnuniyet oranı ile 43 ülke arasında 41'inci sıraya yerleşti. 2007 yılında 43 ülkenin eğitim sisteminden vatandaş memnuniyeti oranı ortalaması yüzde 65 olarak hesaplandı. 2007 yılına yönelik raporlarda Danimarka, Norveç ve Portekiz'in, eğitim sistemleri itibarıyla yurttaşlarını en çok memnun eden ilk üç ülke olduğu bildirildi.

Keskin Düşüş

OECD, 43 ülkedeki eğitim sisteminden ve okullardan duyulan vatandaş memnuniyeti oranını 2018 yılında yeniden masaya yatırdı. 2007 yılında 41'inci sırada olan Türkiye, 2018 yılında ise son basamağa indi. Buna göre, 2018 yılında Türkiye'deki vatandaşların eğitim sisteminden duyduğu memnuniyet oranı yüzde 35 olarak kayıtlara geçti. Danimarka, Norveç ve Portekiz 2018 yılında da üst sıralardaki yerini korudu.

Son Sıraya Çakılı

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün 2023 yılı raporu ise Türkiye'nin eğitim sisteminde yaşanan keskin düşüşü gözler önüne serdi. Türkiye, 2023 yılı itibarıyla eğitimde yüzde 21'lik memnuniyet oranı ile 45 ülke arasında yine son sırada kaldı. Endonezya yüzde 88'lik memnuniyet oranı ile yurttaşlarına en iyi eğitim hizmeti veren ülke olurken Norveç'in yüzde 87 ile ikinci, Finlandiya'nın yüzde 85 ile üçüncü sırada olduğu belirtildi. İsviçre ve İrlanda ise eğitimde yüzde 84'lük memnuniyet oranı ile dördüncülüğü paylaştı.

DEVLET, MENZİL'İN MÜŞTERİSİ OLMUŞ!

Kamuda hızla örgütlenen Menzil Cemaati'ne ait Ser Organizasyon Şirketi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı'nın "müşterisi" olduğunu açıkladı. Kızılay, valilikler ve AKP'li belediyeler de cemaatin müşteri listesinde.

Kamuda hızla örgütlenmesiyle bilinen ve son aylarda gündemden düşmeyen Menzil Cemaati'ne ilişkin tartışma yaratacak bir ayrıntı daha ortaya çıktı.

Milyarlarca lirayı yöneten cemaatin farklı alanlarda faaliyet gösteren birçok şirketi var. Bu şirketlerden biri de 2011'de kurulan Ser Organizasyon isimli şirket. Organizasyonun internet sitesinde yer alan bilgilere göre de kamu kurumlarının milyonlarca liralık organizasyon işleri bu şirket tarafından yapılıyor.

Şirket internet sitesinde "Milli ve manevi değerleri şiar haline getirdiği" etkinlikler düzenlediğini belirterek "müşterilerini" şöyle açıkladı: "Gençlik ve Spor Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Kızılay, Van ve Kahramanmaraş Valiliği, Şarkışla Kaymakamlığı, AKP'li Bursa, Kayseri, Ordu ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile MHP'li Kütahya, AKP'li Uşak ve Keçiören Belediyesi ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu ile birçok yandaşın yönetiminde yer aldığı TÜGVA."

İstanbul Ticaret Odası kayıtlarında ise şirketin resmi sahibinin Yakup Öztürk isimli bir şahıs olduğu ve şirketin merkezinin de İstanbul Sancaktepe'deki Semerkand İş Merkezi'nde olduğu belirtiliyor.

Birçok Şirketleri Var

Seçimlerde iktidara desteğini açıklayan Menzil Cemaati'nin AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne (İBB) kalıp sabun ve ramazan erzağı sattığı ortaya çıkmıştı.

Menzil Cemaati'ne ait Nakış Toptan Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, 9 Aralık 216 tarihinde İBB iştiraki İSPARK'a 84 bin 807 TL bedelle kalıp sabun sattı. Aynı şirket 19 Temmuz 2013 tarihinde de yine İSPARK'a 130 bin 542 TL bedelle Ramazan erzağı sattı.

6 Şubat'ta meydana gelen büyük deprem felaketinin ardından Kızılay'ın, Menzil Cemaati'ne bağlı Nakış Gıda isimli bir şirketten gıda malzemesi, yardım kolisi satın aldığı iddia edilmişti. Depremzedeler için yapılan bu alımın ihalesiz olarak gerçekleştirildiği öne sürüldü. Ayrıca Menzil Cemaati'ne mensup olduğu bilinen Kızılay Başkanı Yardımcısı Fatma Meriç Yılmaz'ın da bu alıma aracılık ettiği belirtildi.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI VE İKTİDARIN AYRIMCI ZİHNİYETİ

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, A Haber'de katıldığı bir programda karma eğitimi hedef aldı. Bakan Tekin: "Kız çocuklarında okullaşma oranı düşük, istediğimiz seviyeye nasıl getirebiliriz şeyi var. Kız çocuklarını okula göndermeyenlerin argümanlarından bir tanesi de 'Ben çocuğumu erkeklerle aynı okula göndermek istemiyorum'. Benim birinci hedefim kız çocuklarının okullaşması. O zaman veliyi ikna etmek için biz gerekirse kız okulları da açabilmeliyiz, veli isterse çocuğunu kız okullarına gönderebilmeli, isterse erkeklerin gittiği okullara gönderebilmeli" dedi.

Zihniyet ortakları destek açıklamaları gönderirken halk tepki gösterdi.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız, "Gerekirse kız okulları da açabilmeliyiz" diyen Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e destek verdi: "Karma okullarla birlikte kız okullarının da olması zenginliktir."

Bir diğer destek Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Destici'den geldi. "Çocuklarımızın hangi okula gideceğine de aileleri ve kendileri karar verir" diyen Destici, "Japonya'daki gibi kadın üniversiteleri de açmalıyız. Şehir hastanelerinden başlayarak her ile en az bir kadın hastanesi de planlamalıyız" dedi.

İddia: Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in niyeti ilkokuldan itibaren kız okulu açmak, üst kadrolar da destek olacak kişilerden seçildi

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in bir televizyon programında söylediği tartışma yaratan "kız okulları" önerisiyle ilgili gündem sürüyor. Bakanlık kaynakları, "karma eğitime karşı bir çalışma olmadığını, bunun Tekin'in bireysel açıklaması" olduğunu belirtiyor, ancak Tekin'in asıl niyetinin, "ilkokuldan itibaren kız okulu açmak ve bu şekilde karma eğitimi delmek olduğu" ve "bakanlığın üst kadrolarının da bunu kabul ederek, destek olacak kişilerden seçildiği" konuşuluyor.

Cumhuriyet'te yer alan habere göre, böyle bir adım için yasal düzenleme gerekeceği ve "bunun gerçekleşmesi için şartların zorlanacağını" savunan bakanlık personeli, "Bu süreçte kamuoyu hazırlanacak" görüşünü dile getiriyor.

Milli Eğitim Bakanı Tekin'in "kız okulları" önerisine tepkiler durmuyor; "Algı oluşturmaya çalışmaya çalışıyor; hiçbir bilimsel ve mantıklı gerekçeniz olamaz!"

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in bir televizyon programında karma eğitim sebebiyle bazı ailelerin kız çocuklarını okula göndermediğini belirterek "kız okulları açma" önerisine bir tepki de Öğrenci Veli Derneği'nden geldi.

Bakan Tekin'in algı yaratmaya çalıştığı belirtilen açıklamada, "Her şeyden önce Bakan Tekin'in bu kararı, yaşamın doğal akışına aykırıdır; yaşamın kendisi karmadır. Sayın Bakan yaşamın içinden kadını soyutlayabilir

misiniz? Soyutlayamayacağınıza göre, okullarda da çocuklarımızın cinsiyetlerine göre ayrıştırılmasına hiçbir bilimsel ve mantıklı gerekçesiniz olamaz” denildi.

“Yanlış olan; çocukların kızlı erkekli eğitim görmelerinde, birlikte oynamalarında, saf masumane duygularla arkadaşlıklarında cinsellik arayan sakat zihniyettir” denilen açıklamada, “Bunun çözümü, ‘demokratik hak ve özgürlük’ adı altında kız okulları açarak, bu sakat zihniyeti ve onun bu gerici talebini karşılayarak meşrulaştırmak değil, bu zihniyetteki ailelere, karma eğitimin önemini ve yararlarını anlatarak ikna etmektir” ifadeleri kullanıldı.

Veli Der'in açıklaması şöyle:

"Değerli Kamuoyu,

Hemen her gün Milli Eğitim Bakanlığı'nın laik ve bilimsel eğitim karşıtı kararlarını duyuyoruz. Okulların kapanmasının arifesinde Anayasa ve Milli Eğitim mevzuatına aykırı olarak ÇEDES projesi adı altında bir uygulamayı hayata geçirmeye çalışırken, şimdi de Cumhuriyet'in kazanımlarından olan karma eğitimin ortadan kaldırılmasına yönelik adımlar atılıyor.

Konuyla ilgili olarak Bakan Yusuf Tekin, kız çocuklarında okullaşma oranının düştüğünü ve bunun nedeni olarak; ailelerin, kız çocuklarının erkek çocuklarıyla birlikte eğitim görmelerini istemediklerini ve bu gerekçeyle kız çocuklarını okula göndermediklerini ifade ediyor. Sorunun çözümü için ise, kız okullarının açılmasını önermektedir ki, bu gerici uygulamayı demokratik bir hakmış gibi göstererek kamuoyunda yanlış bir algı oluşturmaya çalışmaktadır.

Her şeyden önce Bakan Tekin'in bu kararı, yaşamın doğal akışına aykırıdır; yaşamın kendisi karmadır. Sayın Bakan yaşamın içinden kadını soyutlayabilir misiniz? Soyutlayamayacağınıza göre, okullarda da çocuklarımızın cinsiyetlerine göre ayrıştırılmasına hiçbir bilimsel ve mantıklı gerekçeniz olamaz.

Öncelikle şunu belirtmek isteriz ki; Bakan Tekin'in, kız çocuklarında okullaşma oranının düşmesindeki tespiti gerçeği yansıtmamaktadır. Sorun, karma eğitimden kaynaklanmıyor. Sorun 2013 yılında 4+4+4 kesintili eğitime geçilmesinden itibaren yaşanmaya başlanmıştır. Bunun dışında, derin yoksulluk da kız çocuklarının eğitim dışına çıkmasında önemli bir etkidir. Eğer Bakan'ın iddia ettiği gibi sorun karma eğitim karşıtı ailelerden kaynaklı ise, bu tespitiyle ilgili araştırmalarını kamuoyu ile paylaşmalıdır.

Gerçekten, çocuklarının kızlı erkekli eğitim görmelerinden rahatsız olan aileler varsa, burada yanlış olan karma eğitim uygulaması değildir. Yanlış olan; çocukların kızlı erkekli eğitim görmelerinde, birlikte oynamalarında, saf masumane duygularla arkadaşlıklarında cinsellik arayan sakat zihniyettir. Bunun çözümü, "demokratik hak ve özgürlük" adı altında kız okulları açarak, bu sakat zihniyeti ve onun bu gerici talebini karşılayarak meşrulaştırmak değil, bu zihniyetteki ailelere, karma eğitimin önemini ve yararlarını anlatarak ikna etmektir.

Daha da önemlisi, 4+4+4 kesintili eğitimden vaz geçilip, okul öncesi eğitimden, orta öğretim dahil tüm eğitim kademeleri kesintisiz ve zorunlu olmalıdır. İlk ve ortaöğretimdeki açık eğitim uygulamaları kaldırılmalı, öğrenciler örgün eğitim içerisine alınarak Bakanlık tarafından sıkı takibi yapılmalı, özellikle kız çocuklarının okula devamı sağlanmalıdır. Çocuklarını okula göndermeyen ailelere yaptırım uygulanmalıdır.

Değerli veliler; karma eğitim çocuklarımız, özellikle kız çocuklarımız için neden önemlidir?

- * Karma eğitimde çocuklar, cinsiyet farklılığının değil, insan olmanın önemli olduğunun bilincine varır.
- * Böylece cinsel üstünlük yerine, cinsiyetlerin eşitliği ve birbirlerine saygı teminatı oluşturur.
- * Karma eğitim kız ve erkek arasında özgüveni ortaya çıkarır.
- * Karma eğitim, ileride çocuklarımızın iş yaşamlarında karşılaşması muhtemel kadın erkek üstünlüğünü ortadan kaldırır.

Değerli Kamuoyu, Veli Der olarak, varoluş gerekçemizin ve mücadelemizin ana eksenini olan laik bilimsel eğitimin en önemli ve ayrılmaz parçası olarak gördüğümüz karma eğitimden asla vaz geçmeyiz. Karma eğitimin kaldırılmasına yönelik atılacak adımlara, her türlü meşru mücadele yöntemleriyle karşı duracağız."

KADINLARIN TECRİDİNE DÖNÜK PLANLAR

Toplumsal yaşamda kadın ve erkeklerin bir arada olduğu sosyal, insani ve eğitim alanlarının ayrılması yönündeki bazı söylemler ve atılan adımlar dikkat çekiyor. Çalışma yaşamında kadın istihdamı gerilerken, kadınların tecridine dönük planların ortaya atılması bu yönde kamuoyu oluşturma ve altyapıyı hazırlama adımları olarak görülmelidir!

Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Karaağız Mahallesi Muhtarlığı, köydeki etkinlik ve eğlencelerde kadınlar ve erkeklerin bir araya gelmesinin yasaklandığını, bundan böyle düğün, nişan, asker uğurlama vb. olaylarda kadın ve erkeklerin bir arada olamayacağını duyurdu. Kararın gerekçesi ise kadın ve erkeklerin bu tür topluluklarda bir arada yer almasının 'dinen uygun olmadığı' şeklinde açıklandı. Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı da muhtarlığın yasağını 'halkın kararına saygı' gerekçesiyle desteklediklerini dile getirdi. Bu durumda düğün ve nişanlarda, mahalle ve köydeki eğlencelerde erkeklerin erkeklerle, kadınların da kadınlarla karşılıklı oynaması veya dans etmesi gibi bir zorunluluk ortaya çıkıyor. Seçim kampanyasında iktidar adaylarının ve bakanlarının farklı söylemleri anımsandığında bu durum ilginç bir çelişki.

Bursa'daki bu ayrıştırıcı yasağın ardından Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, bazı ailelerin kız çocuklarını dini nedenlerle erkek çocuklarla aynı okula göndermek istemediklerini, bu yüzden de kız çocukların okullaşmasında, eğitim almasında geride kaldıklarını belirterek 'gerekirse kız okulları açabileceklerini' ifade etti. Öncelikle eğitim sisteminin temelini oluşturan 'karma eğitimden' bazı ailelerin isteklerini yerine getirmek için vazgeçilmek istenmesi kabul edilemez. Burada gerçek niyetin bazı ailelerin dini hassasiyetlerine saygı duymanın çok ötesinde olduğunu öngörmek olanaklı. Nitekim Bakanın bu ifadesi üzerine iktidar ittifakının diğer iki partisi BBP ve MHP'den yapılan açıklamalarda kız okullarının yanı sıra, kız üniversiteleri, kadın hastaneleri açılması gibi talepler dillendirildi. Bu açıklamalar karma eğitimden vazgeçme niyetini açık şekilde gösteriyor. Kadınların yaşamları, giyimleri, eğitimleri, kaç yaşında evlenecekleri, yüksek sesle kahkaha atıp atamayacaklarına varana kadar her konuda söz söyleme hakkını kendinde gören, yasaklarla günahlarla kadınları tehdit edip tecride yönelik bir zihniyet, iktidar gücüyle bu niyetini gerçekleştirme gayretinde. TÜİK'in Mayıs 2023 verisine göre 15 yaş ve üstündeki nüfus 32 milyonu erkek, 33 milyonu kadın olmak üzere 65 milyon. İşgücüne katılan kadınlar 11 milyon, istihdam edilen çalışan kadın sayısı 10 milyon. Kadınların üçte ikisinin ekonomik ve sosyal yaşamdan uzak olduğu, ekonomik bağımsızlığa sahip olmadığı, üretime katkı vermediği bir ülkede gelişmeden, refahtan söz edilemez.

Şimdi de eğitimin ilk basamağında kız çocuklarını ayrıştırma düşüncesi bu toplumsal karanlığın derinleşip katmerlenmesine ortam hazırlamaktır. İktidarı ve ittifak ortaklarını kız çocuklarının ve kadınların yaşamlarına, özgürlüklerine, eğitimlerine müdahaleden vazgeçmeye çağırıyoruz. **Cumhuriyetin kendilerine sağladığı olanakları 100 yıldır sahiplenerek daha ileriye taşıyan kadınlar, bu niyet ve planların tuzağına düşmeyecektir!**

SANAT VE SANATÇI DÜŞMANLIĞI

İstanbul Feshane Sanat Merkezi'nde 300 sanatçının 400'den fazla eserinin yer aldığı sergi basılıp, eserler tahrip edilmek istendi. Dini hassasiyetler, ecdada saygısızlık, Türk aile yapısını tahrip vb. gerekçeler ileri sürenler sanatın yasaklanmasını istiyor. Sanat ve sanatçı düşmanlığı hiçbir ülkeye ve iktidara yarar sağlamaz!

Yaz mevsimiyle birlikte ülkemizin dört bir yanındaki il, ilçe ve beldelerde, sahil kentlerinde, sınır şehirlerinde farklı etkinlikler, festivaller, şenlik ve konserler düzenleniyor. Geçen yıl ve önceki yıl, bazı derneklerin, grupların talepleriyle yapılan siyasi baskılarla valiler ve kaymakamlar, yerel yönetimler yasak kararları aldı. Bu yıl da benzer girişimlerin başlatıldığına tanık oluyoruz. Son örnek Balıkesir'de yaşandı. Kendilerine Balıkesir Sivil Toplum Platformu adını veren ve aralarında vakıfların, iş insanı derneklerinin, bazı partilerin yan kuruluşlarının da yer aldığı 25 dernek dört günlük festival ve konser programının iptal edilmesi, bazı sanatçılara konser verdirilmemesi talebiyle bildiri yayınlayıp, Büyükşehir belediyesine tehditler savurdu. Belediye Başkanlığı ülkemizin önde gelen sanatçıların yer aldığı konserleri iptal etti. Şenlik ve konserlerin inançlara, aile yapısına, örf ve adetlere aykırı olduğunu, ahlaksızlığı özendirdiğini öne süren bu platformun amacına ulaşması, diğer il ve ilçelerde de benzer girişimlere örnek oldu, cesaretlendirdi. Art arda festival, konser, sanatçı yasakları için talepler, çağrılar yapılıyor. İl yöneticileri, belediyeler baskı altına alınıyor ya da yayınlanan bildirimlerle tehdit ediliyor. Sanatçıların konserleri, işlerini yapmaları, sanatlarını icra etmeleri engelleniyor.

İBB tarafından restore edilerek İstanbul'un kültür ve sanat yaşamına, sanatçılara kazandırılan, halkın hizmetine sunulan Feshane'de açılan bir sergi; yakıp yıkmaya tehditlerine, baskın girişimlerine maruz kaldı. Ülkemizin önde gelen ressam, heykeltıraş sanatçıların bir araya getiren, 300 sanatçının 400'den fazla eserinin sergilendiği bu etkinlik, kendilerini ülkenin ve halkın inanç ve ahlak bekçisi, belirleyicisi gibi gören dernekler, kişiler tarafından basılmak istendi. Sergi alanına girilerek, eserlerin tahrip edilmesi güvenlik güçlerince engellendi.

Asıl üzücü olan Feshane Kültür-Sanat merkezinin yer aldığı Eyüp ilçesinin AKP'li Belediye Başkanının ve İBB'deki AKP Grubu sözcüleri ve üyelerinin de bu girişimlere destek vermesi, sahip çıkması. Yaşananlar karşısında iktidarın suskunluğu, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın, İçişleri Bakanlığının sessizliği ayrıca dikkat çekici. CB Erdoğan Türkiye'nin AB'ye tam üyelik sürecinin canlandırılmasından, AB'den beklentilerinden söz ederken, ülkenin dört bir yanında, sahil ve tatil beldelerinde festival, konser yasakları uygulanması, sanatçıların linçe

varan tehditlerle karşılaşması, konserlerin iptal edilmesi, iktidarın da sessiz kalarak tüm bunlara örtülü anlamda destek vermesi nasıl izah edilebilir?

Yıllardır her cumartesi akıbetinden haber alamadıkları evlatlarını anmak için bir araya gelen, onların resimleriyle oturarak acılarını dile getiren annelerin ve onları izleyen gazetecilerin her seferinde ters kelepçeyle gözaltına alınıp, bir gün sonra serbest bırakıldığı bir Türkiye'yi yönetenlerin **AB'ye girme hedefinden ve niyetlerinin ciddiyetinden, içtenliğinden söz edilebilir mi?**

KAZDAĞLARI'NA BİR HANÇER DAHA

Yüzde 79'u maden şirketlerine ruhsatlı olan Kazdağları'nda bir proje daha. Çanakkale Ayvacık'ın Kısacık köyü yakınlarında daha önce çevresel etki değerlendirme (ÇED) süreci sonlandırılan altın madeni projesi için tekrar harekete geçildi.

Pumice Madencilik, altın ve şahıs arazilerinde açmak istediği maden ocağı projesi için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvuru yaptı.

İptal Edilmişti

Aynı ruhsatla 2015 yılında başvuran şirkete bölge halkı karşı çıkmıştı. 2015 yılında yapılan ÇED toplantısı protesto eden bölge halkı önlem bir direnişe imza attı. O dönem uzmanlar tarafından hazırlanan "Kısacık Altın Madeni İnceleme Raporu"nda da çarpıcı tespitlere yer verildi. Alanın flora, fauna, hidrolojik, tarımsal ve teknik özelliklerinin incelenmesi sonrası hazırlanan raporda projenin bölgenin su kaynaklarına, ormana ve yabani yaşama büyük zarar vereceği belirtilmişti.

Tüm yaşananların ardından inceleme değerlendirme komisyonu toplantısında belirtilen eksiklikler şirket tarafından düzeltilmediği için ÇED süreci sonlandırılmıştı. Orman arazilerini talan etmekte ısrarcı olan alşirket yeniden başvuru yaptı.

Pasa Deponacak

Altın madeni ve kırma eleme tesisi açmak isteyen şirket, 155,1 hektarlık alanda faaliyet gösterecek. 217 futbol sahası büyüklüğüne denk gelen alanın tamamı orman ve şahıs arazilerinden oluşuyor. Proje dosyasında yer alan bilgilere göre şirket, ağaçları taşıyacağına ve böylece ekolojik dengenin bozulmayacağını öne sürdü.

Proje için 18 milyon 200 bin TL harcayacak olan şirket, yılda 750 bin ton cevher çıkaracak. 15 bin ton kırma eleme tesisinde işleme tabi tutulurken 600 bin ton ağırlığında meydana gelecek ekonomik olmayan kayaç ise pasa depo alanında bekletilecek. Ayvacık ve Bayramiç'in köyleri arasında kalan tesise en yakın yerleşim yeri ise sadece 520 metre mesafede.

MARMARİS MİLLİ PARKI'NA BETON SANTRALİ

Marmaris Milli Parkı'nın içerisine yapılması planlanan otelin çalışmaları devam ediyor. Paylaşılan bir videolla Milli Park'ın içerisine beton santrali kurulduğu duyuruldu.

Muğla Marmaris'ta tüm tartışmalara ve açılan davalara karşın 'Marmaris Milli Parkı' içerisinde Sinpaş tarafından yapımı süren otel projesi hız kesmeden sürüyor.

Marmaris Kent Konseyi şirket alana beton santrali diktğini duyurdu. Şirket söz konusu santralin videosunu da paylaştı.

Konsey tarafından yapılan açıklamada, "Marmaris'in yağmalandığını herkes görüyor, biliyoruz. Valilik, Marmaris Kaymakamlığı, ilgili devlet kurumları ve Marmaris Belediyesi bu yağmayı izliyor. Sıraladığımız kurumlar kimi zaman verdikleri izin ve ruhsatlarla açıkça, kimi zaman görmezden gelerek sessizce destekliyor" denildi.

Açıklamanın devamında şu ifadeler kullanıldı:

"Körfezi'ne girişte turistlerin gördüğü ilk manzara tepeye dikilmiş ucube beton santrali, yıkıma uğratılmış bir doğa ve soğuk savaş dönemlerinden kalma bina yığını oluyor. Bu andan itibaren Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın verdiği ÇED olumlu kararını iptal edip etmediğini, mülki ve yerel idarecilerin görevlerinin gereğini yerine getirip getirmediğini günbe gün takip edip, kamuoyunu bilgilendireceğiz."

ORMANLAR VE ZEYTİN ALANLARI YAPILAŞMAYA AÇILACAK

Mecliste görülen 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telafisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası İle Bazı Kanunlarda Ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 25. Maddesiyle getirilen değişikliklerle birlikte 6 Şubat Depremlerinden etkilenen bazı illerimizdeki orman vasfı taşıyan alanlar ile zeytinlik alanlar geçici veya kalıcı iskan alan haline getirilebilecek.

Madde içeriğinde ormanların ve zeytinlik alanların geçici veya kalıcı yerleşim alanına dönüştürülmesi öngörülmektedir. Hali hazırda meralar ve Orman Kanunu ek 16. Maddesinin kapsamında kalan alanlar için söz konusu olan hükümlerle orman vasfına sahip alanlar ile zeytinlik alanlar yapılaşmaya ve insan etkileşimine açılmak istenilmektedir. Söz konusu maddenin Anayasa ve aşağıda belirteceğimiz Kanun hükümleriyle ilgili taşıdığı aykırılık ve çelişkilerin yanı sıra, söz konusu hükmün afet yönetimi açısından doğuracağı zararları da göz önünde tutmamız gerekmektedir.

6.2.2023 tarihli depremlerde yaşanan yıkımın boyutunu artıran en önemli etkenlerden birisi de, "öntedbirlik ilkesinin" ihlalidir. Afetler ve aşırı doğa olaylarında açıkça deneyimlenmiştir ki, yanlış kentleşme politikaları, imar ve yapılaşma uygulamaları. etkenler bir yandan afet ve aşırı doğa olaylarını tetiklerken, diğer yandansa bu olayların sonuçlarının daha da ağırlaşmasına neden oluyor.

Hükümetin afet ile aktif ödevlerinden birisi ön tedbirlik ilkesi gereğince afet oluşmasını önleyecek politikalar geliştirmesidir. Diğer ise, afet oluşması durumunda oluşan zararların giderilerek, afet öncesindeki haline geri getirebilmektedir.

Görüyoruz ki, afet sonrası süreçte, kentlerin rehabilitasyonu ve yeniden inşası aşamasında, ormanlık alanların, nitelikli tarımların yapılaşmaya açılmasına dair pratikler halen devam ettirilmektedir. Bu uygulamalar, kentlerimizi afete karşı güçlendirileceğine, daha da güçsüz bırakacaktır. Deprem yaşamış bu kentlerimizde, afet sonrasında gerçekleştirilen eylemlerde, sadece depremin değil, kentlerin diğer afetlere karşı risklerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Ormanlar, tarım alanları iklim kriziyle mücadele politikalarında karbon yutak alanları olarak nitelendirilmekte ve mutlaka korunması gereken alanlar olarak savunulmaktadır. Hükümetimiz de bu kapsamda, Glasgow'da gerçekleştirilen COP 26'da "Ormansızlaşmayı tersine çevirme ve sona erdirmeye" sözleşmesini onaylayan hükümetler arasında yer almıştır.

Ormanların, nitelikli tarım alanlarının yapılaşmaya açılması, bu alanların ve bu alanlara yerleştirilecek kişilerin sel, su baskını gibi risklerle baş başa bırakılmasıdır. Son yıllarda yaşanan sel ve taşkın sorunlarında da bunun acı sonuçları ülkemizde de yaşanmış, onlarca yurttaşımız yaşamını yitirmiştir.

Bir doğal afet sonrası yapılan rehabilitasyon ve iyileştirme çalışmalarının başka afetlere yol açacak uygulamalara karşı dikkatli ve öntedbirli olması gerekmektedir. Bu bağlamda, ormanlık ve zeytinlik alanların yerleşime açılması sorunlu ve riskli bir yaklaşımdır.

Orman Vasfı Alanların Yerleşime Açılması

Anayasanın 169. Maddesinin devlete yüklediği yükümlülük, ormanların korunması ve ormanlık alanların genişletilmesini sağlayacak gerekli kanunları düzenleme ve tedbirler almak üzerinedir.

169. maddenin 2. Fıkrası gereğince ormanların mülkiyeti devredilemez. Kanunda düzenlenmek koşuluyla bu alanlar sadece yönetilebilir ve işletilebilir. Kanun teklifinde, ormanlık alanlar geçici veya kalıcı iskan alanı olarak belirlenmek suretiyle, özel mülkiyete konu edilmektedir. Bu alanlar üzerindeki devlet mülkiyeti kaldırılmaktadır.

169. Maddenin 3. Fıkrası ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme izin verilemeyeceğini düzenlemiştir. Kanun teklifi, ormanlık alanların yok edilmesine sebep vermektedir. Ayrıca, sadece iskana açılan ormanlık alanları değil, bu alanların çeperinde kalacak ormanlık alanların da insan etkileşimine maruz kalacağını da düşünmek gerekmektedir.

169. Maddenin 4. Fıkrasında, orman sınırlarının hangi haller ve şartlarda daraltılacağı sayılmıştır. Madde hükmü, bilim ve fen bakımından orman olarak korunmasında yarar görünmeyen ormanlar ile 31.12.1981'den önce bilim ve fen bakımından orman vasfını yitirmiş alanlar açısından söz konusudur. 169/4'te sayılanlar dışında kalan ormanlık alanların daraltılması Anayasa gereğince mümkün değildir. Orman vasfına sahip orman alanlarının iskana açılması md 169/4'e de aykırıdır.

ZEYTİNLİK ALANLARIN YERLEŞİME AÇILMASI

Teklif maddesinde, geçici ya da kalıcı iskan için belirlenen alanlar içinde yabancı ve aşılı zeytinlik ile zeytinlik sahalarının bulunması halinde, bu alanlar için kurulacak iskan yerleri uygulamasında 3573 sayılı Zeytinciliğin İslahı Ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanununun 20 nci maddesi hükümlerinin uygulanmayacağı önerilmektedir.

Maddeye ilişkin bütçe görüşmelerinde, Kanun hükmünün 6.2.2023'te genel hayata etkili afet bölgesi ilan edilen yerler ile kısıtlı olduğu, zeytinciliğin yaygın olarak yapıldığı Ege ve Akdeniz Bölgelerindeki illerde uygulanma koşullarının bulunmadığı savı üzerinden teklif maddesi meşrulaştırılmak istenmiştir. Ancak, Kahramanmaraş ve Hatay illerinde de önemli boyutlarda zeytin üretimi yapılmaktadır.

Söz konusu kanun teklifinde bahsi geçen 3573 Sayılı Kanun'un 20 maddesi, zeytinlik sahalarına üç kilometre mesafede sadece zeytinyağı fabrikaları bulunabileceğini, bunun dışında kalan, kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesislerin zeytinlikler yakınına yapılamayacağını söylemektedir.

Bu kanunu delmeye çalışan düzenlemeler her seferinde yargı engeline takılmış, kanun teklifleri ise her seferinde geri çekilmek zorunda kalmıştır. Zeytinlikleri yok edecek kanun teklifleri 3.7.2009'da, 21.4.2010'da, 16.6.2014'te 17.5.2017'de, 14.2.2019'da, 5.10.2020'de ve 14.12.2022'de TBMM'ye getirilmiş ve her seferinde kamuoyu baskısı nedeniyle geri çekilmiştir.

3573 sayılı Kanununun 20. Maddesi sadece zeytinlik sahalar içinde yapılacak faaliyetler için değil, zeytinlik sahalarına üç kilometre mesafede yürütülecek faaliyetler yönünden de yasaklar içermektedir. Teklif maddesi, zeytinlik sahanın iskan alanı olarak belirlenebilmesini düzenlerken, 3573 sayılı Kanununun 20. Maddesi bundan daha geniş bir alanı kapsayan bir yasağı düzenlemektedir. İskan alanı olarak belirlenen alana kurulacak tesisler, iskan alanı sınırı dışında kalan ancak bu tesise 3 km'den daha yakın zeytinlik saha yönünden de bu alanda yer alacak tesisler yine md 20'ye aykırılık teşkil edecektir

3573 Sayılı Kanununun 20. Maddesinin 2. Fıkrasında da, zeytinlik alanların daraltılmayacağı, bu alanların imar sınırlarında kalması durumunda zeytinlik alanlarda kurulacak altyapı ve sosyal tesisler dahil toplam yapılaşma, zeytinlik alanının % 10'unu geçemeyeceği, kesin zaruret görülmeyen hallerde zeytin ağacının kesilemeyeceği ve sökülemeyeceği düzenlenmiştir.

Zeytin alanları söz konusu düzenleme ile amacı dışında olmak üzere kullanıma açılmakta, kamu yararı yok sayılmaktadır. Uzun yıllar geçirerek oluşan ve kamunun uzun vadede istifade edeceği, sonraki nesillere mirası olan bu zeytinlik alanlar, kısa vadeli yatırımlara heba edilmek istenmektedir.

Deprem illerinde Zeytin sahalarının yapılaşmaya açılmasına yönelik kanun teklifi, Anayasa ve zeytin alanlarının korunmasına ilişkin ayrıntılı hükümler içeren 3573 sayılı Kanuna açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Anayasa, 3573 sayılı Zeytinciliğin İslahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 90. Maddesi gereğince usulüne uygun olarak kabul edilerek iç hukuk kuralı haline gelen başta aşağıda ayrıntılı şekilde izah edilecek "Uluslararası Zeytinyağı ve Sofralık Zeytin Anlaşması " isimli uluslararası sözleşme de ihlal edilmektedir.

Anayasa'nın öncelikle 56. maddesinde yer alan "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" olarak ifade edilen çevre hakkına da aykırılık oluşturmaktadır.

DEMOKRATİK SEÇİM SONUCU YOK SAYILIYOR

Hatay Milletvekili seçilen Gezi Davası tutuklusunu Can Atalay'ın tahliye talebinin Yargıtay tarafından reddilmesi, demokratik seçim sonucunun yok sayılmasıdır. Bu karar aynı zamanda Anayasa Mahkemesi ve Yüksek Seçim Kurulu kararlarının bir başka yüksek kurumu tarafından reddi anlamındadır ve yargı hiyerarşisini sarsıcı niteliktedir!

Avukat Can Atalay'ın tahliye talebinin yaklaşık 2 ay Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında bekletildikten sonra Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından reddilmesi anayasamızın temel hükümlerinden birisi olan Hukuk Devleti ilkesinin açık şekilde ihlâl edilerek çiğnenmesi, anayasa ve hukuk güvencesinin herkes için tartışılır hale getirilmesidir. Hukuksuzluğun sıradanlaştığını, seçmen iradesinin ve demokratik seçimin sonuçlarının yok sayıldığını gösteren bu karar, yüksek yargı kararlarının keyfi şekilde uygulanmaması konusunda yerel ilk derece mahkemelerini cesaretlendirici bir mesaj niteliğindedir.

Yargıtay ve Danıştay üyesi yüksek yargıçların oluşturduğu **Yüksek Seçim Kurulu**'nun (YSK) milletvekili adayı olabileceği ve seçime girmesinde sakınca bulunmadığı yönündeki kararıyla aday olup seçimi kazanarak TBMM üyeliğine seçilen bir milletvekilinin anayasal haklarını yok sayan bu Yargıtay kararı, ülkemizde yargı güvencesi kalmadığının somut bir örneğidir. YSK'nın yanı sıra diğer yüksek yargı kurumu **Anayasa Mahkemesi**'nin (AYM), yakın geçmişte benzer durumdaki Leyla Güven, Enis Berberoğlu, Ömer Faruk Gergerlioğlu gibi milletvekilleri için verdiği hak ihlali ve tahliye yönündeki emsal kararları ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu içtihatları, Yargıtay 3. Ceza Dairesi tarafından yok sayılmıştır.

Ülkemizin anayasal sisteminde yer alan üç yüksek yargı kurumundan ikisinin verdiği kararların, diğer yüksek yargı kurumu tarafından hiçe sayılıp bertaraf edilmesi, hükümlerinin görmezlikten gelinmesi, yargı sisteminin güvenilirliğini ve yüksek yargı kurumlarının karşılıklı saygınlığını zedeleyen bir görüntüyü ortaya koymaktadır.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin itiraz yolu açık olmak üzere tahliye talebini ret kararına gerekçe gösterdiği Anayasanın 14. Maddesi ile ilgili olarak, AYM tarafından daha önceki davalarda verilen kararlarda, '14. Maddenin hak ve özgürlükler lehine olacak şekilde dar biçimde yorumlanması gerektiği ve TBMM'nin bu konuda somut yasa düzenlemesi yapması gerektiğine' hükmedildiği halde, AYM'nin bu emsal kararı da dikkate alınmadı. Dolayısıyla Yargıtay ceza dairesi, AYM içtihadının aksine anayasanın bu hükmünü 'en geniş' şekilde yorumlamayla tahliye talebini reddederken AYM kararlarını, Yargıtay Ceza Genel Kurul içtihatlarını ve YSK'nın kararlarını hiçe saymaktadır.

Anayasanın ihlali anlamına gelen bu karar öncesinde TBMM Başkanlığının seçilmiş bir üyesi için yasal ve hukuki inisiyatif almaması, benzer durumlarda eski TBMM başkanlarının sergilediği tavra rağmen Yargıtay nezdinde yasama organının hukukunu savunmaktan kaçınması üzücüdür. Anayasamızın güçler ayrılığı ilkesi çerçevesinde yasama, yürütme, yargı kurumlarının karşılıklı konumuna rağmen, yasama organının üyesi olan seçilmiş vekillerin haklarının korunmasında **geri planda kalmanın yeğlenmesi başlı başına kabul edilemez bir tavidir**

GEL GİT POLİTİKASI VE YİTİRİLEN SAYGINLIK!

Litvanya'nın başkenti Vilnius'taki NATO zirvesinde bir yıldır İsveç'in üyeliğine karşı çıkan Türkiye, vetoyu kaldırma ve üyeliğe onay kararını açıkladı. İsveç'in üyelik onayının TBMM'ye ekimde geleceği açıklanırken, bu süreçte iktidarın AB, ABD ve batılı ülkelerle taze sermaye ve sıcak para pazarlığı yapacağını öngörmekteyim.

İsveç'in NATO'ya üyeliğine Türkiye'ye karşı faaliyet yürüten terör örgütlerine siyasi ve mali olanak sağladığı gerekçesiyle veto uygulayan iktidar, geçen yıl imzalanan mutabakat çerçevesinde bir yıldır müzakereler yürütüyordu. Mutabakat kapsamında Finlandiya'nın üyeliğine martta onay verilirken, İsveç'in taahhütlerini yerine getirmediği gerekçesiyle üyeliğinin engellenmesi tavrı devam ediyordu. Ancak Vilnius'taki zirvede Cumhurbaşkanı (CB) Erdoğan bir anda İsveç'in üyeliğine onay verildiğini açıkladı. Açıklama öncesinde CB Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, ABD Başkanı ve ABD Dışişleri Bakanı ile bir dizi telefon görüşmesi gerçekleştirdiler. Bu görüşmelerde bazı sözler alındığı için politika değişikliğine gidildiğini söylemek olanaklı. Nitekim ABD medyası, Biden'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan'a F-16 satışına destek ve IMF'den 11-13 milyar dolar kredi sağlamayı vaat ettiğini yazdı. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bunu yalanlamadı. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın IMF'ye yaklaşımı belli. Böyle bir kaynak IMF koşullarının kabulü ya da IMF'nin referansıyla Körfez ülkeleri veya bazı uluslararası finans kuruluşlarından aktarılabilir. Ya da faiz konusundaki tavrını değiştiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, IMF ile de anlaşmaya yanaşabilir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın zirve öncesi, 'Türkiye'ye AB yolu açılırsa biz de İsveç'e NATO yolunuz açarız' ifadesi bu pazarlıkların ilk işareti idi. Buna karşılık Almanya Başbakanı Scholz başta olmak üzere pek çok AB lideri NATO ile AB'nin farklı organizasyonlar olduğunu ikisi arasında bağ kurulamayacağını açıkladılar. İtalya Başbakanı Meloni, Türkiye'nin AB üyeliğinin gündemde olmadığını söyledi. Kanımca iktidar uzun süredir askıdaki AB ilişkilerini canlandırmak için NATO ve İsveç kozunu kullanmak istiyor. Körfezden umulan yatırım ve döviz girişine karşılık küresel batı sermayesi Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ve izlediği politikalara mesafeli. Batıdan sermaye akışı ve yatırım girişine ihtiyaç büyük. İktidarın bir anda yüzünü ABD, AB ve batıya çevirmesi, Rusya'yı karşıya alma pahasına zirve öncesi Zelenskiy'i ağırlaması, Ukrayna'nın NATO üyeliğine destek açıklaması, Rusya'nın 'Nazi Terör Örgütü' saydığı Azak (Azov) komutanlarının, Rusya ile yapılan anlaşmaya rağmen Ukrayna'ya iadesi, iktidarın kaynak sağlamak için batıya yanaşma stratejisinin işaretleri. İsveç'e üyelik onayının ilanına karşılık, İsveç'in Türkiye'nin AB üyeliğine destek sözünün fazla bağlayıcılığı yok. ABD Başkanı Türkiye'ye F-16 satışına desteği yinelerken Kongre sürecini gündeme getirdi. Buna karşılık Yunanistan'a F-16 yanında F-35 de satılırken, Türkiye'nin F-35 projesine dönmesi, CAATSA yaptırımlarının kaldırılması gündeme gelmedi.

İsveç'e onayın ekimde TBMM'ye geleceği ve bu süreçte AB, ABD ve diğer batılı ülkelerle siyasi ve özellikle ekonomik pazarlıklar yapılacağı anlaşılıyor. Ancak geçmişte Türkiye'nin Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına

dönmesine yönelik vetosunu kaldırması karşılığında iki ülkenin aynı anda AB üyeliğine alınacağı sözünün tutulmadığı anımsandığında, **İsveç'e verilecek onayda sözlü taahhütlerle yetinilmemesi, ülkemizin çıkarlarının korunması özenle planlanmalıdır.**

AB ÜYELİĞİ

İktidarın yeniden AB ile üyelik sürecini canlandırma söylemi, dış politikada gündem değiştirme ve imaj yenileme çabasından ibarettir. Sürecin canlanması için Avrupa Konseyi'nin AİHM kararlarının uygulanmamasından ötürü Türkiye'ye yönelik başlattığı gözetim ve yaptırım sürecinin çözümlenmesi zorunludur!

İktidar, İsveç'in NATO'ya üyeliğine onay için son anda Türkiye'nin AB'ye üyeliği koşulunu gündeme getirdi. Bir yıldır süren müzakerelerde dile getirilmeyen AB'ye üyelik konusu, olumlu bir hamle olsa da iktidarın izlediği batıya yönelik diplomasi, içeride medyaya ve muhalefete baskıcı uygulamalar, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, yargının siyasallaşması tam üyelik müzakerelerinin donmasında önemli unsurlar oldu. Doğu Akdeniz'de, Ege'de Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile tırmanan gerilimde AB'nin Türkiye'ye yaptırım kararının halen yürürlükte olması, ikili ilişkilerin Mülteci Anlaşmasıyla üstlenilen sınır bekliliği dışında askıya alınmasında etkili başlıklar.

2013'teki Gezi eylemlerinde sergilenen sert yaklaşımla duraklama dönemine giren Türkiye-AB ilişkilerinde, 2016'daki Gümrük Birliği Anlaşmasının (GBA) güncellenmesi ve Vize Serbestisi karşılığında Mülteci ve Geri Kabul Anlaşması'nın imzalanmasıyla yeniden canlanma ihtimali belirmişti. Vize Serbestisi kapsamında Türkiye'nin yerine getirmesi gereken 72 kriter belirlendi. Türkiye bu kriterlerden 66'sını yerine getirirken; yolsuzluğun ve kara paranın önlenmesi, Avrupa Polis Teşkilatı Europol ile operasyonel iş birliği ve cezai konularda etkin adli iş birliği, terörle mücadele yasasının AB ilkeleri ve AİHM kriterleriyle uyumlu hale getirilmesi gibi kriterlerde ise geriye gidildi.

Türkiye kara para ve suç gelirlerinin aklanmasından dolayı iki yıldır FATF'ın gri listesinde. AİHM kararları uygulanmadığı için AK'nin yakın takip-gözetim ve yaptırım sürecine alındı. Uygulanacak yaptırımlar eylülde ele alınacak. Kadın haklarında yaşanan hızlı gerileme İstanbul Sözleşmesi'nden çıkışla tescillendi. 15 Temmuz 2016'daki darbe teşebbüsünden sonra ise Olağanüstü Hal (OHAL), Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK) yönetim sürecinde, kitlesel tutuklamalar, kitlesel ihraçlar, bilim insanlarının üniversitelerden atılması vb. süreçlerle ilişkiler tümüyle dondu. Türkiye'ye sanayiden sonra tarım ve hizmetler alanında da AB pazarına girme, Türk şirketlerine AB'deki milyarlarca euroluk kamu ihalelerine katılma, AB'nin imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmalarından (STA) Türkiye'nin de otomatik yararlanmasının kapısını açacak GBA revizyonu askıya alındı.

AB'ye tam üyelik müzakerelerine başlanan 2005 sonrası **gelen doğrudan yabancı yatırım sermayesi yıllık 17-22 milyar dolara** kadar yükselmışti. 2018'deki yönetim sistemi değişikliği sonrası hızla düştü ve **şimdi 2 milyar dolara bile ulaşmıyor**. O nedenle iktidarın AB çıkışını mevcut ekonomik sıkışmışlıktan kaynaklı bir söylem ve imaj tazeleme çabası olarak görüyoruz. Bu konuda atılması gereken; demokratikleşme, kamu yönetimi ve harcamalarıyla ihalelerde şeffaflaşma, insan hakları, temel hak ve özgürlükler, rüşvet-yolsuzluk-kara parayla mücadele, yargı bağımsızlığı, AİHM kararlarının uygulanması vb. adımlarda **iktidarın istekli ve samimi olduğunu söylemek güç!**

HATALARIN FATURASI MİLLETE YÜKLENMEYE BAŞLADI

Nereye gideceğini bilmeyen kaptana hiçbir rüzgâr yardım edemez. Hükümet ekonomiyi darmadağın etti. Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinden önce, ızzar halinde seçimi kazanmak için tüm düğmelere aynı anda bastı. Merkez Bankası'nın kasasında döviz bırakmadı. Ekonomiyi büyük bir istikrarsızlığa sürükledi. Ekonomiyi içine sürüklediği bataklığı, seçim sürecinin son durağı olan, yerel yönetim seçimlerine kadar da şimdi millettten gizleme çabası içine girdi.

Bunun için daha önce görevden aldığı eski bakan Mehmet Şimşek'i yeniden ekonominin başına getirdi. Amerika'dan Merkez Bankası Başkanı ithal etti. O güne kadar uyguladığı politikalara kendi atadığı bakanın, akıl dışı, irrasyonel demesini duymazdan geldi. Merkez Bankası'nın tabela faizlerini artırmasına göz yumdu. Ama ne yaptıysa kimseyi akılcı politikalara döneceğine ikna edemedi. Beklediği para da ne dışarıdan ne de içeriden geldi. Erdoğan, kendi yanlışlarının sonucunda, millete içirmesi gereken acı ilacı, Mart ayında yapılacak seçimlere kadar dış borçla erteleyebilme hedefinden uzaklaştıkça uzaklaştı millete yüklenmeye başladı. ÖTV'yi, KDV'yi, gelir ve kurumlar vergilerini artırdı. Vatandaşın bu yıl MTV'sini almıştı, şimdi döndü vatandaş "Bir kere daha MTV ödeyeceksin" dedi.

Çaya Zam, Süte Zam...

Milletin sırtına bu vergilerle toplamda 1 trilyon 150 milyar lira yükledi. Alınan vergilerin üçte ikisi de tüketim vergisi. Yani dar ve sabit gelirli vatandaşların üzerinde kalacak olan vergiler. Hükümet fiyatını belirlediği mal ve hizmetlere de zam üstüne zam yapmaya devam ediyor. Artık bir çay bir simit bile lüks oldu. Geçtiğimiz ay çaya yapılan yüzde 43 dev zammın ardından, bu ay da çaya yüzde 9,5'lük bir zam daha geldi. Çiğ süt fiyatları yüzde 35 arttırıldı. Bu da önümüzdeki günlerde market raflarındaki süte, yoğurda, peynire zam olarak gelecek.

Ekonomi Yavaşlama Sinyalleri Veriyor

Enflasyon son aylarda baz etkisiyle bir miktar düşmüştü. Ama artık bu etki bitti. Önümüzdeki aydan itibaren, TL'nin değer kaybetmesi, dolaylı vergilerin, harçların artırılması ve zamlar nedeniyle enflasyonun yeniden hızlandığını göreceğiz. Erdoğan ne kadar "Tek haneli enflasyon" masalı anlatırsa anlatsın, enflasyon cephesinde yılın ikinci yarısında işlerin hiç kolay olmayacağı ayan beyan ortada. Vatandaşa çay kaşığıyla verdiklerini, kepçeyle geri alacaklar. Bu ülkede işsizlik her gün can yakıyor. İş-Kur'a kayıtlı işsiz sayısı, son 4 aydır 2,5 milyonda çakıldı kaldı. Ekonomi yavaşlıyor. Bugün konut satışları açıklandı. Haziran'da konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 44,4 düşmüş. Bu, Temmuz 2021'den bu yana konut satışlarında görülen en sert düşüş. Sanayi üretimi yıllık olarak bakıldığında, son yedi ayın beşinde gerilemiş. Seçimde verilen gaza rağmen ekonomi yavaşlama sinyalleri veriyor.

Tulumbada Su Bitti

Erdoğan'ın "model" dediği safsatayı uygulamaya başladığı, 2021'in Ekim ayından bugüne, cari açık her ay arttı. Rekor üstüne rekor kırdı. 20 aylık birikimli cari açık 87 milyar dolar oldu. Ama bunun finansmanı için dışarıdan yeterli para gelmedi. Açığın tam 36 milyar doları, ülkenin kasasındaki dövizler satılarak finanse edildi. Ama artık tulumbada su bitti! Güçlü çıpalara sahip, tüm kesimlerin uzlaştığı, adil olduğunu kabul ettiği, saydam ve hesap verebilir bir biçimde uygulanan ve gömleğin ilk düğmesini yönetimin kendi harcamalarında, radikal bir tasarrufa giderek iliklemeğe başladığı, güçlü bir program olmadıkça bu sarmaldan çıkmak artık mümkün değil.

İrrasyonel Politikaların Mucidi Rasyonel Politika Güzellemlerine Başladı

Erdoğan Litvanya dönüşünde, "Ekonomi programımızı, tavizsiz uygulayacağız" diyor. Şimdi bu kaçınıcı program diyeceğim ama ortada açıklanmış bir program yok. Bahsettiği ekonomi programını ne gören var ne de duyan... Zam çok, vergi çok, yoksulluk çok, açlık çok. Program da, huzur da ortada yok. Tek bildikleri, hep zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapmak. Millete ekonomik soykırım uygulamak. Tulumbada su kalmadı. İrrasyonel politikaların mucidi, uçağı havadayken, rasyonel politikalar güzellemesi yapmaya başladı. Samimiyetsizlik bunlarda diz boyu. Mış gibi yaparak, seçime kadar bu işi, aspirinle idare edebilir miyim diye bakıyorlar.

794 Milyar Liralık Harcama Ek Bütçede Yok, Bütçe İçinde Bütçe Var

Ek bütçe dedikleri bir ucubeyi Meclis'e sundular. Getirdikleri ek bütçede, milletten toplayacakları 1 trilyon 150 milyarlık verginin karşılığına, 1 Trilyon 150 milyar liralık harcama yazmışlar. Neden? Çünkü yasal olarak ek bütçede açık getiremiyorlar. Ama ek yapılan harcamalara baktığımız zaman her şey var, ama kamu çalışanlarının maaş ve ücretlerine, emeklilerin aylıklarına, ikramiyelerine yapılan zamlar, sosyal güvenliğe devlet katkısındaki artış gibi, toplamda 794 milyar liralık harcama ek bütçede yok. Yani bütçenin içinde görünmeyen bir başka bütçe var.

Bütçe Açığı Katlanacak

Bunu, Cumhurbaşkanı verdikleri insaf dışı ödenek yazma yetkisiyle bütçeye, karşılığında gelir yazmadan yazacaklar. Yazdıkları bütçe açığını yani sene başında yazdıkları bütçe açığını ikiye katlayacaklar, rekor kıracaklar. Bir de bunu karşılansın diye Cumhurbaşkanı bir insafsız, net borçlanma yetkisini üçe katlayan bir yetki de veriyorlar. Memleketin bütçesini, kaderini tek kişinin iki dudağının arasına bırakıyorlar. Nerede kaldı millet iradesinin tecelligahı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bütçe hakkı... Torba yasayla kur korumalı mevduatın yükünü de Hazine Merkez Bankası'na devrettiler. Bütçe açığının önemli bir bölümünü de para basarak karşılamak üzere yok ettiler. Anayasaya, yasalara aykırı, saydamlıktan, hesap vermekten uzak, bölük pörçük uygulamalarla, güveni artırmaları mümkün değil. Aksine bu uygulamalarla güveni daha da azaltıyorlar. Milletimize çıkacak faturayı, her gün biraz daha ağırlaştırıyorlar ve taşınamaz hale getiriyorlar.

İsveç Konusunda Bel Kıran Dönüş

Daha önce de tulumbada su bittiğinde Erdoğan; "Bu can bu tende oldukça vermem" dediği rahibi, bir gecede ABD Başkanının makamına teslim etmişti. "Dinletiriz, gösteririz, ama vermeyiz" dediği, Cemal Kaşıkçı cinayetinin

kanıtlarını, dosyasıyla Suudi Arabistan'a devretmişti. Kendi gazetecilerimiz zindanlarda çürürken, "Hiçbir surette iade etmeyiz, ben bu makamda olduğum sürece asla" dediği Alman vatandaşı Türk muhabiri, Merkel bastırınca apar topar Almanya'ya teslim etmişti. Ve şimdi daha 15 gün önce, İsveç'e "Boşuna uğraşma. Sen Kuran'ın yakılmasına müsaade ettiğin sürece biz sizin NATO'ya girmenize 'evet' demeyiz" diye meydanlarda caka satıyordu. Türkiye'ye gelecek İsveç heyetlerine, "Kusura bakmasınlar, yorulmasınlar. NATO'ya girmelerine izin vermeyiz" diyerek kapıdan kovalıyordu. Sonra bir baktık bir gecede çark etti.

Erdoğan'ın Oğlunun Vakıflarıyla Aba Altından Sopa Gösterdiler

Şimdi yani böylesine bel kıran bir dönüş insana tulumbadaki su meselesi yanında, yabancı bir ajansın, NATO zirvesi öncesinde, Erdoğan'ın oğlunun kurduğu, Genel Başkanımızın da aileleri konuşmaya buradan başlayalım dediği, Manhattan'daki gökdeleni yapan vakıfla ilgili, yolsuzluk haberinin de etkili olduğunu düşünüyor. Öyle gözüküyor ki birileri birilerinin adına aba altından sopa gösterince işler daha da hızlanıyor. Erdoğan İsveç'in NATO üyeliğine onay verdi. Nokta. Ama samimiyetsizlikte burada da zirve yapıyor. Tek bir imzayla, daha önce Meclis'in onayladığı İstanbul sözleşmesini bitiren, kibirli Erdoğan, İsveç'in NATO üyeliği konusunda "Yetki Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde" demeye başlıyor. Düne kadar tu-kaka olan AB üyeliği de birden torbadan çıkıverdi. Herhalde birileri ona geçmişte AB üyeliği gündemdeyken Türkiye'nin ne kadar rahat para bulunduğunu anlatmış. Bir de bunu koyalım diyor şimdi, bir de bunu yapalım.

Erdoğan'ın Süngüsü Ne Kadar Düşecek

Atalarımızın "borçlunun yalımı alçak olur" diye bir sözü var. Bunu boşa söylememişler. Seçimlerden önce, ekonomide yaptığı hataları şimdi dışarıdan alacağı borçla gizleyebilmek için bakalım Erdoğan süngüsünü daha ne kadar düşürecek? Bunu öğrenmek için, çok fazla beklemeyeceğiz. Şimdi Erdoğan Körfez yolcusu. Bakalım oralarda, para gelsin diye nelere evet diyecek? Borç almak için hangi emirleri alacak? Hep birlikte göreceğiz.

İtibarda Kalmak, İktidarda Kalmaktan Önemli

Erdoğan döneminde, cari açık ve bütçe açığının yanında Türkiye'nin en önemli açıklarından biri de, itibar açığı oldu. Bir siyasetçi için, bir siyasi parti için "İktidarda" kalmak önemlidir. Ama İsmet Paşa'nın dediği gibi bundan çok daha önemli olan "İtibarda" kalmaktır. Bir hükümet için itibar, vatandaşına hak ettiği refahı sağlamakla, hakkı, hukuku, adaleti korumakla, insanlarına güven vermekle, onların ihtiyaç duyduğu hizmetleri en iyi bir şekilde sağlamakla ve tabii yaptıklarının da hesabını vermekle olur. Ülkemizi, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 15 sıra, Yolsuzluk Algı Endeksi'nde 20 sıra, Dünya Mutluluk Endeksi'nde 43 sıra, İnsani Özgürlük Endeksi'nde 46 sıra geriletken, Erdoğan bunların hiçbirini yapmadı. Yapamaz.

Milletin İradesi Gasp Edildi, TBMM Başkanı Seyretti

Hukuk devletini bitirdi. Bu ülkede artık hakimler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıları, Yargıtay dava daireleri, Anayasa Mahkemesi'nin kararlarını tanımıyor. Anayasa Mahkemesi'nin kararını uygulamayan, kamuoyundaki tartışmalı pek çok davaya imza atan hakim Adalet Bakan Yardımcısı yapılıyor. Şimdi buradan biz soruyoruz, şu kararlarını tanımadığınız Anayasa Mahkemesi, Zimbabve'nin Anayasa Mahkemesi mi? TİP Milletvekili Can Atalay'ın tahliye talebi, Anayasa Mahkemesi kararları ve yasalar ortadayken reddedildi. Milletlin iradesi göz göre göre, aslında birbirlerini dengelemesi gereken, üç ayrı kuvvetten biri olan yargı tarafından gasp edildi. TBMM Başkanı da bunu seyretti. Biz buradan bir kere daha tekrarlıyoruz: Can Atalay serbest bırakılmalıdır. Bu yapılan sadece Can Atalay'ın değil, ona oy vererek Meclis'e gönderen tüm vatandaşlarımıza, milletin iradesine saygısızlıktır. Yargı iktidarın güdümünde oldukça, yolsuzluklar arşa varınca, hak, hukuk, adalet ayaklar altına alınınca, tabii Türkiye'nin dışarıda itibarının kırıntısı bile kalmamaktadır.

NATO Toplantısında Hiç Bir Şeyi Kabul Ettirememişiz

Ondan sonra Erdoğan Avrupa Birliği'ne üyelik sorusu soran gazeteciye "Ağzın bal yesin" derken, İtalya Başbakanı da çıkıp, "Türkiye'nin AB üyeliğinin gündemin üst sırasında olmadığını" söylemektedir. NATO'daki ortaklarımız, Suriye'nin kuzeyindeki terör yuvalarını desteklememe konusunda, açık teminat vermeden, NATO bünyesinde kurulan bir koordinatörlükte caka satıyorlar. Siz İsveç'in NATO üyeliğinin önünü açarken, İsveç mahkemeleri, Litvanya dönüşü, uçağınızın tekeri yere değmeden, terör suçlamasıyla istediğiniz iki kişiyi iade etmeyeceğini açıklıyor. Öyle görünüyor ki siz bu NATO toplantısında hiçbir şeyi kabul ettirememişsiniz. Ama onların dayattığı ne varsa kabul etmek zorunda kalmışsınız. Çünkü tulumbada su bitti. Yönetiminizin itibar açığını arttırdıkça artırmışsınız. "Borç alanın, nasıl emir aldığını" göstermişsiniz.

Emekli Ayıkları Konusunda Alayı Samimiyetsiz Çıktı

Milletin sırtına 1 Trilyon liradan fazla vergiyi, eli titremeden yükleyen bu hükümet, milyonlarca emekliye sıfır maaş artışı verdi. Oysa seçim öncesinde hükümet, emekli aylıklarında adaletsizliği gidermek için kademeli artış sözü vermişti. Yine Erdoğan emekli maaşlarının iyileştirilmesi için "Arkadaşlarına talimat verdiğini" söylemişti. Bahçeli de, memura verilen seyyanen zammın kök aylığa yansıyacak şekilde emekliye de uygulanmasını istemişti. Ama bütün bunların alayı olmadı, alayı samimiyetsiz çıktı. Biz haftalardır, "Gelin emeklilerimize hak ettikleri insanca yaşamı sağlayacak bir aylığı verelim. Bununla ilgili düzenlemeyi hep birlikte yapalım" dedik durduk. Dün akşam da, emeklileri enflasyona ezdirmemek için ve bir iyileştirme olması için önergemizi de verdik. Ama hükümetin büyük ortağı reddetti. Bu arada bu konuda sızlanıp duran küçüğü de görmezden geldi. O da dolaylı olarak reddetti.

Emekliler Ekonomik Soykırımın Kurbanı Olacak

Şimdi emeklilerin sadece bir kısmına verilen zam da, hükümetin getirdiği vergilerle, yapılan zamlarla, değer kaybeden Türk lirasıyla, yılsonuna kadar misliyle geri alınacak. Zam almayan emeklilerimiz de daha fazla ezilecek. Evet emeklilerimiz Erdoğan'ın, ekonomik soykırımının kurbanı olacak.

Roller Belli, Troller Belli

Hükümet, 8 ay sonra yapılacak seçimlere kadar, sebep olduğu ekonomik soykırım konuşulmasın diye, elinden geleni yapıyor. İlk hedefi; Cumhuriyet Halk Partisi, Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu ve bize destek veren 25,5 milyon insanı dağıtmak, etkisizleştirmek, susturmak. İpe sapa gelmez iftiralarına yerde de gökte de devam ediyor. Yaklaşan yerel seçimlere giderken, milleti bölmek, beraberliğini bozmak istiyor. Roller de troller de belli. Feshane'de sergiler basılıyor. Festivaller iptal edilsin diye kampanyalar yapılıyor. Trollerin hedef gösterdiği sanatçıların, konserleri iptal ediliyor.

İdeolojik Vesayetle Eğitim Sistemini Mahvetmeyi Sürdürüyorlar

Milli Eğitim Bakanlığı koltuğuna oturtulan zat, karma eğitimi tartışmaya açmaya çalışıyor. Sanki Türk eğitiminin en önemli sorunu buymuş gibi. Erdoğan'ın ortağı, Hizbullah'ı terör örgütü diye kabul etmeyen partinin milletvekili karma eğitime "dayatma" diyor. Bu hükümet ideolojik vesayetle eğitim sistemini mahvetmeyi sürdürüyor. Kız çocuklarını eğitimin dışında tutmanın peşindeler. Tekrar soruyorum, bu çağda Türk eğitiminin sorunu bu mu? Çağdışı kalmış kafalara eğitimi teslim ederseniz sonuçta bu oluyor. Ama biz zaman kaybediyoruz. Türkiye zaman kaybediyor. Orta gelir tuzağından bir türlü çıkamıyor.

Amaçları Milleti Bölüp Ekonomik Soykırımı Unutturmak

Tabi bu oyunun içinde başka oyunlar da var. Hükümetin planı, yaşam biçimi farklılıkları üzerinden, milleti ayrıştırarak, bölerek, ekonomik soykırımı unutturmak, aradan sıyrılıvermek. Bunun için de yerel seçimlere kadar elinden geleni yapacağını görüyoruz.

Cumhur İttifakı'na Oy Verenleri De Saflarımıza Bekliyoruz

Türkiye'de 8 ay sonra yapılacak seçimler, çok önemli bir dönemeç. Artık bu ülkenin aydınlık yarınlarına inananlar, dayanışma içinde, yaklaşan seçimlere birlikte hazırlanmalıyız. Kendimize güvенеceğiz. Birbirimizi suçlamayacağız. Birlikte doğruları bulacağız. Bize oy veren 25.5 milyon dahil, milletimizin hiçbir ferdinin hakkını yedirmeyeceğiz. Arkamızdaki desteği 30 milyona, 35 milyona çıkaracağız. Hükümetin uyguladığı ekonomik soykırımın, sığınmacı meselesine ikircikli yaklaşımının, İsveç'te Kuranı Kerim'in yakılmasından sonra ettiği sözleri, bir gecede yalayıp yutmasının, hayal kırıklığına uğrattığı, son seçimlerde AK Parti'ye ve Cumhur İttifakına oy veren yurttaşlarımızı da, bunun hesabını sormak için saflarımıza bekliyoruz. Despotlara, bölücülere, ülkemizin itibarına kastedenlere, ekonomik soykırım uygulayanlara, hukuk devletini tanımayanlara geçit vermeyeceğiz.

FETÖ'nün Baklavacısı Bile Bulundu, Siyasi Ayak Bir Türlü Bulamadı

Aradan 7 yıl geçti. FETÖ'nün, bankasından baklavacısına kadar her ayağına operasyon yapıldı. FETÖ borsaları kuruldu, milyonlar, milyarlar kasalara aktarıldı. Hükümet şehit aileleri ve gaziler için toplanan paralara dahi el koydu. Ama "FETÖ'nün bizim zamanımızda büyüdüğü iddiasını ben reddetmem" diyen Erdoğan, örgütün siyasi ayağını hala bir türlü bulamadı. Hükümet, bunca insanımızın hayatına mal olan, bu ihanetten ders almamakta da ısrarcı görünüyor. Dün yine kendileri bu ülkeyi yönetemedikleri için, yüzlerce yurttaşımızın şehit, binlerce yurttaşımızın gazi olmasına sebep olanlar, bugün de yine devlet yönetiminde, yeni cemaat ve tarikat gettolarının oluşmasına, tarikat ve cemaat holdinglerinin kurulmasına göz yumuyorlar. Biz buradan bir kere daha uyarıyoruz: Bu yeni, rüşvet, iltimas, kayırmacılık düzenine son verin. Bir defa daha büyük acılara sebep olmayın.

Körfez Şeyhlerinin Kapısını Aşındırıyor

AK Parti ve onun Genel Başkanı Erdoğan getirdiği ucube rejimle hukuk devletini bitirdi. Küresel piyasalardan uygun şartlarda para bulma imkanını da böyle yaparak yitirdi. Erdoğan, daha birkaç yıl önce millete, "IMF geldi, 5 milyar dolar borç istedi, verin gitsin dedim" hikâyeleri anlatıyordu. Tabi bu hikaye hiçbir zaman gerçek olmadı. Şimdi Erdoğan ve şürekası, bir dönem meydanlarda, darbe yapmakla, darbe destekçisi olmakla suçladıkları, Körfez Şeyhlerinin, prenslerinin kapısını aşındırıyorlar. El etek öpüyorlar, hükümetin kalan itibarını da yerle bir ediyorlar. Bu kepezeliği de, "Milyarlarca dolarlık yatırım" diye milletimize, pazarlamaya kalkıyorlar.

Borcun Karşılığı Faiz Değil Taviz

Ama ortada güvenilir bir ekonomik program olmayınca, Körfez ülkeleri, paralarını geri alamayacakları endişesiyle talep edilen borcu vermiyor. Biz buradan bir kere daha uyaralım, ikili ilişkiler kullanılarak alınacak borcun bedeli, "Faiz değil, tavizdir." Borç alan emir alır. Erdoğan da bugün Körfez'e emir almaya gidiyor. Hükümet seçimden önce akıl dışı politikalarla, ekonomiyi batırdı, hayat pahalılığını azdırdı. Ülkede döviz kuruttu. Seçim öncesinde oy uğruna, ekonomide ne kaldıysa sonuna kadar kullandı. Tüm tuşlara bastı. Seçim bitti. Şimdi seçim öncesinde göz boyamak için, ücretliye, dar gelirliye çay kaşığıyla verdiklerini, devalüasyonla, vergilerle ve insafsız, acımasız, zalim zamlarla yani kepçeyle geri almaya başladı.

KKM'nin Yükünü Yasa Çıkmadan Merkez Bankası'na Mı Yıktınız?

Erdoğan'ın kazanın dibini nasıl deldiğini bugün açıklanan Haziran ayı bütçe verileri de ortaya koyuyor. Yılın ilk 6 ayında millettten toplanan vergiler önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 55 artmış. 1 trilyon 602 milyar lira olmuş. Aynı dönemde faize ödenen para ise önceki yıla göre ikiye katlanmış. 275 milyar 243 milyon lira olmuş. Yine zenginlerin mevduatına döviz garantisi anlamına gelen, "Hazine'ye tek kuruluş yük getirmeyecek" dedikleri Kur Korumalı Mevduat için milletin kesesinden, hazinesinden ödenen para tamı tamına 25 milyar lira. Bu ödemeler şimdi torba yasayla bütçeden alınıp, Merkez Bankası'nın sırtına yıkılıyor. Sadece Haziran ayında 20 milyar liradan fazla para, milletin cebinden alınmış, dolar cinsinden garantili hesap sahiplerinin cebine konmuş. Oysa Haziranda yapılacak ödemenin bunun en az 3 katı olacağı araştırmacılar tarafından tahmin ediliyordu. Hayırdır, KKM yükünü daha yasa çıkmadan Merkez Bankası'na mı yıktılar?

Bu Gidişi Sürdürmek Mümkün Değil

Yine, "Bir kuruluş vermeden yapıyoruz" dedikleri geçilmeyen yolların, köprülerin, uçulmayan havalimanlarını işleten yandaşlara, döviz cinsinden verilen garantiler karşılığında ödenen para 25 milyar 461 milyon lira. İlk 6 ayda toplam harcamalar ise geçen yıla göre yüzde 102 artmış. Tüm gelirlerde yani vergi gelirleri de dahil artış ise yüzde 49'da kalmış. Hal böyle olunca da, geçen yılın ilk 6 ayında 94 milyar lira fazla veren bütçe, bu yılın aynı döneminde 483 milyar lira açık vermiş. Yılın tamamı için öngörülen açığın yüzde 73'ü ilk altı ayda gerçekleşmiş. Yılın ilk 6 ayında bütçe dengesi geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık 600 milyar lira bozulmuş. Bu gidişi sürdürmek nereden bakarsanız bakın mümkün değil.

Bu Zam Değil, Zulüm

Şimdi Erdoğan hatalarının faturasını millete kesmeye başladı. Kamuda hiçbir tasarruf yok, israf diz boyu. Bugün sabah bir genelge yayınladılar. Bu nasıl bir tasarruf genelgesidir nereden, ne kadar harcamanın, hangi harcamanın ne kadar kesileceği belli değil. Laf olsun torba dolsun diye tasarruf genelgesi çıkarıyorlar. Millet buradan ne tasarruf edildiğini nereden takip edecek? Öyle gözüküyor ki, Sarayın itibarından tasarruf etmeye hiç niyeti yok. Niyet, milletin sırtına dağ gibi zamları yüklemek. Cumhurbaşkanı Kararlarıyla ve torba yasayla KDV'ye ve ÖTV'ye, kurumlar vergisine, harçlara zam yaptılar. Arabası, traktörü, taksisi, minibüsü olup, bunların bu yıl MTV'sini ödeyen yurttaşlarımıza, "O geride kaldı sen bir vergi daha ödeyeceksin" dediler. Yetmedi, torba yasayla 5 kata kadar artırdıkları, Cumhurbaşkanı'nın ÖTV'yi artırma yetkisini, acımasızca kullandılar. Erdoğan, 15 Temmuz 2023 tarihinde, imzalayıp yayımladığı kararla, benzine ve motorine tek seferde, bir defada 6 lira zam yaptı. Fukara dostu LPG'ye de 4 lira zam geldi. Benzin ve mazot 35 liraya, LPG 15 liraya dayandı. Konutlarda kullanılan doğalgazın ÖTV'si de üçe katlandı. 15 Temmuz gecesi duyulan salalarında, bir litre benzinin 35 lira olduğu ekonominin ve onun altında kalan aziz milletimiz için okunduğunu anlamış olduk. Erdoğan, önce devalüasyonun önünü açtı. Sonra KDV oranlarını artırdı. Üstüne ÖTV'yi bindirdi. Seçim öncesinde 20 lira olan bir litre benzinin fiyatını 35 liraya; 19 lira olan bir litre mazotun fiyatını 33 liraya çıkardı. 12 Mayıs'tan bugüne dünyada petrol fiyatları yüzde 8 artmış. Bizde pompa fiyatları ise yüzde 73 artmış. "Dışarıda da fiyatlar böyle" diye bunu açıklamak mümkün değil. Bu zulüm.

Enflasyonun Sebebi Sizsiniz, Siz!

Seçimden önce Cudi'den, Gabar'dan petrol, Karadeniz'den gaz fıskırıyordu. Birde buralardan öyle büyük gelirler elde edilecekti ki, bu parayla Aile ve Gençlik Bankasını kuracaklardı. Ailelere ve gençlere de destek olacaklardı. Ne oldu şimdi? Bu zamlarla milletimizi ekmek alamaz hale getirdiniz. Dünyada petrol üreten ülkeler benzinin litresini 1 doların altına satıyor. Eğer biz petrol üreten ülkeysek bizdeki benzin fiyatları neden dünya ortalamasının üstünde. Bugün benzinin litresine Japon 1 dolar 22 sent, Amerikalı 1 dolar 2 sent veriyor. Okyanusun ötesindeki Avustralyalı 1 dolar 10 sent ödüyor. Bizim kişi başına gelirimiz de, asgari ücretimiz de, bu ülkelerin çok altında. Ama biz 1 litre benzine, şu son zamlarla 1 dolar 32 sent ödüyoruz. Zammın vatandaşlarımızda yarattığı infial nedeniyle, Hazine ve Maliye Bakanlığı açıklama yapmak zorunda kaldı. Önce "Bu zam deprem zararlarını telafi için" diyorlar. Onu geçsinler bir kalem... Deprem olalı kaç ay geçti? Samimi olun. Açıklamanın devamı ise tam bir rezalet. "ÖTV tutarları, maktu olması hasebiyle" Enflasyon karşısında erimişmiş. Bu enflasyonun sebebi kim? Dış güçler mi? Operasyon yapanlar mı? Siziniz, siz!

Fiyat Düşükmüş, Siz Onu Beni Arayan Çiftçiye Anlatın

2016 yılından bugüne kadar uluslararası petrol fiyatları ve döviz kurundaki artışlara rağmen neredeyse hiç vergi artışı yapılmamış. Vergi oranı da, fiyat da düşükmüş. İnsaf. Yani siz bunu bir de milletin yüzüne baka baka bir söyleyin bakalım. Bu sabah kontağı nasıl çevireceğini düşünen, ödediği MTV üstüne bir MTV daha ödediğiniz, vatandaş, taksici, minibüsçü, kamyoncu size ne diyecek bir görün bakalım. Oğluna, "Traktörü tarlada bırak da gel" diyen dün akşam benimle telefonda konuşan çiftçi, size ne söyleyecek bir bakın bakalım.

Bugünleri Mumla Arayacağız

Emeklilerden sonra Erdoğan'ın ekonomik soykırımından, araç sahipleri de nasibini aldı. Ama bundan tüm milletimiz de payını alacak. Akaryakıt fiyatındaki bu artış, iğneden ipliğe her şeye zam olarak milletimize geri dönecek. "Kilosuna 9 lira 25 kuruş vereceğim" dediğiniz buğdayı TMO almadığı için 6 liraya tüccara satan çiftçi bu mazot fiyatlarıyla, tarlasına giremezse önümüzdeki yıl ekmeğin somununu 10 liraya bile alamayız. Şimdi, akaryakıt fiyatı arttı. Kamyoncu zam yapacak. Hal esnafı örtüsüydü, poşetiymiş deyip zam yapacak. Bunların hepsi meyve, sebze fiyatlarının üstüne binecek. Ancak bu fiyat artışları çiftçiye yaramayacak. Bu ne biçim ekonomi politikasıysa başta kiraz olmak üzere pek çok meyve şuanda dalında kaldı. Ama pazarda, markette bakarsanız fiyatlar uçmaya devam ediyor. Sonunda, "Yaz zamanı 40 liraya domates mi olur?" "18 liraya patates, 19 liraya soğan mı olur?" diye şikayet ettiğimiz günleri mumla arayacağız.

Bilet Fiyatlarının Artmaması İçin Akaryakıtı Belediyelere Vergisiz Verin

Bu zamların dar gelirliler üzerindeki yükünü bir nebze hafifletmek için, Eskişehir Büyük Şehir Belediye Başkanımızın sesine kulak verin. En azından zammın toplu taşıma ücretlerine yansımaması için, belediyelere akaryakıtı vergisiz verin.

Zammı Cami Avlusuna Bırakamazsınız, Bu Zulmün Nesebi Sahihtir, Anası da Babası da Erdoğan'dır

Vatandaşın infiali arşı kaplayınca, AK Parti kadroları da yine bildik, "Biz yapmadık, onlar yaptı, birileri yaptı" tiyatrosuna, oyununa döndü. Bir AK Parti MKYK üyesi; "15 Temmuz salâları okunurken yapılan bu zam, kirli bir operasyon" dedi. Yani milleti aptal yerine koymak bundan başka nedir? Hayrola kim kime karşı operasyon yapıyor? Peki, şu elimdeki ne? Bu Cumhurbaşkanı Kararı değil mi? Karar Sayısı: 7390. Karar tarihi: 15 Temmuz 2023. Resmi Gazete tarihi: 16 Temmuz 2023. Ne yazıyor burada: "ÖTV Kanununun ilgili maddeleri gereği, listede yer alan mallar üzerindeki ÖTV yeniden belirlenmiştir." Peki, altında kimin imzası var. Recep Tayyip Erdoğan yazıyor burada. Cumhurbaşkanı da yazıyor altında. Ekinde zamların listesi var. Şimdi 15 Temmuz için okutulan salaların arkasına saklanarak, operasyonu yapanın bizzat Erdoğan olduğu ayan beyan ortada. Bunun altında kapı gibi imzası var. Millete operasyon yapan, bu milleti hayat pahalılığı altında acımadan ezen, kendi hatalarının bedelini bu millete ödeten, başta cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan Genel Başkanınız olmak üzere sizsiniz, siz! Bir de, aynı AK Parti MKYK üyesi bu zamlara sebebiyet verenin "Derhal görevden alınması" gerektiğini söylemiş. Ee iyi söylemiş. Şimdi zamlara sebep olanın Genel Başkanınız olduğu ortada. Zam kararının altında onun imzası var. Yüreğiniz yetiyorsa, açık açık Genel Başkanınızın istifasını isteyin de bir görelim. Yok, eğer Genel Başkanınız "Bu kararı bana birileri imzalattı, Allah beni affetsin" diyorsa, o zaman çıkacak, bu kararı imzalatan kimdir hangi gerekçeyle bu kararı kendisine imzalattı açıklayacak. Kimse, bu kirli zam operasyonunu cami avlusuna bırakıp kaçmaya kalkmasın. Bu zulmün nesebi sahihtir. Anası da babası da Erdoğan'dır.

Yakıcı Bir Zam Fırtınası Geliyor

Bu hükümet ya ne söylediğini ya da ne yaptığını bilmiyor. Ya da her zamanki gibi takiye yapıyor. Bir tarafta, "Birinci önceliğimiz enflasyon" diyeceksin, diğer taraftan, üst üste yaptığın zamlarla, Deli Dumrul misali saldıgın

vergilerle, frensiz devalüasyonlarla, enflasyonu azdırıp, vatandaşın elindekini avucundakini alacaksınız. Bakın ben senelerce devlette çalıştım. Bugüne kadar para ve maliye politikaları arasında böyle büyük bir uyumsuzluk ve milletimize böyle büyük bir zulüm, böyle bir adaletsizlik yapıldığını hiç görmedim. Faizi ne kadar artırırsanız artırsın, yılın ikinci yarısında artık bu topraklarda çok daha yakıcı bir zam fırtınasının esmesi kaçınılmaz. Faiz silahını ikide birde boşa sıkıp duruyorsunuz. Bunun faturası ağır bir durgunluk olacak. Yabancı yatırımcılar şimdiden raporlarında, yılsonu enflasyon tahminini yüzde 55'in üzerine çektiler bile. Bir yanda ekonomimizin çok ciddi sorunları var. Ama Erdoğan ve şürekasının derdi bunlara adil çözümler bulmak değil, seçime kadar ekonomiyi bir şekilde idare etmek ve seçimlerden sonrada radikal bir programı yaparlarsa uygulamaya çalışmak.

Enflasyon Gelir Adaletsizliğini Körüklüyor

Üyesi olduğumuz Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı içinde gelir dağılımının en adaletsiz olduğu üç ülkeden biriyiz. Artan enflasyon ve hükümetin plansız, programsız zengini daha zengin fakiri daha fakir yapan politikaları, bu gelir dağılımı adaletsizliğini körükledikçe körüklüyor. 2022 itibariyle, Türkiye'de en zengin yüzde 20'lik kesim, toplam gelirin yarısını almaya başladı. Bu mevcut seride rekor. Yüksek enflasyonla, zenginle yoksul arasındaki gelir farkı da hızla açılıyor. Emegın milli gelirden aldığı pay, 2017'den bu yana 1 puan düşmüş. Yoksulluk sınırınının 33 bin 750 lira olduğu ülkemizde çalışanların yarısından fazlası 11 bin 402 liralık asgari ücret ya da civarında bir ücret alarak hayata tutunmaya çalışıyor. Dört kişilik bir ailede ana-baba asgari ücretle çalışsa, aileyi yoksulluk sınırınının üstüne çıkaramıyor. İnsanlarımız yaşamıyor. İşi olan, evden işe, işten eve gidip geliyor. İşi olmayan milyonlarca genç ailesinin eline bakıyor. Yurt dışına kaçıp kurtulma hayalleri kuruyor. İnsanlar beslenemiyor, masasına iki günde bir, bir kap et yemeği koyamıyor. Ekmekle, makarnayla karnınının gurultusunu bastırıyor. Çocuklarıyla sinemaya gitmek, bir köfte ekmek yemek artık hayal oldu.

Depremzedeleri Başlarından Savmaya Çalışıyorlar

Ev sahipleri ile kiracılar silahla çatışıyor. Öbür taraftan, depremin yaraları hala sarılmadı. Depremzedelerin önemli bir bölümü yazın sıcağında hala çadırlarda kalıyor. Bir de Kredi Yurtlar Kurumu'nun yurtlarına yerleştirilenler var. Okulların açılma zamanı yaklaşırken, depremzedeleri KYK yurtlarından çıkarmak için baskıların başladığı haberleri gelmeye başladı. Depremzedelere dilekçe imzalatılıp, "Kendi istekleriyle yurttan çıkıyorlarmış" izlenimini vermeye çalışıyorlarmış. Bir başka yerde depremzedelerin kira yardımlarını yurttan kaldıkları süre boyunca kesmişler. Birde üstüne, "Buradan çıkın, ya kira yardımı alın ya da konteynere gidin" demişler. Ev yapmak yerine, evin maliyetinin dörtte birini verip, depremzedeleri başlarından atmaya çalışıyorlar.

Milletin Vekilleri Konuşmasın Diye Meclis'i Tatil Ettiler

Bütün bu sıkıntılar devam ederken Meclis tatile girdi. Erdoğan'ın seçim öncesinde verdiği birçok söz havada kaldı. Seçimden önce esnafın emeklilik prim gün sayısını düşüreceklerdi yapmadılar. "Meclis açılır açılmaz" taşeron işçi sorununu çözmeye söz verdiler, unuttular. 3.600 ek göstergede birinci dereceye gelenler için "Meclis açılır açılmaz" düzenleme sözü verdiler, onu da tutmadılar. Akademisyen maaşlarının artırılmasından, vergi dilimlerinin yeniden düzenlenmesine kadar pek çok düzenleme beklenirken, Meclis'i kapatıp gittiler. Ondan sonrada ertesi gün zamları yaptılar. Milletın vekilleri bu zulmü, ekonomik soykırımı konuşmasın, milletın hakkını savunamasın diye ÖTV artışlarını yapmadan önce Meclis'i tatile soktular.

Biz Doğruları Söylüyoruz, Bunlar Tersini Yapıyor

Aslında yapılacak belli ama Hükümet bir türlü bunu yapmıyor, aslında yapamıyor. Sonuçta ortada. Bu sonucu görmek için sadece bugünün ekonomi başlıklarına bir bakmak yeterli: Dolar'da, Avro'da, gram altında üçlü rekor, bütçede tarihi açık, Temmuz enflasyonunda rekor beklentisi, kredi faizleri tam gaz, Kısa Vadeli Dış Borçta yeni rekor... Bunların, bu sorunları çözecek bir vizyonları da yok, kadroları da yok. Biz, "Ekonominin düzelmesi için önce adaletin tesisi gerekir" diyoruz. Bunlar Anayasaya aykırı torba yasaları çıkarmaya devam ediyorlar. Seçilmiş milletvekillerini tutuklu olarak hapislerde tutuyorlar. Suç uydurup gazetecileri cezaevine tikiyorlar. Biz, "Türkiye'nin rekabet gücünü artıracak reformlara acilen ihtiyacı var" diyoruz. Bunlar reform falan yapmıyor. Bir tek bildikleri zam. Biz, "Türkiye iş gücünü küresel arenada yarışabilecek şekilde yetiştirmeli diyoruz, çağın gereği yetenekleri bizim evlatlarımız kazandırmalıdır" diyoruz. Bunlar, eğitime ideolojik prangalar takmaya uğraşıyorlar. Biz, "Büyüme herkesi kucaklamalı" diyoruz. Bunlar zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan politikaları uyguluyorlar. Biz, "Ekonomide alınacak önlemlerin yükünün adil dağılacağına milleti ikna etmezseniz, bu işi yürütemezsiniz" diyoruz. Bunlar, seçim beyannamelerinde söz vermelerine rağmen Ekonomik ve Sosyal Konsey'i toplayıp istişare etmek noktasına bir türlü gelemiyorlar. Kendi kafalarına göre önlem uygulamaya kalkıyorlar. Biz, "Ekonomi politikaları çevresel sürdürülebilirliği de gözetmeli. Bunun yanında maliye ve para

politikaları da uyumlu olmalı” diyoruz. Bunlar çevreyi katletmeye devam ediyor. Maliye politikasıyla, para politikası arasında uyum muyum sağlamaya hiç yeltenmiyorlar. “Türkiye’nin bu işleri yapacak ehil kadrolara ihtiyacı var” diyoruz biz. Bunlar, kadro diye bir tek görevden aldığı eski bakanı, Amerika’dan ithal Merkez Bankası başkanını vitrine koyup işlerin düzeleceğini, dışarıdan borç bulabileceklerini sanıyorlar.

Ağızlarıyla Kuş Tutsalar Olmaz

Hükümet, bugüne kadar yaptığı hataların, 2018 seçimleri öncesinde buharlaştırılan 128 milyar doların yine bu seçimden önce har vurup harman savurdukları 199 milyar doların hesabını millete vermedikçe. Kur Korumalı Mevduatın maliyetinden, deprem harcamalarına Rusya’nın almayı ertelediği doğalgaz borcundan, TÜİK’in makyajlı büyüme, enflasyon işsizlik verilerinin inceletilmesine kadar, güveni sarsan ne varsa hepsini araştırmalı ve açıklamalıdır. Sonuçları da açıklamalıdır. Ancak bu yapılırsa milletimiz artık oyunun kurallarının değiştiğine inanır ve hükümetin politikalarına uyum sağlamaya bakar. Yine güveni sağlamak için sağlam çapaları olan, takvimi belli, istikrarı, yapısal değişimi hedefleyen, uyumun yükünü adaletle paylaştıran, toplumun geniş kesimlerinin üzerinde mutabakata vardığı, bir program uygulanmadıkça bu sıkıntılardan çıkılmaz. Ağızlarıyla kuş da tutsalar, bu ekonomi dikiş tutmaz. Milletın sırtındaki yük hafiflemez, her gün daha ağırlaşır. Ama bu Hükümet bunların hiç birini de yapmaz.

Zamlar Ekonomideki Enkazın Göstergesi

Bunca zam, bunca vergi artışı Erdoğan’ın ekonomiyi nasıl enkaz haline getirdiğini milletimizin gözleri önüne sermiştir. Önümüzde yerel seçimler var. 2019’da yerel seçimleri kazandık, bu sefer milletimizle birlikte çok daha iyisini yapacağız. Önceki seçimde alamadığımız belediyeleri de alacağız. Bunun için çalışıyoruz.